

قانون برنامه پنجم‌الله ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۴/۱۲/۱۳۹۵ مجلس شورای اسلامی)

توضیحات

نوشته شده توسط رسول رضایی

دسته: قانون برنامه ششم توسعه

منتشر شده در ۲۸ اسفند ۱۳۹۵

بازدید: ۱۶۳۰۴۲

قانون برنامه پنجم‌الله ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۴/۱۲/۱۳۹۵ مجلس شورای اسلامی)
حضرت حجت‌الاسلام والملّمین جناب آقای دکتر حسن روحانی
رئیس محترم جمهوری اسلامی ایران

اعطاف به نامه شماره ۱۳۹۵۷۴ مورخ ۱۴/۱۰/۲۶ در اجرای اصل یکصد و بیست و سوم (۱۲۲) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران قانون برنامه پنجم‌الله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۴۰۰-۱۳۹۶) مصوب جلسه علنی روز شنبه مورخ ۱۴/۱۲/۱۳۹۵ که با عنوان «لایحه احکام مورد نیاز اجرای برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۵-۱۳۹۶)» به مجلس شورای اسلامی تقدیم و مطابق اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران از سوی مجمع محترم تشخیص مصلحت نظام موافق با مصلحت نظام تشخیص داده شده است، به پیوست ابلاغ می‌گردد.

علی لاریجانی- رئیس مجلس شورای اسلامی

قانون برنامه پنجم‌الله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۴۰۰-۱۳۹۶)

ماده ۱ - تعاریف و اختصارات

برنامه ششم: برنامه پنجم‌الله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۴۰۰-۱۳۹۶)

دستگاههای اجرائی: دستگاههای اجرائی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری با رعایت ماده (۱۱۷) اصلاحی آن قانون مصوب ۱۳۸۶ و ماده (۵) قانون محاسبات عمومی کشور اینارگران: اینارگران موضوع قانون جامع خدمات رسانی به اینارگران بنیاد: بنیاد شهید و امور اینارگران

سازمان: سازمان برنامه و بودجه کشور

بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

واحد عملیاتی: آن دسته از واحدهای سازمانی دستگاههای اجرائی که تولید، تأمین و ارائه محصول و خدمات اصلی و نهایی دستگاه اجرائی را به عهده دارد.

ماده ۲ - موضوعات زیر مسائل محوری برنامه است. دولت موظف است طرحهای (پروژه‌های) مرتبط با آنها و همچین مصوبات ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی صرفاً در حوزه‌های ذیل الذکر را در بودجه سالانه اعمال نماید.

الف- موضوعات خاص راهبردی در مورد آب و محیط‌زیست

ب- موضوعات خاص مکان محور در مورد توسعه سواحل مکران، ارونده و بازارآفرینی بافت‌های ناکارآمد شهری (حاشیه شهرها و بافت‌های فرسوده)، بافت‌های تاریخی و مناطق روستایی

پ- موضوعات خاص پیش‌روی اقتصاد در مورد معدن و صنایع معدنی، کشاورزی، گردشگری، عبوری (ترانزیت) و حمل و نقل ریلی، فناوری نوین، توسعه و کاربری علم و فناوری و انرژی

ت- موضوعات خاص کلان فرابخشی در مورد بهبود محیط کسب و کار، اشتغال، فضای مجازی، بهره‌وری تأمین منابع مالی برای اقتصاد کشور، نظام عادلانه پرداخت و رفع تعییض، توانمندسازی محرومان و فقرا (با اولویت زنان سریرست خانوار)، بیمه‌های اجتماعی و ساماندهی و پایداری صندوق‌های بیمه‌ای و بازنشستگی و پیشگیری و کاهش آسیبهای اجتماعی و اجرای سند تحول بین‌دین امورش و بروزش، فرهنگ عمومی و سبک زندگی ایرانی-اسلامی

ث- توسعه آمادگی دفاعی و امنیتی

بخش ۱ - اقتصاد کلان

ماده ۲- به منظور دستیابی به رشد اقتصادی متوسط سالانه هشت درصد(%) و ضریب جینی (۰/۳۴) در سال پایانی برنامه، اهداف کمی کلان و بخش‌های اقتصادی به تفکیک جداول (۱)، (۲) و (۳) تعیین می‌شود:

جدول شماره (۱)- تصویر شاخص‌های مهم اقتصاد کلان در برنامه ششم

جدول شماره (۱)- تصویر شاخص‌های مهم اقتصاد کلان در برنامه ششم						
ردیف	نام شاخص	واحد اندازه‌گیری	سال پایه ۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۴۰۰	متوجه در برنامه ششم (درصد)
۱	تولید ناخالص داخلی	هزار میلیارد ریال به قیمت ثابت ۱۳۸۳	۲۰۹۵	۲۲۵۶	۳۰۷۸	(متوجه رشد ۸ سالانه)
۲	تولید سرانه	میلیون ریال به ارزای هر نفر به قیمت ثابت ۱۳۸۳	۱/۲۶	۸/۲۷	۱/۳۶	(متوجه رشد ۷/۶ سالانه)
۳	تولید	بهره وری کل عوامل	(۱۳۹۵=۱۰۰) شاخص	۱۰۰	۱۰۲	(متوجه رشد ۸/۲ سالانه)
۴	تشکیل سرمایه ثابت ناخالص	هزار میلیارد ریال به قیمت ثابت ۱۳۸۳	۴۴۰	۴۹۵	۱۱۶۰	(متوجه رشد ۴/۲۱ سالانه)
۵	هزینه های مصرفی کل	هزار میلیارد ریال به قیمت ثابت ۱۳۸۳	۱۱۹۷	۱۲۶۳	۱۵۲۴	(متوجه رشد ۵ سالانه)
۶	صادرات غیر نفتی کالا و خدمات (بدون معیانات گازی)	میلیون دلار	۴۲۱۵۰	۴۷۵۸۳	۱۱۲۷۳۹	(متوجه رشد ۷/۲۱ سالانه)
۷	واردات کل	میلیون دلار	۶۹۹۶۷	۸۶۵۵۷	۱۵۲۴۹۷	(متوجه رشد ۹/۱۶ سالانه)
۸	نقدینگی	هزار میلیارد ریال	۱۳۰۰۳	۱۵۶۰۴	۲۸۵۰۸	(متوجه رشد ۱۷ سالانه)
۹	نرخ تورم	درصد	۹/۷	۳/۸	۹/۷	(متوجه برنامه ۸/۸)
۱۰	نرخ بیکاری	درصد	۶/۱۲	۱۲	۶/۸	(متوجه برنامه ۲/۱۰)

جدول شماره (۲): تصویر متغیرهای اقتصادی بخش های اقتصادی در دوره برنامه ششم (درصد)

جدول شماره (۲): تصویر متغیرهای اقتصادی بخش های اقتصادی در دوره برنامه ششم (درصد)										
سایر خدمات		حمل و نقل ارتباطات و ابزار داری		آب نفت معدن صنعت و برق ساختمان و کاز					شاخص ها کشاورزی	
0/8	8/5	4/19	3/8	5/7	0/9	3/9	8/8	0/7	0/8	متوجه رشد سالانه ارزش افزوده (درصد)
9/3	3/4	5/9	0/5	7/3	6/6	4/3	6/4	1/2	9/3	متوجه رشد سالانه اشغال (درصد)
5/21	1/18	8/51	6/22	5/26	2/30	صنعت و معدن	5/39	1/26	3/20	متوجه رشد سالانه سرمایه‌گذاری (درصد)
8/2	8/0	5/6	1/2	8/2	0/2	0/2	4/2	8/1	2/3	متوجه رشد سالانه بهره‌وری کل عوامل تولید (درصد)

جدول شماره (۲): منابع مالی سالانه سرمایه‌گذاری برنامه ششم به تفکیک روش‌های مختلف تأمین
- هزار میلیارد ریال

جدول شماره (۳): منابع مالی سالانه سرمایه‌گذاری برنامه ششم به تفکیک روش‌های مختلف تأمین - هزار میلیارد ریال						
	متوسط سهم در برنامه ششم (درصد)	1400	1396	1395		
تملک داراییهای سرمایه‌ای	9/12	996	1470	627	575	
تسهیلات بانکی برای سرمایه‌گذاری	7/24	1900	2575	1430	1202	
صندوق توسعه ملی	3/9	714	928	5/379	362	
بازار سرمایه	4/12	956	1481	488	400	
شرکتها و موسسات دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی	4/12	957	1231	712	603	
آورده اشخاص	0/3	228	309	171	144	
تأمین مالی و سرمایه‌گذاری خارجی	3/25	1955	1575	299	5/62	
کل منابع تأمین مالی برنامه ششم	100	7706	9569	4108	3349	

ماده ۴ - جهت تأمین حداقل دو و هشت دهم (۲/۸) واحد درصد از رشد هشت درصد (۶%) اقتصاد از محل ارتقای بهره‌وری کل عوامل تولید و همچنین رشد سرمایه‌گذاری به میزان متوسط سالانه بیست و یک و چهاردهم درصد (۴/۲۱%) در طول سالهای اجرائی برنامه، کلیه دستگاههای اجرائی با هماهنگی با دولت اقدامات زیر را به عمل آورند. مسؤولیت اجراء بر عهده دولت می‌باشد:

الف- جهت‌گیریها و سیاست‌های لازم برای تجهیز منابع مالی مورد نیاز سرمایه‌گذاری از جمله تأمین منابع مالی خارجی نا متوسط سالانه سی میلیارد دلار از خطوط اعتباری بانکهای خارجی در قالب تأمین مالی خارجی (فایناس) خودگردان با اولویت تأمین مالی اسلامی، پانزده میلیارد (۱۵.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) دلار به شکل سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و بیست میلیارد (۲۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) دلار قراردادهای مشارکتی خارجی

ب- تبصره- استفاده دستگاههای اجرائی از تسهیلات مالی خارجی با اولویت تأمین مالی اسلامی در طول اجرای قانون برنامه ششم در قالب قوانین بودجه سنواتی مجاز است.

ب- محترم شمردن و حمایت از حقوق مالکیت و تولید ثروت و نگاه ارزشی به کار و ثروت‌آفرینی از راههای قانونی و مشروع و عدم مداخله در تصمیم‌گیری فعالان اقتصادی و تدوین نظام بنگاهداری نوین در بخش دولتی همراه با ممنوعیت سرمایه‌گذاری جدید برای بخش دولتی در فعالیت‌هایی که بخش خصوصی در رفاقت سالم با هرینه کمتر و کارایی بیشتر قادر به انجام آن می‌باشد به نحوی که در پایان سال اول اجرای قانون برنامه اقدامات لازم برای اجرای این حکم توسط دولت تصویب و ابلاغ گردد.

ب- اولویت اقتصادی در سیاست خارجی کشور با هدف جذب دانش و بیاوری از کشورهای صاحب فناوری و توسعه بازارهای صادراتی (کالایی و کشاوری) خدمات فنی و مهندسی و کالاهای ایرانی، اعزام نیروی کار، جذب اساتید و متخصصان برای آموزش و انتقال فن و فناوری (تکنولوژی) برای نیروهای ایرانی، تلاش برای الحاق به سازمان تجارت جهانی برای جلوگیری از اعمال تعییض‌های ناروا علیه صادرات ایران با رعایت مصالح کشور

ت- افزایش مهارت و تخصص نیروی کار به ویژه فارغ‌التحصیلان دیبرستانها، هنرستانها تا مقطع کارشناسی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی با ارائه آموزش‌های مهارتی، تخصصی و فنی و حرفه‌ای با استفاده از طرفیت‌های خدمت زیر پرجم و کارورزی دانشجویان

دولت مکلف است در سه‌ماهه اول هر سال گزارش اجرای این بند را به کمیسیون‌های برنامه و بودجه و محاسبات و آموزش، تحقیقات و فناوری مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

ث- جذب شرکتهای معابر جهانی و منطقه‌ای در زنجیره تولید داخلی به شکل مستقیم و با اولویت مشارکت با سرمایه‌گذاران و تولیدکنندگان داخلی به منظور افزایش توانمندی، رقابت‌پذیری و صادرات کالاهای و خدمات تولیدی با رفع موانع قانونی و حقوقی براساس عرت، حکمت و مصلحت و مشروط به عدم نفوذ فرهنگ غربی

ج- حمایت حقوقی، مالی و نهادی لازم برای توسعه دانش و پیشرفت فناورانه و نوآورانه در جهت تجاری‌سازی ایده و دانش در تولید محصول و خدمات با ارزش افزوده مثبت در چهارچوب بند (۸۰) سیاست‌های کلی برنامه ششم

ج- تدوین سازوکار لازم و کارآمد برای کاهش فاصله بین نرخ سود تسهیلات و سپرده‌های بانکی با هدف افزایش کارآمدی و رقابت‌پذیری نظام بانکی در جذب و تجهیز منابع و اعطای تسهیلات به نحوی که در هر سال از برنامه فاصله نرخ سود تسهیلات و سپرده بانکی حداقل ده درصد (۱۰%) نسبت به سال قبل کاهش یابد.

ح- توسعه بازار سرمایه با تأکید بر طراحی و مهندسی ابزارهای مالی و کالاپی، توسعه بازار انرژی و عرضه نفت خام و فرآورده‌های نفتی در بورس انرژی، اصلاح نهادی حاکمیت شرکتهای عام و نهادهای مالی

خ- جهتگیری و سیاست‌های لازم برای ارتقای شفافیت اطلاعات در بازار سرمایه و راهانداری مؤسسات رتبه‌بندی موضوع بند (۲۱) ماده (۱) قانون بازار اوراق بهادار مصوب ۱۳۸۴/۹/۱ برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی و تأمین مالی بین‌المللی

د- اجازه حضور و مشارکت مؤسسات مالی و اعتباری خارجی در ایران در جهارجوب قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل جهل و جهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۷/۲/۵ و قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی مصوب ۱۳۸۱/۳/۴

ذ- اصلاح سیاست‌های ارزی و تجاری و تعرفه‌ای حداقل تا پایان سال دوم اجرای قانون برنامه با رویکرد ارتقای کیفیت و رقابت‌پذیر ساختن کالاهای تولید داخل برای صادرات

ره- دولت مجاز است برای تأمین مالی خارجی طرحهای اقتصادی بخش غیردولتی که توجیه فنی، اقتصادی آن به تصویب شورای اقتصاد رسیده باشد، تضمین لازم توسط بانک عامل و یا سازمان‌های توسعه‌ای را تضمین نماید.

ز- دولت مکلف است به منظور نیل به رشد و توسعه اقتصادی بر پایه عدالت نسبت به اعمال سیاست‌های استغالت‌زایی، مهارت‌افزایی و ارتقای دانش حرفه‌ای و حمایت از مشاغل کوچک خانگی و دانش‌بنیان مبتنی بر سند ملی کار شایسته که حداقل تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه با پیشنهاد وزارت تعauen، کار و رفاه اجتماعی، اتفاق تعauen و سازمان به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید، اقدام نماید. سند مزبور باید مبتنی بر کاهش نرخ بیکاری به میزان حداقل هشت‌دهم درصد (۸٪) سالانه در طول سالهای اجرای قانون برنامه باشد.

ماده -۵-

الف- دستگاههای اجرائی و نیروهای مسلح مکلفند برای محور قرار دادن رشد بهره‌وری در اقتصاد، ضمن اجرائی نمودن چرخه مدیریت بهره‌وری در مجموعه خود، تمهیدات لازم را برای عملیاتی نمودن این چرخه در واحدهای تحت تولیت خود با هماهنگی سازمان ملی بهره‌وری ایران فراهم نموده و گزارش سالانه آن را به سازمان ملی بهره‌وری ایران ارائه نمایند. دستگاههای اجرائی مکلفند در شش ماه نخست اجرای قانون برنامه، برنامه‌های عملیاتی خود برای ارتقای بهره‌وری از طریق تسهیل و تشویق فعالیت‌های غیردولتی در حوزه‌های مربوطه را به تأیید سازمان ملی بهره‌وری رسانده و این سازمان نیز حداقل ظرف مدت یکسال مجموعه اقدامات مذکور را به تصویب هیأت‌وزیران برساند.

بنصره- این حکم در خصوص نیروهای مسلح با اذن فرمانده کل قوا از طریق ستاد کل نیروهای مسلح اجراء می‌شود.

ب- در راستای ارتقای شاخص بهره‌وری، دولت مکلف است نسبت به اندازه‌گیری کارایی و بهره‌وری دستگاههای اجرائی و واحدهای عملیاتی در هر سال اجرای قانون برنامه اقدام و گزارش آنرا به مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

بخش ۲ - بودجه و مالیه عمومی

ماده ۶- به منظور تحقق صرفه‌جویی در هزینه‌های عمومی، اصلاح نظام درآمدی دولت و همچنین قطع وابستگی بودجه به نفت تا پایان اجرای قانون برنامه ششم:

الف- برقراری هرگونه تخفیف، ترجیح یا معافیت مالیاتی جدید طی سالهای اجرای قانون برنامه ممنوع است.

ب- عوارض موضوع ماده (۲۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۳۸۷/۲/۱۷ و بندۀای آن و نیز عوارض آلایندگی موضوع تبصره (۱) ماده مذکور و عوارض ارزش افزوده گاز طبیعی و عوارض شماره‌گذاری خودروها به شرح زیر در مورد بندۀای (الف)، (ب) و (ج) ماده مذکور توسط سازمان امور مالیاتی کشور توزیع می‌گردد:

۱- عوارض وصولی بند (الف) ماده (۲۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده، با رعایت ترتیبات قانونی و پس از کسر وجوده مقرر در قانون مذکور و واریز به حساب تمرکز وجوده آن استان نزد خزانه‌داری کل کشور از طریق حساب رابطی که بنا به درخواست سازمان امور مالیاتی کشور توسط خزانه‌داری کل کشور افتتاح می‌گردد، به نسبت هفتاد درصد (۷۰٪) شهرها و سی درصد (۳۰٪) روستاهای و مناطق عشاپری و براساس شاخص جمعیت به حساب شهرداری‌ها و دهیاری‌ها و واریز می‌گردد. سهم روستاهای فاقد دهیاری و مناطق عشاپری به حساب فرمانداری‌های شهرستان مربوط واریز می‌گردد تا با مشارکت بنیاد مسکن انقلاب اسلامی در همان روستاهای و مناطق عشاپری هزینه شود.

بنصره- عوارض وصولی موضوع این جزء نیاز به طی مراحل تخصیص نداشته و حداقل تا پانزدهم ماه بعد با تخصیص صد درصد (۱۰۰٪) به حساب شهرداری‌ها و دهیاری‌ها و واریز می‌گردد.

۲- عوارض موضوع بندۀای (ب)، (ج) و (د) ماده (۲۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده و همچنین عوارض ارزش افزوده گاز طبیعی موضوع قانون مذکور و عوارض شماره‌گذاری خودروهای موضوع بند (ج) ماده (۴۳) قانون مذکور به

حساب تمرکز وجوه به نام سازمان امور مالیاتی کشور نزد خزانه‌داری کل کشور واریز می‌شود. وجوده مذکور حداکثر ناپانزدهم ماه بعد به نسبت دوارده درصد(%) ۱۲ سهم کلانشهرها، پنجاه و سه درصد(%) ۵۳ سایر شهرها و سی و پنج درصد(%) ۳۵ روسنایها و مناطق عشایری براساس شاخصهایی که به موجب دستورالعملی که توسط سازمان و وزارت کشور ابلاغ می‌شود، محاسبه و بین تمام شهرداری‌ها و دهیاری‌ها و مناطق عشایری توزیع می‌گردد. سهم روسنایهای فاقد دهیاری و مناطق عشایری، به حساب فرمانداری شهرستان مربوطه واریز خواهد شد تا حسب مقررات و مصوبات کمیته‌های برنامه‌ریزی شهرستان صرف امور عمران و آبادانی همان روسنایها و مناطق عشایری شود. همچنین سی درصد(%) ۲۰ عوارض ارزش افزوده موضوع این جزء دریافتی از واحدهای تولیدی مستقر در شهرکها و نواحی صنعتی شهرستانها برای تأمین زیرساخت‌ها و ارائه خدمات در آنها و تکمیل طرحهای (بروزهای) بیمه تمام شهرکها و نواحی صنعتی استان، در اختیار شرکت شهرکهای صنعتی استان قرار می‌گیرد. این سهم از مبلغ مربوط به شهرهای استان به نسبت کسر می‌گردد.

تبصره- پنج درصد(%) از مبلغ موضوع سهم سی درصد (۲۰%) شهرکهای استان جهت ارائه خدمات مربوطه در همان شهرکها در اختیار شرکتهای خدماتی موضوع قانون نحوه واگذاری، مالکیت و اداره امور شهرکهای صنعتی مصوب ۱۳۸۷/۲/۲۱ قرار می‌گیرد. شرکت شهرکهای صنعتی و نواحی صنعتی غیردولتی نیز مشمول این حکم هستند.

در طول برنامه ششم جزء (۲) بند (ب) این ماده در بخش مغایرت بر تبصره‌های (۱) و (۲) ماده (۳۹) قانون مالیات بر ارزش افزوده حاکم است.

-۳- عوارض آلیندگی واحدهای تولیدی موضوع تبصره(۱) ماده(۲۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده در هر شهرستان به نسبت جمعیت بین شهرداری‌ها، دهیاری‌ها و فرمانداری‌ها (برای روسنایهای فاقد دهیاری و مناطق عشایری) همان شهرستان توزیع می‌گردد. در صورتی که آلوگی واحدهای بزرگ تولیدی (پنجاه نفر و بیشتر) به بیش از یک شهرستان در یک استان سرایت کند، عوارض آلوگی براساس سیاست‌های اعلامی سازمان به نسبت تأثیرگذاری، در کمیته‌ای مرکب از رئیس سازمان استان و فرمانداران شهرستان‌های ذیریط، مدیرکل محیط زیست و مدیرکل امور مالیاتی استان بین شهرستان‌های متأثر توزیع می‌شود.

تبصره- در صورتی که شهرستان‌های متأثر از آلوگی در دو یا چند استان واقع شده باشند، اعضا کمیته توزیع کننده عوارض آلوگی واحدهای بزرگ (پنجاه نفر و بیشتر) متشکل از نماینده سازمان، رؤسای سازمان استان‌های ذیریط، نماینده سازمان حفاظت محیط زیست و نماینده ادارات کل امور مالیاتی استان‌های مربوطه براساس سیاست‌های اعلامی سازمان اقدام به توزیع عوارض آلوگی خواهند کرد.

ماده ۷- به منظور انطباق بودجه‌های سنواتی با قانون برنامه ششم، انصباط مالی، اصلاح فرآیند برنامه‌ریزی و بودجه‌ریزی و نظارت بر عملکرد و هزینه‌های دولت:

الف- لواح بودجه سالانه با رعایت این قانون و با اعمال تعديل متناسب با تحولات و شاخص اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و با رعایت قواعد مالی مندرج در جدول شماره(۴) این قانون تهیه و تقدیم مجلس شورای اسلامی می‌شود.

-ب-

۱- سهم صندوق توسعه ملی از منابع حاصل از صادرات نفت، میانات گازی و خالص صادرات گاز در سال اول اجرای قانون برنامه سی درصد(%) ۲۰ تعیین می‌شود و سالانه حداقل دو واحد درصد به این سهم اضافه می‌شود. بانک مرکزی مکلف است در طول سال و متناسب با وصول منابع بلافصله نسبت به واریز این وجوده و سهم جهاره و نیم درصد (۱۴/۵%) شرکت ملی نفت ایران از کل صادرات نفت و میانات گازی و همچنین سهم سه درصد (۳%) مناطق نفت‌خیز، گازخیز و توسعه‌بیافته اقدام کند و از محل باقیمانده، سهم بودجه عمومی دولت از منابع موضوع این جزء در سقف جدول شماره (۴) این قانون تعیین و به حساب درآمد عمومی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز و مابقی را به حساب ذخیره ارزی واریز نماید.

۲- سقف اعتبارات هزینه‌ای بودجه عمومی دولت در سالهای اجرای قانون برنامه مطابق ارقام جدول شماره(۴) این قانون تعیین می‌شود. جایه‌جایی و افزایش منابع و مصارف در این جدول حداقل تا پانزده درصد (۱۵%) در قالب لواح بودجه سنواتی مجاز است.

پ- دولت موظف است از سال اول اجرای قانون برنامه، سالانه اعتبارات بیست درصد(۲۰%) دستگاههای اجرائی مندرج در قوانین بودجه سنواتی را به صورت بودجه‌ریزی بر مبنای عملکرد تنظیم نماید، به نحوی که در سال پایانی اجرای قانون برنامه، صد درصد(۱۰۰%) دستگاهها، دارای بودجه مبتنی بر عملکرد باشند. مفاد این بند شامل مدارس دولتی نمی‌شود.

ت- ایجاد و تحمیل هرگونه بارمالی مازاد بر ارقام مندرج در قوانین بودجه سنواتی، توسط دستگاههای اجرائی از جمله دستگاههای مباشر دولت در موارد مختلف از قبیل خرید تضمینی و هزینه‌های تبعی خرید، جبران زیان، تفاوت قیمت، تنظیم بازار، یارانه نهاده‌ها و غیران، ایفای تعهدات خاص، کالاهای اساسی، جایزه صادراتی و مانند آن که از اعتبارات عمومی استفاده می‌شود، ممنوع است. مسؤولیت اجرای این حکم بر عهده بالاترین مقام دستگاه اجرائی و یا مقامات مجاز و مدیران مالی مربوط است. تخلف از این حکم، تعهد زائد بر اعتبار محسوب و مختلف به مجازات موضوع ماده (۵۹۸) کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و مجازات‌های بازدارنده) مصوب ۱۳۷۵/۳/۲ با اصلاحات و الحالات بعدی محکوم می‌گردد.

ث- کلیه تصویب‌نامه‌ها، بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌ها، تغییرات تشکیلات، تغییر ضرائب، جداول حقوقی و طبقه بنده مشاغل و افزایش مبنای حقوقی، اعطای مجوز هر نوع استخدام و به کارگیری نیرو و همچنین مصوبات هیأت‌های امنا که متصنم بارمالی باشد، در صورتی قابل طرح و تصویب و اجراء است که بار مالی ناشی از آن قبلاً محاسبه و در قانون بودجه کل کشور تأمین شده باشد. اقدام دستگاه اجرائی برخلاف این حکم، تعهد زائد بر اعتبار محسوب نمی‌شود.

دولت به گونه‌ای برنامه‌ریزی نماید که تا پایان سال آخر اجرای قانون برنامه، بودجه سازمان‌ها و صندوق‌های بیمه گر اجتماعی مستقل شده و از محل بودجه عمومی اعتباری به آنها برداخت نگردد.

ج- در مورد بندهای(ت) و (ث) این ماده کلیه دستگاههای اجرائی موظفند موارد مدنظر خود را پس از ابلاغ بخشنامه بودجه در قالب پیشنهادهای بودجه سقوطی به سازمان ارسال کنند تا اعتبارات مورد نیاز در قالب بودجه سقوطی پیش‌بینی شود. در صورت عدم پذیرش پیشنهاد توسط سازمان و عدم پیش‌بینی اعتبار، عمل مراجع و دستگاههای اجرائی در حکم تعهد زائد بر اعتبار است.

ج- وجوده هزینه‌هایی که توسط اشخاص حقیقی یا حقوقی به منظور احداث، تکمیل و تجهیز فضاها، اماکن و توسعه ورزش همگانی و یا به عنوان کمک به وزارت ورزش و جوانان پرداخت می‌شود با تأیید وزارت مذکور به عنوان هزینه‌های قابل قبول هالاتی تلقی می‌گردد.

ح- دولت مکلف است از سال اول اجرای قانون برنامه جهت عملیاتی کردن رویکرد تمرکز زدایی و اثربخشی مدیریت اجرایی در مراکز استانها و جهت زمینه‌سازی، تعادل‌بخشی، توازن و آمایش سرزمنی توزیع سی‌درصد(۳۰%) از اعتبارات نملک دارای، سرمایه‌ای کشور را به شهروای برنامه، بزرگ استانها اختصاص، دهد.

تبصره- توزیع اعتبارات موضوع این ماده علاوه بر سهم استانها از اعتبارات طرحهای ملی و ملی استانی می‌باشد. احکام مندرج در ماده (V) این قانون بر احکام ماده (۱۶) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور بهخصوص جزء (V) بند (د) و بند (ج) حاکم است.

ت موظف است به منظور تحقق اهداف بند (۱۲) سیاست‌های کلی ابلاغی اقتصاد

جدول شماره (۴): برآورد منابع و مصارف عمومی دولت در برنامه ششم توسعه												
میلارز بیال		رشد متوسط برنامه ششم (درصد)	کل برنامه ششم	سال های برنامه ششم					۱۳۹۵	۱۳۹۶ عملکرد	عنوان شاخص اهداف کم	ردیف
۱۲۰	۱۲۱			۱۲۲	۱۲۳	۱۲۴	۱۲۵	۱۲۶				
۱۷/۱	۷۷,۵۵۸,۵۷۱/۰	۵,۷۸۰,۰۰۰/۰	۵,۷۷۸,۵۷۱/۰	۷,۵۷۷,۷۳۷/۰	۷,۵۷۷,۷۳۷/۰	۷,۵۷۷,۷۳۷/۰	۷,۵۷۷,۷۳۷/۰	۷,۵۷۷,۷۳۷/۰	۷,۵۷۷,۷۳۷/۰	۷,۵۷۷,۷۳۷/۰	منابع	
۲۲/۰	۱۷,۸۱۱,۱۷۷/۰	۲,۰۱۷,۰۰۰/۰	۲,۰۱۷,۰۰۰/۰	۲,۰۱۷,۰۰۰/۰	۲,۰۱۷,۰۰۰/۰	۲,۰۱۷,۰۰۰/۰	۲,۰۱۷,۰۰۰/۰	۲,۰۱۷,۰۰۰/۰	۲,۰۱۷,۰۰۰/۰	۲,۰۱۷,۰۰۰/۰	فرآمدگاه	۱
۲۰/۰	۱۰,۰۱۹,۷۷۷/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	درآمدگاه، مالیات	۱-۱
۱۹/۰	۷,۳۷۷,۷۳۷/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	سایر فرآندگان	۱-۲
۱۷/۰	۷,۳۷۷,۷۳۷/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	والفزاری دارایی های سرمایه ای	۲
۱۷/۰	۵,۰۰۷,۱۷۹/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	منابع حاصل از صادرات نفت و مهملات گازی	۱-۳
۱۷/۰	۵,۰۰۷,۱۷۹/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	فروش اموال مستول و غیر مستول	۲-۱
-	۷۷,۵۵۸,۵۷۱/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	والفزاری دارایی های مالی	۲-۲
-	۷۷,۵۵۸,۵۷۱/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	فروش ارزیون شرکت و اوراق مالی اسلامی	۱-۳
-	۱۷,۸۱۱,۱۷۷/۰	-	-	-	-	-	-	-	-	-	فروش سهام شرکت های دولتی	۲-۳
-	۱۷,۸۱۱,۱۷۷/۰	-	-	-	-	-	-	-	-	-	سایر دارایی های مالی	۳-۳
-	۷,۳۷۷,۷۳۷/۰	۵۷۱,۱۷۷/۰	۵۷۱,۱۷۷/۰	۵۷۱,۱۷۷/۰	۵۷۱,۱۷۷/۰	۵۷۱,۱۷۷/۰	۵۷۱,۱۷۷/۰	۵۷۱,۱۷۷/۰	۵۷۱,۱۷۷/۰	۵۷۱,۱۷۷/۰	والفزاری دارایی های مالی	۳
-	۷,۳۷۷,۷۳۷/۰	۵۷۱,۱۷۷/۰	۵۷۱,۱۷۷/۰	۵۷۱,۱۷۷/۰	۵۷۱,۱۷۷/۰	۵۷۱,۱۷۷/۰	۵۷۱,۱۷۷/۰	۵۷۱,۱۷۷/۰	۵۷۱,۱۷۷/۰	۵۷۱,۱۷۷/۰	فروش ارزیون شرکت و اوراق مالی اسلامی	۱-۳
-	۱۷,۸۱۱,۱۷۷/۰	-	-	-	-	-	-	-	-	-	فروش سهام شرکت های دولتی	۲-۳
-	۱۷,۸۱۱,۱۷۷/۰	-	-	-	-	-	-	-	-	-	سایر دارایی های مالی	۳-۳
-	۷,۳۷۷,۷۳۷/۰	۵۷۱,۱۷۷/۰	۵۷۱,۱۷۷/۰	۵۷۱,۱۷۷/۰	۵۷۱,۱۷۷/۰	۵۷۱,۱۷۷/۰	۵۷۱,۱۷۷/۰	۵۷۱,۱۷۷/۰	۵۷۱,۱۷۷/۰	۵۷۱,۱۷۷/۰	مصارف	
۱۷/۱	۷۷,۵۵۸,۵۷۱/۰	۵,۷۸۰,۰۰۰/۰	۵,۷۷۸,۵۷۱/۰	۷,۵۷۷,۷۳۷/۰	۷,۵۷۷,۷۳۷/۰	۷,۵۷۷,۷۳۷/۰	۷,۵۷۷,۷۳۷/۰	۷,۵۷۷,۷۳۷/۰	۷,۵۷۷,۷۳۷/۰	۷,۵۷۷,۷۳۷/۰	ابتهاج هزینه ای	۱
۲۰/۰	۷,۳۷۷,۷۳۷/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	ابتهاج تملک دارایی های سرمایه ای	۲
۱۷/۰	۱,۰۰۱,۰۰۰/۰	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ابتهاج تملک دارایی های مالی	۳
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	تراز عملیاتی	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	تراز دارایی های سرمایه ای	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	تراز دارایی های مالی	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	تراز کل	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	تراز غیرنقدی	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	نسبت درآمد به هزینه	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	نسبت مالیات به تولید ناخالص داخلی	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	نسبت تراز غیرنقدی به تولید ناخالص داخلی	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	نسبت منابع نفت به کل منابع	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	نسبت درآمدهای مالیاتی به کل منابع	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	نسبت اعتبارات هزینه ای به تولید ناخالص داخلی	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	نسبت اعتبارات هزینه ای به کل مصارف	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	نسبت اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای به کل مصارف	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	نسبت اعتبارات هزینه ای به کل مصارف	

- اقدامات زیر را مطابق قوانین مربوطه انجام دهد:
- الف- ساماندهی خزانه‌داری کل کشور از طریق:
- 1- اصلاح نظام مالی و محاسباتی خزانه‌داری کل کشور
 - 2- ارتقاء نظام نظارت از طریق اصلاح سامانه (سیستم) مالی و حسابداری بخش عمومی و گزارشگری مالی بخش عمومی
- ب- ساماندهی نظام مالی- محاسباتی کشور از طریق:
- 1- تهیه نرمافزار حسابداری واحد و یکپارچه با قابلیت ثبت رویدادهای مالی بر مبنای حسابداری تعهدی
 - 2- تهیه صورتهای مالی تلفیقی در سطح بخش عمومی و تدارک نرمافزار لازم
 - 3- تدوین بسته آموزش نظام حسابداری بخش عمومی برای کل کشور
- ب- ارتقاء و انطباق نظام نظارت مالی با نظام بودجه‌ریزی بر مبنای عملکرد از طریق:
- 1- طراحی نظام نظارت مالی مناسب با شرایط کشور و نظارت مالی بر بودجه‌ریزی بر مبنای عملکرد
 - 2- استقرار نظام نظارت مالی بازطراحی شده بر مبنای بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد
- ت- ساماندهی بدهیهای دولت از طریق:
- 1- حفظ شاخص نسبت بدهی دولت و شرکتهای دولتی به تولید ناخالص داخلی (G.D.P) در سطح حداقل جهل درصد (۴۰%)
 - 2- ساماندهی اصل بدهیها از طریق تمدید و تسوبه سود مربوطه از طریق درج در بودجه عمومی
 - 3- حذف تدیری اوراق تسوبه خزانه و استفاده از اوراق بدهی با تصویب مجلس شورای اسلامی
 - 4- نادیه بدهی دولت به اشخاص حقیقی و حقوقی خصوصی و تعاونی از طریق بازارهای کوتاه‌مدت و نادیه بدهی دولت به نظام بانکی و نهادهای عمومی و غیردولتی از طریق ابرارهای بدهی میان‌مدت و بلندمدت

تبصره- افزایش شاخص نسبت بدهی تا جهل و بینج درصد (۶۵%) با تشخیص وزیر امور اقتصادی و دارایی و تأیید هیأت وزیران امکان‌پذیر است. در شرایط اضطراری دولت می‌تواند با تصویب مجلس شورای اسلامی شاخص نسبت بدهی را برای مدت محدود تا پنجاه درصد (۵۰%) افزایش دهد و متعاقب رفع شرایط اضطراری در بازه زمانی حداقل سه ساله از طریق تسوبه بدهیها، شاخص نسبت بدهی را به جهل درصد (۴۰%) برساند

ماده ۹ - دولت مکلف است تا پایان سال دوم اجرای برنامه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت را برای احرای تمامی مراحل انواع معاملات متوسط و بزرگ وزارت‌خانه‌ها و دستگاههای مشمول قانون برگزاری مناقصات مصوب ۱۲۸۲/۱۱/۱۳ و دیگر قوانین مالی و معاملاتی بخش عمومی به جز معاملات محترمه، با رعایت قانون تجارت الکترونیکی مصوب ۱۲۸۲/۱۰/۱۷ و قانون برگزاری مناقصات مصوب ۱۲۸۲/۱۱/۳ تکمیل کند. کلیه دستگاههای مشمول قانون برگزاری مناقصات و نهادهای عمومی غیردولتی مکلف به رعایت قانون برگزاری مناقصات و انجام معاملات خود از طریق سامانه مذکور هستند.

بخش ۳ - نظام پولی و بانکی و تأمین منابع مالی

ماده ۱۰ - دولت مجاز است به منظور گسترش و تعمیق نظام جامع تأمین مالی و ابرارهای آن (بازار پول، بازار سرمایه و بیمه‌ها):

الف- معادل کل بدهیهای خود به اشخاص حقیقی و حقوقی که تا پایان سال ۱۳۹۵ قطعی شده یا می‌شود را به ترتیب اولویت‌هایی که به پیشنهاد سازمان مشخص می‌شود، تا پایان اجرای قانون برنامه از طریق انتشار اوراق بهادران با کسب رضایت طلبکاران تسوبه نماید. اوراق مذکور با رعایت قانون اوراق بهادران جمهوری اسلامی ایران تا سقف مندرج در قوانین بودجه سنتواری و مصون از تورم، طبق آینه‌نامه‌ای که به پیشنهاد سازمان و وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، انتشار می‌یابد.

تبصره- از ابتدای اجرای قانون برنامه، بدهیهایی که توسط دولت ایجاد و مراحل حسابرسی را در مراجع معنیر طی کرده و قطعی شده و از هیچ‌گونه افزایشی بابت عدم پرداخت برخوردار نشده باشند، تا زمان پرداخت بدهی توسط دولت از سودی معادل نرخ تورم تا حداقل نرخ سود سه‌دهه اعلام شده توسط بانک مرکزی برخوردار می‌شوند. در قراردادهای مربوط باید بندی اضافه شود که به موجب آن دولت ملتزم گردد تا در صورت عدم پرداخت بدهی خود در زمان مقرر معادل نرخ مذکور را به طلبکار بپردازد.

ب- به منظور تأمین اعتبار لازم برای پرداختهای مرتبط با اوراق بهادران مذکور (اعم از سود و اصل)، هرساله ردیف خاصی را در لایحه بودجه سنتواری پیش‌بینی کند و به تصویب مجلس شورای اسلامی برساند.

تبصره- اوراق بهادر صادره با نام و مصون از تورم است و معاملات این اوراق فقط در بازارهای متشکل اوراق بهادر تحت نظارت سازمان بورس و اوراق بهادر و با رعایت مقررات این بازارها مجاز و معاملات آنها خارج از بازارهای پادشاهی ملغی و بلااثر است. عرضه و معاملات این اوراق بهادر به کسر (کمتر از ارزش اسمی) و با نرخ سود شناور مجاز و تضمین باخرید قبل از سررسید اوراق بهادر مذکور توسط بانکها و مؤسسات مالی و اعتباری و اشخاص تحت کنترل آنها، مجاز نمی‌باشد. بانکها، دستگاههای اجرائی و شرکتهای دولتی که اوراق بهادر برای

تامین مالی آنها منتشر می‌شود باید اطلاعات موردنیاز سرمایه‌گذاران را مناسب با دستورالعملی که به تصویب شورای بورس می‌رسد، منتشر نمایند.

پ- به وزارت امور اقتصادی و دارایی اجازه داده می‌شود بهمنظور استفاده از دارایی‌های دولت برای انتشار صکوک اسلامی پیش‌بینی شده در این قانون و ساماندهی و مدیریت دارایی‌ها و اموال در مالکیت دولت و تمرکز اختیارات مربوط به نحوه نقل و انتقال اموال منقول و غیرمنقول و سایر دارایی‌های دولت، ضمن اجرای سامانه جامع اطلاعات اموال غیرمنقول دستگاههای اجرائی (سادا) حسب مورد نسبت به انجام اقدامات مورد نیاز برای مدیریت و استفاده از دارایی‌ها و اموال دستگاههای اجرائی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸ به استثنای انفال، اموال دستگاههای زیر نظر مقام معظم رهبری و موارد و مصاديق مندرج در اصل هشتاد و سوم (۸۳) قانون اساسی بهمنظور پشتوانه انتشار صکوک اسلامی تطییر ارزیابی توسط کارشناسان رسمی، شناسایی، تعیین و تغییر بهره‌بردار، واگذاری و هرگونه نقل و انتقال یا فروش اموال مذکور با تصویب هیأت وزیران اقدام کند. کلیه دستگاههای اجرائی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری در اجرای ماده (۱۳۷) قانون محاسبات عمومی کشور و تبصره (۱۰) ماده (۶۹) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مکلفند ضمن همکاری لازم حداقل طرف مدت سه ماه از تاریخ ابلاغ این قانون نسبت به تبت کلیه اموال غیرمنقول اعم از اراضی، املاک، ساختمان‌ها و فضاهای اداری در اختیار با تصرف اعم از اینکه دارای سند مالکیت بوده یا فاقد سند مالکیت باشند، اجاره‌ای یا وقفی یا ملکی در سامانه اقدام نمایند. صدور هرگونه مجوز برای واگذاری حق استفاده، تغییر بهره‌بردار، فروش اموال غیرمنقول دولتی بدون ثبت اطلاعات در سامانه مذکور و آخذ شناسه (کد) رهگیری ممنوع است.

انتشار صکوک اسلامی برای دستگاههای وابسته به قوه قضائیه، قوه مقننه و سایر نهادهای حکومتی غیر قوه مجریه و استفاده از دارایی‌ها و اموال این دستگاهها حسب مورد منوط به موافقت عالی‌ترین مقام آنها است. ت- به وزارت امور اقتصادی و دارایی اجازه داده می‌شود با تصویب هیأت وزیران و رعایت قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و در چهارچوب آیین‌نامه اجرائی این بند از سهام دولت در شرکتها، به عنوان پشتوانه انتشار اوراق بهادرار اسلامی (صکوک) استفاده کند.

ث- وزارت امور اقتصادی و دارایی مجاز است اسناد خزانه اسلامی را بهمنظور رفع عدم تعادل منابع و مصارف بودجه عمومی در طی یکسال مالی منتشر نماید. سازمان مکلف است حسب اعلام وزارت امور اقتصادی و دارایی بازپرداخت اصل و سود اوراق مزبور را بهصورت کامل در لواح بودجه سالانه پیش‌بینی و منظور کند. اعتبارات مربوط به بازپرداخت این اوراق صدرصد (۱۰۰%) تخصیص یافته تلقی می‌شود.

ماده ۱۱- بیمه مرکزی ایران موظف است:

الف- در راستای افزایش نقش صنعت بیمه در نظام تامین مالی و ایجاد فضای امن در سایر حوزه‌های اقتصادی از جمله فضای کسب و کار و سرمایه‌گذاری، از طریق شرکتهای بیمه نسبت به ارتقای نقش اقتصادی بیمه در تامین رفاه و امنیت مردم و افزایش ضریب نفوذ بیمه در کشور تا متوسط جهانی آن در طی سالهای برنامه اقدامات لازم را جهت تحقق اهداف زیر به عمل آورد:

- 1- ضریب نفوذ بیمه‌های بازرگانی در طول اجرای برنامه به هفت درصد (۷%) برسد.
- 2- سهم بیمه‌های عمر از حق بیمه تولیدی بیمه‌های بازرگانی کشور حداقل تا پنجاه درصد (۵۰%) نسبت به سال پایه احرای قانون برنامه افزایش یابد.

-3- رشته‌های بیمه‌ای در بخش تولیدی و تجاري اقتصاد ملی افزایش و گسترش یابد.
ب- مقررات و آیین‌نامه‌های سرمایه‌گذاری ذخایر بیمه‌ای بهمنظور استفاده مناسب از منابع مذکور در جهت تامین مالی پایدار در اقتصاد ملی توسط شورای عالی بیمه بازنگری گردد.

ماده ۱۲-

الف- دولت مکلف است در طول اجرای قانون برنامه در قالب بودجه سنواتی نسبت به تأثیر بدھی حسابرسی شده خود به سازمان تامین اجتماعی از محل سهام قابل واگذاری دولت در قالب قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و اصلاحات بعدی آن، املاک مازاد بر نیاز دستگاههای اجرائی، تأثیر نقدی در بودجه سنواتی، اوراق بهادرار قانونی و امتیازات مورد توافق اقدام کند. این بند شامل دستگاههای زیرنظر مقام معظم رهبری و قوای مقننه و قضائیه و نهادهای عمومی غیردولتی نمی‌شود.

تصریه- در اجرای حکم این بند باید سالانه حداقل ده درصد (۱۰%) بدھی دولت به سازمان تامین اجتماعی تسویه گردد و هرگونه تعهد جدید برای سازمان تامین اجتماعی باید در قانون بودجه همان سال پیش‌بینی و تامین شود.
ب- سازمان تامین اجتماعی موظف است مطابق قوانین مربوطه در طول اجرای قانون برنامه، حقوق بازنشستگان و مستمری بگیران را مناسب‌سازی نماید.

بند (ب) ماده (۱۲) در طول اجرای قانون برنامه بر قانون راجع به تعیین حداقل حقوق بازنشستگی و وظیفه کارکنان دولت و مشمولان صندوق تامین اجتماعی مصوب ۱۳۶۱/۳/۲۰ و قانون نظام هماهنگ حقوق بازنشستگی و وظیفه مصوب ۱۳۷۳/۶/۲۲ حاکم است.

ب- مؤسسه صندوق حمایت و بازنشستگی کارکنان فولاد با کلیه وظایف، اختیارات، تعهدات و دارایی‌ها- از جمله اموال منقول و غیرمنقول، سهام، امتیازات، موجودی، اسناد و اوراق با حفظ هویت مستقل به وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی انتقال می‌یابد.

حداکثر طی مدت سه سال، کلیه تعهدات حال و آتی صندوق- به میزانی که براساس مطالعات محاسبه بیمه‌ای برای تعیین ارزش فعلی تعهدات آتی (اکجوتی) که حداکثر ظرف مدت سه ماه به تأیید سارمان حسابرسی کشور می‌رسد و مورد تأیید سازمان قرار می‌گیرد- با منابع حاصل از واگذاری سهام، سهم‌الشرکه، اموال شرکتها، امتیازات، حقوق بهره‌برداری از معادن و حقوق مالی دولت و سایر منابع حسب مورد از طریق سازمان خصوصی‌سازی و خزانه‌داری کل کشور پرداخت خواهد شد. میزان واگذاری‌ها هر ساله در بودجه‌های سالانه پادار خواهد گردید.

ماده ۱۲- وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است نسبت به ایجاد و انعقاد پیمان‌های دوجانبه و چندجانبه و همچنین پیمان‌های بولی دوجانبه با کشورهای طرف تجاری و هدف به ویژه کشورهای منطقه اقدام کند. در اجرای این ماده رعایت قوانین و سیاست‌های کلی نظام براساس عزت، حکمت و مصلحت ضروری است.

ماده ۱۴- برای اعمال نظارت کامل و فراگیر بانک مرکزی بر مؤسسات بولی، بانکی و اعتباری و ساماندهی مؤسسات و بازارهای غیرمتشكل بولی جهت ارتقای شفافیت و سلامت و کاهش نسبت مطالبات غیرجاري به تسهیلات:

الف- بانک مرکزی مجاز است مطابق قوانین مربوطه در جهارجوب مصوباتی که به تصویب شورای بول و اعتبار می‌رسد، علاوه بر اختیارات قانونی خود مقرر در قانون بولی و بانکی کشور مصوب ۱۸/۴/۱۳۵۱ حسب مورد يك يا چند مورد از اقدامات نظارتی و انتظامی زیر را در قبال بانکها و مؤسسات اعتباری مختلف اعمال نماید:

-۱- اعمال محدودیت، ممنوعیت توزیع سود و اندوخته‌ها بین سهامداران مؤثر، سلب حق رأی از آنها به‌طور موقت و سلب حق تقدیر خرید از سهامداران مؤثر

-۲- تعیق موقت محور بخشی از فعالیت برای مدت معین و لغو محور فعالیت

-۳- اعمال محدودیت یا ممنوعیت پرداخت پاداش و مزایای مدیران

-۴- سلب صلاحیت حرفه‌ای مدیران عامل و اعضای هیأت مدیره

تبصره ۱- مرجع رسیدگی به تخلفات نظارتی و انتظامی موضوع این بند هیأت انتظامی بانکها خواهد بود.

تبصره ۲- سهامدار مؤثر، سهامداری است که يك يا چند عضو هیأت مدیره را انتخاب می‌کند و يا به تشخیص بانک مرکزی در انتخاب عضو هیأت مدیره نقش دارد.

ب- انجام هرگونه عملیات بانکی، واسپاری(لیزینگ)، صرافی توسط اشخاص حقیقی و حقوقی و مشارکت بانکها و مؤسسات اعتباری و اشخاص حقوقی تابعی که بانکها بیش از پنجاه درصد(۵۰%) سهام آنها را دارند و يا در تعیین هیأت مدیره آنها مؤثرند در تأسیس صندوقهای سرمایه‌گذاری و شرکتهای تأمین سرمایه بدون آخذ مجوز از بانک مرکزی ممنوع است و مرتكب حسب مورد يك يا چند مورد از مجازات‌های تعزیری درجه شیش ماده(۱۹) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۲/۱ به جز حبس و شلاق محکوم می‌شود.

تبصره ۱- مسؤولیت بازپرداخت کلیه تعهدات و بدهیهای مؤسسات مذکور بر عهده هیأت امناء، هیأت مدیره، هیأت مؤسس و سهامدار مؤثر متناسب با اشتغال ذمه (متناسب با مرائب و شرایط بروز خساره) می‌باشد.

تبصره ۲- علاوه بر مواردی که در قانون بولی و بانکی کشور استثناء شده است صندوق قرض‌الحسنه تک‌شعبه‌ای در سراسر کشور براساس حذب منابع سالانه تا سی میلیارد (۳۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال نیز از حکم این بند مستثنی بوده و براساس اساسنامه و مجوزهای موجود ادامه فعالیت می‌دهد.

بند (ب) ماده (۱۴) در طول اجرای برنامه در قسمت مغایرت، بر تبصره (۴) ماده (۱) قانون تنظیم بازار غیرمتشكل بولی مصوب ۱۳۸۲/۱۰/۲۲ حاکم است و نسبت به ماده (۲۰) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۲/۱ حکم خاص تلقی گردیده و حاکم است.

ب- تبریزی انتظامی موظف است در مواردی که بانک مرکزی رأساً شعبه یا مؤسسات را قادر مجوز اعلام می‌نماید، نسبت به توقف فعالیت یا تعطیل نمودن آنها اقدام کند.

ت- هرگونه تبلیغ برای ارائه خدمات بولی و بانکی براساس آیین‌نامه‌ای خواهد بود که طرف مدت چهارماه پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون توسط بانک مرکزی تهیه و به تصویب هیأت‌وزیران می‌رسد. علاوه بر اقدامات نظارتی انتظامی که بر مؤسسه بولی بانکی و اعتباری اعمال می‌گردد، تخلف رسانه‌ها از این حکم مستوجب جریمه نقدی تا میزان ده برابر هزینه تبلیغ صورت‌گرفته می‌باشد که به حساب خزانه‌داری کل کشور واریز می‌شود.

ث- بانک مرکزی موظف است با همکاری قوه قضائیه و سایر دستگاههای ذی‌ربط، به نحوی برنامه‌ریزی کند که با تکمیل و توسعه پایگاه داده ملی اعتبارسنجی و سایر اقدامات اجرائی و نظارتی، نسبت تسهیلات غیرجاري به کل تسهیلات(ارزی و ریالی) سالانه يك واحد درصد کاهش یابد.

ج- طرح هرگونه دعوی که منشأ آن اقدامات نظارتی بانک مرکزی باشد، باید به طرفیت بانک مذبور صورت پذیرد و افراد ذی‌دخل در امر نظارت را نمی‌توان طرف دعوی قرار داد، جز در مواردی که موضوع دعوی، انتساب جرم باشد.

تبصره- منظور از اقدامات نظارتی، اقداماتی است که در راستای اعمال نظارت بر بانکها، مؤسسات اعتباری غیربانکی، تعاونی اعتبار و صندوق‌های قرض‌الحسنه به جز صندوق‌های قرض‌الحسنه زیر نظر سازمان اقتصاد اسلامی و موضوع تبصره (۲) بند (ب) این ماده، صرافی‌ها و شرکت‌های واسپاری (لیزینگ) در صلاحیت بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران بوده و مشتمل بر اقدامات به عمل آمده در تمامی مراحل تأسیس، اعطای مجوز، نظارت بر فعالیت، تغییرات ثبتی، بازارسازی، ادغام، اندلاع و تصفیه می‌باشد.

ماده ۱۵- ترکیب اعضا شورای پول و اعتبار به شرح زیر تعیین می‌گردد:

وزیر امور اقتصادی و دارایی یا معاون وی
رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
رئیس سازمان یا معاون وی
دون او وزرا به انتخاب هیأت وزیران
وزیر صنعت، معدن و تجارت
دو نفر کارشناس و متخصص پولی و بانکی به پیشنهاد رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و تأیید
رئیس جمهور
دادستان کل کشور یا معاون وی
رئیس اناق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران
رئیس اناق تعاون
نمایندگان کمیسیون‌های اقتصادی و برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی (هر کدام یک نفر)
به عنوان ناظر با انتخاب مجلس

تبصره ۱- ریاست شورا بر عهده رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران خواهد بود.

تبصره ۲- هر یک از اعضای خبره شورای پول و اعتبار هر دو سال یک‌بار تغییر می‌یابند انتخاب مجدد آنها بلامانع است.

حکم ماده (۱۵) در طول برنامه ششم بر بند (ب) ماده (۱۸) قانون پولی و بانکی با اصلاحات بعدی مصوب ۱۳۵۱/۴/۱۸ حاکم خواهد بود.

ماده ۱۶- برای حصول اطمینان از اجرای صحیح عملیات بانکی بدون ربا در نظام بانکی کشور و جهت نظارت بر عملکرد نظام بانکی و اظهارنظر نسبت به رویه‌ها و ابزارهای رایج، شیوه‌های عملیاتی، دستورالعمل‌ها، بخشش‌نامه‌ها، جهارجوب قراردادها و نحوه اجرای آنها از جهت انطباق با موازین فقه اسلامی، شورای فقهی در بانک مرکزی با ترکیب زیر تشکیل می‌شود:

-پیغ فقیه (مجتهد متجزی در حوزه فقه معاملات و صاحب نظر در مسائل پولی و بانکی)

-رئیس کل (یا معاون نظارتی) بانک مرکزی

-یک‌نفر حقوقدان آشنا به مسائل پولی و بانکی و یک اقتصاددان (هر دو با معرفی رئیس کل بانک مرکزی)

-یک‌نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی با اولویت آشنا‌یابی با بانکداری اسلامی به انتخاب مجلس شورای اسلامی (به عنوان عضو ناظر)

-یکی از مدیران عامل بانکهای دولتی به انتخاب وزیر امور اقتصادی و دارایی

تبصره ۱- اعضای فقهی این شورا به پیشنهاد رئیس کل بانک مرکزی و تأیید فقهاء شورای نگهبان انتخاب و با حکم رئیس کل بانک مرکزی منصوب می‌شوند.

تبصره ۲- مصوبات شورای فقهی لازم‌الرعایه است. رئیس کل بانک مرکزی اجرای مصوبات شورا را بیگیری و بر حسن احرای آنها نظارت می‌کند. حکم این ماده نافی اختیارات و نظرات فقهاء شورای نگهبان در اصل چهارم(۴) قانون اساسی نمی‌باشد.

تبصره ۳- اعضای صاحب‌رأی این شورا برای چهار سال تعیین می‌شوند و این مأموریت برای یک دوره دیگر قابل تمدید است.

تبصره ۴- جلسات شورای فقهی با حضور دوسرم اعضاء مشتمل بر رئیس شورا و حداقل سه نفر از فقهاء عضو شورا رسمیت می‌یابد و تصمیمات شورا با رأی موافق اکثربت فقهاء حاضر عضو شورا اتخاذ می‌شود.

ماده ۱۷-

الف- هرگونه تکلیف به بانکها و مؤسسات اعتباری در راستای استفاده از منابع آنها در طول سالهای اجرای قانون برنامه درخصوص تسهیلات با نرخ سود کمتر، به جز سایر نکالیف قانونی مشروط به پیش‌بینی مابه التفاوت نرخ سود مصوب شورای پول و اعتبار و درج آن در قانون بودجه سالانه است.

ب- به منظور افزایش سرعت و کارایی گردش حسابهای درآمدی و هزینه‌ای دولت، شفافسازی و ایجاد امکان نظارت برخط، بر کلیه حسابهای دستگاههای اجرائی و کاهش اثرات منفی عملیات مالی دولت بر نظام بانکی، کلیه حسابهای بانکی اعم از ریالی و ارزی برای وزارتخانه‌ها، مؤسسات، شرکتها، سازمانها، دانشگاههای دولتی و اعتبارات دولتی نهادهای عمومی غیردولتی، صرفاً از طریق خزانه‌داری کل کشور و نزد بانک مرکزی افتتاح

می‌شود. دستگاههای یادشده موظفند کلیه دریافت‌ها و پرداخت‌های خود را فقط از طریق حسابهای افتتاح شده نزد بانک مرکزی انجام دهند.

تبصره ۱- بانک مرکزی موظف است تمہیدات لازم برای بانکداری متمرکز و نگاهداری حسابهای مورد نیاز هر یک از دستگاهها و دسترسی بر خط خزانه‌داری کل کشور به اطلاعات حسابهای دستگاههای مذکور را فراهم نماید.

تبصره ۲- نحوه انتقال حسابهای دستگاههای مذکور به بانک مرکزی و هزینه‌کرد آن توسط بانکهای عامل، مطابق دستورالعملی خواهد بود که حداقل طرف مدت سه ماه پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون، به پیشنهاد مشترک وزارت امور اقتصادی و دارائی، سازمان و بانک مرکزی، به تصویب شورای بول و اعتبار می‌رسد.

تبصره ۳- بانک مرکزی مکلف است نسبت به ابلاغ دستورالعمل موضوع تبصره(۲) این ماده به کلیه بانکها و مؤسسات اعتباری اقدام کند. هر نوع تخلف از دستورالعمل مذکور، توسط بانکها مشمول مجازات انتظامی موضوع ماده(۴۴) قانون بولی و بانکی کشور و تغییرات آن در ماده (۹۶) قانون برنامه بنجم توسعه مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۵ خواهد بود. همچنان هر نوع تخلف توسط سایر دستگاههای اجرائی، در حکم تصرف غیرقانونی در وجود و اموال عمومی محسوب می‌شود.

-۱۸ ماده

الف- بانک مرکزی موظف است در سال اول اجرای قانون برنامه با استقرار سامانه‌های نظارتی برخط، زمینه نظارت مستمر را در نظام بانکی فراهم نماید، به‌گونه‌ای که زمینه کشف خطاهای و تخلفات احتمالی قبل از وقوع به وجود آید.

ب- بانک مرکزی موظف است تا انتهای سال اول اجرای قانون برنامه با ایجاد سامانه‌ای متمرکز، امکان دریافت الکترونیکی و برخط استعلامهای مورد نیاز، جهت اعطای تسهیلات یا پذیرش تعهدات از مراجع ذی‌ربط نظری استعلام اعتبارسنجی، بدھی مالیاتی و نظایر آن را برای بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی فراهم کند.

تبصره ۱- تمامی مراجع ذی‌ربط که بانکها و مؤسسات اعتباری در اعطای تسهیلات یا پذیرش تعهدات نیازمند استعلام از آن می‌باشند، موظفند امکان آخذ استعلامهای مذکور را به صورت الکترونیکی و برخط، فراهم نمایند.

تبصره ۲- بانک مرکزی موظف است مصاديق استعلامهای مذکور را تعیین و ابلاغ کند.

ماده ۱۹- دولت موظف است به منظور ارتقاء مشارکت مردمی و فراهم کردن بستر اجرائی لازم برای تعامل و همکاری آحاد مردم در قالب تشکلهای اقتصادی تعاونی نسبت به افزایش سرمایه بانک توسعه تعامل از سال اول اجرای قانون برنامه از محل فروش اموال مازاد وزارت تعامل، کار و رفاه اجتماعی پس از واپری به خزانه‌داری کل کشور در قالب قوانین بودجه سیواتی بهه حساب افزایش سرمایه دولت در بانک مذکور منظور نماید.

ماده ۲۰- به منظور اصلاح و تقویت نظام مالی کشور و تسهیل مبادلات مالی از طریق تأمین منابع مالی داخلی و خارجی، تمامی طرحهای دستگاههای اجرائی که از تسهیلات مالی خارجی استفاده می‌کنند با رعایت سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی با مسؤولیت وزیر و یا بالاترین مقام اجرائی دستگاه ذی‌ربط و تأیید شورای اقتصاد باید دارای توجیه فنی، اقتصادی، مالی و زیستمحیطی باشند. زمانبندی دریافت و بازپرداخت تسهیلات هر طرح و میزان استفاده آن از ساخت داخل با توجه به ظرفیت‌ها، امکانات و توانایی‌های داخلی و رعایت قانون «حداکثر استفاده از نوان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات و اصلاح ماده(۱۰۴) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۹۱/۰/۱ و اصلاح بعدی آن» و اصلاح ماده (۱۰۴) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱ باید به تصویب شورای اقتصاد برسد.

بخش ۴- محیط کسب و کار، حصوصی‌سازی و مناطق آزاد

ماده ۲۱- دولت موظف است در جهت توسعه فعالیت‌های صنعت بیمه و بهبود محیط کسب و کار و گسترش بخش غیردولتی:

الف- بر اساس قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی، سهام دولت در شرکتهای بیمه به استثنای بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران و شرکت سهامی بیمه ایران را در دو سال اول اجرای قانون برنامه از طریق عرضه سهام در بازار سرمایه و سازمان خصوصی‌سازی به بخش غیردولتی واگذار کند.

ب- به منظور مردمی‌شدن اقتصاد و کاهش نقش تصدی‌گری دولت در صنعت بیمه و بر اساس اصلاح نظام نظارت تعرفه‌ای، بیمه مرکزی مکلف است نسبت به کاهش تدریجی نقش تصدی‌گری خود و کاهش بیمه اتفاقی اجباری در صنعت بیمه بازرگانی اقدام نماید.

-۲۲ ماده

الف- دولت مکلف است با اقدام قانونی در جهت اصلاح قوانین، مقررات و رویه‌ها، محیط کسب و کار را به‌گونه‌ای امن، سالم، سهل و شفاف سازد تا در پایان سال چهارم اجرای قانون برنامه، رتبه ایران در دو شاخص رفابت‌بزیری بین‌المللی و شاخص‌های بین‌المللی حقوق مالکیت در میان کشورهای منطقه سند چشم‌انداز به رتبه سوم ارتفاع یابد و هر سال بیست درصد (%) از این هدف محقق شود. در شاخص کسب و کار هر سال ده رتبه ارتقاء یافته و به کمتر از هفتاد در پایان اجرای قانون برنامه برسد. وزیر امور اقتصادی و دارایی مکلف است در پایان شهریور و اسفندماه هر سال، گزارش میزان تحقق حکم این بند را همراه مستندات به مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

ب- وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است با هدف تضمین امنیت سرمایه‌گذاری و کارآفرینی در کشور، جذب متخصصان، صیانت، حفاظت و مقابله با اخلال در امنیت اشخاص و بنگاهها و کاهش خطربذیری (رسک) اجتماعی در محیط کسب و کار، با همکاری سازمان، سازمان اداری و استخدامی کشور، معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور، وزارت‌خانه‌های تعامل، کار و رفاه اجتماعی، امور خارجه، اطلاعات، دادگستری و کشور الزامات ارتقای امنیت فضای کسب و کار را تهیه و به تصویب شورای عالی امنیت ملی برساند.

ماده ۲۳- ایجاد هرگونه منطقه آزاد تجاری- صنعتی و ویژه اقتصادی جدید منوط به تصویب مجلس شورای اسلامی و تأمین زیرساخت‌های مورد نیاز برای استقرار واحدهای تولیدی،أخذ مجوز مورد نیاز از قبیل تأییده زیست‌محیطی، نظامی و امنیتی با رعایت قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری صنعتی مصوب ۱۳۷۲/۶/۷ و قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴/۹/۵ امکان‌بزیر است.

تبصره- کلیه وظایف، اختیارات، ساختار و تشکیلات دفترخانه شورای عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی با حفظ شخصیت حقوقی مستقل و با رعایت ضوابط و مقررات مربوطه به وزارت امور اقتصادی و دارائی منتقل و وزیر ذی‌ربط مسؤول اجرای قوانین مرتبط با حوزه مناطق آزاد تجاری- صنعتی و ویژه اقتصادی خواهد بود.

ماده ۲۴- دولت مکلف است با همکاری اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران و اتاق تعامل مرکزی جمهوری اسلامی ایران حداکثر تا پایان اجرای قانون برنامه، تمهیدات قانونی لازم را جهت دستیابی سهم تعامل در اقتصاد به بیست و پنج درصد (۲۰۰٪)، با رویکرد کارآفرینی، استغالزایی، حمایت از کسب و کارهای کوچک و متوسط و دانش‌بنیان به عمل آورد.

ماده ۲۵-

الف- بهمنظور مردمی شدن و گسترش سهم بخش خصوصی و تعاملی در اقتصاد و بهمنظور افزایش بهره‌وری و ارتقای سطح کیفی خدمات و مدیریت بهینه هزینه به تمامی دستگاههای اجرائی که عهده‌دار وظایف اجتماعی، فرهنگی و خدماتی هستند (از قبیل واحدهای بهداشتی و درمانی، مراکز بهزیستی و توانبخشی، مراکز آموزشی، فرهنگی، هنری و ورزشی و مراکز ارائه‌دهنده خدمات و نهادهای کشاورزی و دامپروری) اجازه داده می‌شود در چهارچوب استانداردهای کیفی خدمات که توسط دستگاه ذی‌ربط تعیین می‌گردد، نسبت به خرید خدمات از بخش خصوصی و تعاوی (به‌حای تولید خدمات) اقدام نمایند. در اجرای این بند واگذاری مدارس دولتی ممنوع است.

تبصره- آیین‌نامه اجرائی این ماده شامل نحوه تعیین قیمت خرید خدمات و تعیین تکلیف نیروی انسانی و ساختار به بیشنهاد سازمان، سازمان اداری و استخدامی کشور و دستگاه اجرائی ذی‌ربط به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ب- بهمنظور نظارت بیشتر بر بنگاههای در حال واگذاری و همچنین بنگاههای واگذار شده به صورت کنترلی، در چهارچوب مصوبات هیات واگذاری، اسامی این بنگاهها از سوی سازمان خصوصی‌سازی به سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و بانک مرکزی اعلام می‌شود. سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلف است ثبت صورت جلسات مجامع عمومی و هیأت مدیره و همچنین نقل و انتقال اموال و املاک بنگاههای مزبور را پس ازأخذ مجوز کتبی از سازمان خصوصی‌سازی انجام دهد. بانک مرکزی موظف است طی دستورالعمل اعلامی به بانکها و مؤسسات اعتباری خصوصی و دولتی، اعطای هرگونه تسهیلات و با ایجاد تعهدات به بنگاههای مذکور را مشروط بهأخذ مجوز از سازمان خصوصی‌سازی نماید.

بخش ۵ - توازن منطقه‌ای، توسعه روستایی و توامندسازی افسار آسیب‌بزیر

ماده ۲۶- بهمنظور رقابت‌بزیر کردن عدالت بین منطقه‌ای و سرزمینی و تقویت خودانکایی، افزایش انگیزه وصول درآمد استانی:

الف- دولت موظف است:

1- در طول سال اول اجرای قانون برنامه سند آمایش سرزمین ملی و استانی را تهیه کند و پس از تصویب شورای عالی آمایش سرزمین از سال دوم اجرای قانون برنامه به احراء در آورد.

2- درآمدها و هزینه‌هایی که ماهیت استانی دارند را تعیین و طی دو سال اول اجرای قانون برنامه در چهارچوب نظام درآمد- هزینه استانی به صورت سرجمع درآمدها، اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای هر استان (برمبنای وجوده واریزی به خزانه‌داری کل کشور) در بودجه سیواتی اعمال نماید. مازاد بر درآمدهای وصولی نسبت به سقف مصوب هر استان براساس دستورالعمل ابلاغی سازمان برای تأمین اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای مصوب در قانون بودجه سیواتی، در مقاطع سه‌ماهه بین استان‌های ذی‌ربط توزیع می‌گردد.

3- سه درصد (۳٪) از درآمد حاصل از صادرات نفت خام و میغانات گاری خالص صادرات گاز طبیعی را بهترتب یک‌سوم به استان‌های نفت‌خیز و گازخیز و دوسوم به مناطق و شهرستان‌های کمتر توسعه‌یافته جهت اجرای برنامه‌های عمرانی در قالب بودجه‌های سیواتی با تصویب شورای برنامه‌ریزی و توسعه این استان‌ها اختصاص دهد. حکم جزء (۲) بند (الف) ماده (۲۶) این قانون بر حکم جزء (۱) بند (ب) ماده (۷) حاکم است. در طول اجرای قانون برنامه ششم توسعه، حکم مقرر درمورد افزایش درصد در این بند، بر جزء (۲) بند (ب) ماده (۴) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوب ۱۳۹۲/۱۲/۴ حاکم است.

4- در سال اول اجرای قانون برنامه کلیه اختیارات و وظایف قابل واگذاری دستگاههای اجرائی به واحدهای مربوطه خود در استان‌ها و شهرستان‌ها را واگذار کند.

-5- طرحهای هادی روستاها در سراسر کشور را با پیشنهاد کارشناسان فنی، زیر نظر بنیاد مسکن و تأیید بخشداری هر بخش و با اطلاع دهیاران و رؤسای شورای اسلامی روستاها و تصویب آن در کمیته‌ای متشکل از رئیس بنیاد مسکن انقلاب اسلامی استان به عنوان رئیس، فرماندار شهرستان، بخشدار بخش، نماینده سازمان مسکن و شهرسازی استان، رئیس بنیاد مسکن انقلاب اسلامی شهرستان، نماینده سازمان حجت کشاورزی استان، نماینده معاون امور عمرانی استانداری و رئیس شورای اسلامی روستا به عنوان ناظر، تهیه کند.

ب- شوراهای برنامه‌ریزی و توسعه استان و کمیته برنامه‌ریزی شهرستان موظفند پنج تا هشت درصد (۵۰٪ تا ۸۰٪) از سرچم انتیارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استانی مصوب قانون بودجه سالانه را صرف تهیه و اجرای طرحهای هادی و بهسازی روستاهای شهرستان، توسط بنیاد مسکن انقلاب اسلامی نمایند.

ماده ۳۷- دولت موظف است به منظور تحقق سیاست‌های کلی برنامه و اقتصاد مقاومتی، شناسایی و بهره‌برداری از ظرفیت‌های موجود در نواحی روستایی و ارتقای منزلت اجتماعی روستاییان و جایگاه روستاها در اقتصاد ملی و ایجاد بستر لازم برای شکوفایی و پیشرفت عدالت محور روستاهای اقدامات زیر را مطابق قوانین و در قالب بودجه‌های سنواتی انجام دهد:

الف- اقدامات اقتصادی و بخشی:

1- دولت مکلف است در راستای برنامه‌ریزی منطقه‌ای و تقویت اقتصاد روستایی و توسعه اقتصاد صادرات محور در طول اجرای قانون برنامه هر سال، در پنج هزار روستا با توجه به استعدادها و ظرفیت‌های بومی و محیطی و قابلیت محلی- اقتصادی آن منطقه، با مشارکت نیروهای محلی و با بهره‌گیری از تسهیلات بانکی، حمایت‌های دولتی و سرمایه‌گذاری بخش خصوصی، برنامه توسعه اقتصادی و اشتغال‌زایی آن روستاهای را به‌وسیله سازمان استان تهیه کند و به تصویب شورای توسعه و برنامه‌ریزی استان مربوطه برساند. سازمان موظف است تعداد روستاهای سهمیه استانی را تا سه ماه اول سال اول اجرای قانون برنامه اعلام نماید.

2- تنظیم و ارائه هدفمند و شفاف انتیارات مربوط به عمران و توسعه روستایی و عشایری در بودجه سنواتی، تحت پیوستی با عنوان «عمران و توسعه روستایی» و اختصاص بودجه عمرانی مربوط به این فصل انجام نذیرد.

3- کاهش مدت زمان پاسخ به استعلام‌ها و صدور پرونده ساخت بنگاههای اقتصادی روستایی و عشایری از هرکدام از دستگاههای ذیریط، به حداقل پانزده روز

4- توسعه حداقل پنجاه و چهار خوش کسب و کار روستایی، بهره‌برداری و ساخت نود و هشت ناحیه صنعتی روستایی و ایجاد یک میلیون و نهصد و چهارده هزار فرصت شغلی در روستاهای و مناطق عشایری از طریق احداث و توسعه بنگاههای اقتصادی رفاقت‌پذیر و صادرات‌گرا از طریق بخششای خصوصی و تعاونی

5- تأمین منابع مورد نیاز برای رشد سالانه حداقل پنج درصد (۵٪) شاخص‌های برخورداری تعیین شده در ساماندهی عشایر

6- تهیه طرحهای هادی و طرحهای توسعه و بازنگری آنها برای همه روستاهای و آبادی‌های بالای بیست خانوار و مناطق عشایری در طول احرای قانون برنامه با اولویت مناطق کمتر برخوردار

7- آموزش صدهزارنفر از روستاییان و عشایر به عنوان عناصر پیشرو و تسهیل‌گر در زمینه برنامه‌ریزی محلی، توسعه فعالیت‌های اقتصادی و برنامه‌های فرهنگی، بهبود خدمات رسانی، جلب مشارکت‌های مردمی و نظارت بر اثربخشی طرحهای دستگاههای اجرائی

8- شناسایی روستاهای در معرض خطر سوانح طبیعی جهت اجرای طرحهای ایمن‌سازی این سکونتگاهها با همکاری دستگاههای مسؤول و مشارکت مردم و نهادهای محلی، به‌نوعی که حداقل سی درصد (۳۰٪) روستاهای در معرض خطر تا پایان اجرای قانون برنامه ایمن‌سازی شوند.

9- تعیین شاخصهای بافت‌های فرسوده و نابسامان روستایی و تهیه و احرای طرحهای بهسازی بافت‌های فرسوده در روستاهای دارای اولویت

10- بخشودگی سود و جرائم تسهیلات پرداخت شده به افراد تحت پوشش کمینه امداد امام خمینی(ره) و سازمان بهزیستی جهت بازسازی اماکن مسکونی مناطق روستایی آسیب‌دیده از حوادث طبیعی و غیرطبیعی که قادر به بازپرداخت اقساط خود نمی‌باشند، تا پایان انتیار قانون برنامه پنج‌ساله کشور با پرداخت معادل آن به بانکهای عامل و امهال آن به مدت سه سال از محل تنخواه‌گردان موضوع ماده (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۲۸۰/۱۱/۲۷ و اصلاحات و الحالات بعدی تا پایان اجرای قانون برنامه ششم

ب- اقدامات عمرانی زیرینایی:

1- امکان‌سنجی، طراحی و ایجاد سامانه‌های دفع بهداشتی زباله‌های روستایی محدوده‌های روستاهای جمع‌آوری و دفع آنها در خارج از محدوده روستاهای و شهرها و تعیین مسؤولیت دستگاههای ذیریط. آینه‌نامه اجرائی این جزء با پیشنهاد وزارت کشور به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

2- طراحی و اجرای طرحهای (پروژه‌های) دفع بهداشتی فاضلاب در روستاهای با اولویت روستاهای واقع در حريم رودخانه‌ها، تالاب‌ها، سدها و روستاهایی که به‌دلیل نفوذ‌بیزیری کم اراضی دفع فاضلاب در آنها دچار مشکل می‌باشد از طریق بخش خصوصی

3- بکارگاههایی حداکثری فعالیت‌ها و برنامه‌های عمران و توسعه روستایی، عشایری و کشاورزی کشور و مدیریت آنها با رویکرد جهادی و نظارت‌بذرگ تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه ششم و ایجاد یکپارچگی برنامه‌های و ارائه خدمات و طرحهای روستایی و عشایری در قالب برنامه‌های جامع، براساس نیازها و مشارکت واقعی مردم و شرایط انسانی، طبیعی، اقتصادی و اجتماعی

4- تأمین و تخصیص اعتبار مورد نیاز جهت احداث، بهسازی و آسفالت و نگهداری راههای روستاهای بالای بیست خانوار جمعیت و مناطق عشایری تا پایان اجرای قانون برنامه (هر سال بیست درصد ۲۰٪) از طریق سازمان

5- تهییه و احرای طرحهای ساماندهی و بهسازی حداقل بیست درصد (۶٪) روستاهای مرزی با رویکرد پدافند غیرعامل جهت توانمندسازی اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی

بخش ۶- نظام اداری، شفافیت و مبارزه با فساد

ماده ۲۸- در راستای اصلاح نظام اداری، موضوع «صرفه‌جویی در هزینه‌های عمومی کشور با تأکید بر تحول اساسی در ساختارها، منطقی‌سازی اندازه دولت و حذف دستگاههای مواری و غیرضرور و هزینه‌های زاید، اقدامات زیر انجام می‌شود:

الف- کاهش حجم، اندازه و ساختار مجموع دستگاههای اجرائی به استثنای مدارس دولتی در طول اجرای قانون برنامه، حداقل به میزان پانزده درصد (۱۵٪) نسبت به وضع موجود (حداقل پنج درصد ۵٪) در پایان سال دوم از طریق واگذاری واحدهای عملیاتی، خرید خدمات و مشارکت با بخش غیردولتی با اولویت تعاوی‌ها، حذف واحدهای غیرضرور، کاهش سطوح مدیریت، کاهش بسته‌های سازمانی، انحلال و ادغام سازمانها و مؤسسات و واگذاری برخی از وظایف دستگاههای اجرائی به شهرداری‌ها و دهیاری‌ها و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی با تصویب شورای عالی اداری

بنظره- انحلال، انتزاع و ادغام مؤسساتی که به موجب قانون تأسیس شده است، صرفاً با تصویب مجلس شورای اسلامی امکان‌پذیر می‌باشد.

ب- به کارگیری افراد در قالب قرارداد کار معین (مشخص) یا ساعتی برای اجرای وظایف پستهای سازمانی، فقط در سقف مقرر در قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸ مجاز است. تمدید قراردادهای قبلی بلامانع است.

پ- دولت در حدود اعتبارات هزینه‌ای سالانه و متناسب با نرخ تورم نسبت به تعیین ضریب حقوق کارکنان دولت اعم از مشمولان و غیرمشمولان قانون مدیریت خدمات کشوری در لواح بودجه سیواتی اقدام کند. این حکم در طول برنامه حاکم بر ماده ۱۲۵ (قانون مدیریت خدمات کشوری خواهد بود.

ت- دولت مکلف است سنتوات ارفاقی را به عنوان سنتوات خدمت قابل قبول تلقی و مطابق تصریه (۲) قانون بازنیستگی پیش از موعده کارکنان دولت مصوب ۱۳۸۶/۶/۵ توسط سازمان تأمین اجتماعی به برقراری مستمری بازنیستگان مشمول و براساس میانگین دو سال آخر پرداخت حق بیمه سنتوات ارفاقی از تاریخ بازنیستگی آنان اقدام کند. شرکتهای دولتی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی موضوع تبصره (۲) قانون مذکور نیز با استفاده از منابع خود مشمول این حکم می‌باشند.

بنظره- سهم صندوقهای بازنیستگی بابت پرداخت حقوق بازنیستگی و نیز کسور بازنیستگی و یا حق بیمه سهم مستخدم و کارفرما نسبت به سنتوات ارفاقی از محل اعتبارات سالانه دستگاههای اجرائی مشمول تأمین و به صندوقهای مذکور پرداخت می‌شود.

ماده ۲۹- دولت مکلف است طی سال اول اجرای قانون برنامه نسبت به راهاندازی سامانه ثبت حقوق و مزايا اقدام کند و امکان تجمعی کلیه پرداختها به مقامات، رؤسا، مدیران کلیه دستگاههای اجرائی شامل قوای سه‌گانه جمهوری اسلامی ایران اعم از وزارت‌خانه‌ها، سازمان‌ها و مؤسسات و دانشگاهها، شرکتهای دولتی، مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت، بانکها و مؤسسات اعتباری دولتی، شرکتهای بیمه دولتی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی (در مواردی که آن بنیادها و نهادهای از بودجه کل کشور استفاده می‌نمایند)، مؤسسات عمومی، بنیادها و نهادهای انقلاب اسلامی، مجلس شورای اسلامی، شورای نگهبان قانون اساسی، بنیادها و مؤسساتی که زیر نظر ولی فقیه اداره می‌شوند و همچنین دستگاهها و واحدهایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است اعم از اینکه قانون خاص خود را داشته و یا از قوانین و مقررات عام تعیت نمایند نظیر وزارت جهاد کشاورزی، شرکت ملی نفت ایران، شرکت ملی گاز ایران، شرکت ملی صنایع پتروشیمی ایران، سازمان گسترش نوسازی صنایع ایران، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، سازمان بنادر و کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران، سازمان توسعه و نوسازی معدنی ایران، سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران و شرکتهای تابعه آنها، ستاد اجرائی و فرارگاههای سازندگی و اشخاص حقوقی وابسته به آنها را فراهم نماید، به نحوی که میزان ناخالص پرداختی به هر یک از افراد فوق مشخص شود و امکان دسترسی برای نهادهای نظارتی و عموم مردم فراهم شود. وزارت اطلاعات، نیروهای مسلح و سازمان انرژی اتمی ایران از شمول این حکم مستثنی هستند. اجرای این حکم درخصوص بنگاههای اقتصادی متعلق به وزارت اطلاعات، وزارت دفاع و پستیابی نیروهای مسلح تنها با مصوبه شورای عالی امنیت ملی محاذ خواهد بود.

دستگاههای مشمول این ماده مکلفند حقوق، فوق العاده‌ها، هزینه‌ها، کمک‌هزینه‌ها، کارانه، پرداختهای غیرمأهله و مزایای ناخالص پرداختی ماهانه اعم از مستمر و غیرمستمر، نقدی و غیرنقدی (معادل ریالی آن) و سایر مزايا به مقامات، رؤسا، مدیران موضوع این ماده را از هر محل (از جمله اعتبارات خارج از شمول قانون

محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۶/۱، درآمدهای اختصاصی، اعتبارات متفرقه، اعتبارات کمکهای رفاهی، اعتبارات بودجه عمومی و منابع عمومی و همچنین اعتبارات موضوع ماده (۲۱۷) قانون مالیات‌های مستقیم با اصلاحات و الحالات بعدی مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۳، تبصره «۱» ماده (۳۹) قانون مالیات بر ارزش افزوده، مواد (۱۶۰) تا (۱۶۲) قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰/۸/۲۳ و با اعتبارات خاص ناشی از واگذاری و فروش شرکتها در سازمان خصوصی‌سازی، اعتبارات مربوط به ردیفهای کمک به اشخاص حقیقی و حقوقی و سایر درآمدها و موارد مشابه)، منحصراً در فیش حقوقی منعکس و پس از ثبت در سامانه فوق، پرداخت کنند، به نحوی که میزان هرگونه ناخالص پرداختی ماهانه به هر یک از افراد مذکور بلافاصله در سامانه اطلاعاتی هر دستگاه مشخص باشد.

تبصره ۱- کلیه اشخاص حقوقی مشمول این ماده مکلفند از تاریخ ۱۳۸۸/۱/۱ اطلاعات مربوط به مقامات، رؤسا، مدیران موضوع این ماده را به دیوان محاسبات کشور و سازمان باربری کل کشور ارائه دهند. مستنکف از ارائه استناد و اطلاعات مورد درخواست به انفال موقت از خدمات دولتی و عمومی از سه‌ماه تا یک‌سال به تشخیص مراجع قضائی محکوم می‌شود. دیوان محاسبات کشور و سازمان باربری کل کشور مکلفند طبق وظایف و اختیارات قانونی خود اطلاعات مربوط به پرداخت‌های مذکور را در اسرع وقت به منظور بازگرداندن وجوده پرداخت شده رسیدگی نمایند و در صورتی که مبالغی برخلاف قوانین به افراد موضوع این ماده پرداخت شده باشد، اقدامات قانونی لازم را به عمل آورند.

تبصره ۲- حسابرسان و بازرسان قانونی از جمله سازمان حسابرسی و حاممه حسابداران رسمی کشور مکلفند در حين انجام وظایف قانونی موارد مندرج در این ماده را کنترل و ضمن درج مرائب در گزارش‌های حسابرسی و بازرس قانونی، تخلفات صورت‌گرفته را در اسرع وقت به مراجعت ذی‌صلاح (اعضای مجمع عمومی، هیأت‌های تخلفات اداری، مرجع قضائی، سازمان باربری کل کشور و دیوان محاسبات کشور) اعلام نمایند.

تبصره ۳- دولت مکلف است طی سال اول اجرای قانون برنامه سازوکارهای مناسب در نظامات پرداخت حقوق و مزايا و نظام مالیاتی را به نحوی مدون نماید که اختلاف حقوق و مزايا بین مقامات، رؤسا، مدیران و کارکنان موضوع این ماده در مشاغل مشابه و شرایط مشابه در هر صورت از بیست‌درصد (۲۰%) تحاویز نکند و در مسیر تصمیم‌گیری قانونی قرار دهد.

ماده ۳۰- دولت مکلف است بررسی‌های لازم جهت برقراری عدالت در نظام پرداخت، رفع تعیین و متناسب‌سازی دریافت‌ها و برخورداری از امکانات شاغلین، بازنشستگان و مستمری‌بگیران کشوری و لشکری سنتوات مختلف را انجام دهد.

بخش ۷- کشاورزی

ماده ۲۱- دولت موظف است برای حصول اهداف بندهای ششم و هفتم سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در جهت تأمین امنیت غذایی و نسل به خودکاری در محصولات اساسی زراعی، دامی و آبزی به میزان نod و پنج‌درصد (۹۵٪) دریابان اجرای قانون برنامه و افزایش تولیدات کشاورزی به‌ویژه محصولات دارای مزیت صادراتی، رسیدن به تراز تجاری مثبت، تقویت و تکمیل زنجیره‌های تولید و توسعه صادرات و ارتقاء بهره‌وری آب و خاک کشاورزی اقدامات زیر را جهت حصول به شاخص‌های کمی به شرح مندرج در جداول ذیل انجام دهد:

الف- توسعه کشاورزی حفاظتی، توسعه کشت نشاپی، بهزیزی و بهزراعی، تولید و تأمین و به‌کارگیری ارقام مقاوم، خوداتکایی در تولید بذر و نهال، افزایش ضریب ماشینی کردن سالانه حداقل دوازده‌صد (۱۲/۰) اسب بخار در هکتار

ب- انجام به موقع خرید تضمینی محصولات کشاورزی و درصورت وقوعه در پرداخت خرید تضمینی، پرداخت مطابق نبصره بند (الف) ماده (۱۰) این قانون به عنوان جبران خسارت ناشی از تأخیر در نظام بانکی. در طول اجرای قانون برنامه، بند (ب) ماده (۲۱)، قانون تضمین خرید محصولات اساسی کشاورزی مصوب ۱۳۸۸/۶/۲۱ با اصلاحات و الحالات بعدی را در بخش مغایرت موقوف الاجراء می‌نماید.

پ- افزایش تولید محصولات راهبردی و تبدیل پانصد هزار هکتار از اراضی شیبدار به باغات

ت- فراهم نمودن امکانات مصرف بینه سه‌موم، دفع آفات بیاتی و کودهای شیمیایی و استفاده بیشتر از کود آلی (کمپوست) و میازره زیستی و تدوین ضوابط ورود، ساخت و ترکیب ساخت (فرمولاسیون) کود و سم

ث- سرمایه‌گذاری مورد نیاز جهت انجام امور تحقیقاتی و نظام نوین ترویج و انتقال فناوری، تقویت شرکتهای دانش‌بنیان، استقرار مدیریت دانش و تجهیز مراکز جهاد کشاورزی

ج- توسعه کشت محصولات سالم و محصولات زیستی (ارگانیک)، اعمال استانداردهای ملی کنترل کیفی تولیدات و فرآورده‌های کشاورزی گسترش میازره تلقیقی با آفات و بیماری‌های گیاهی، مصرف بینه نهاده‌ها از جمله انواع سم و کود و حمایت از درمانگاه‌های گیاه‌پرleshکی در راستای ارتقای سلامت انسان و جامعه

چ- ممنوعیت هرگونه رهاسازی، تولید، واردات و مصرف محصولات تاریخته، در جهار جوب قانون اینمی زیستی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۸/۵/۷ با رعایت مقررات و موازن ملی و بین‌المللی که به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

تبصره- دولت موظف است اقدام لازم برای آزمایش مواد غذایی وارداتی و فرآورده‌های غذایی وارداتی را جهت تشخیص مواد تاریخته به عمل آورد و با اطلاع‌رسانی مردم را از مواد غذایی تاریخته باخبر ساخته و خطرات احتمالی این مواد را که بر اساس آزمایشات معنیر معلوم می‌شود به مردم اعلام نماید.

ح-أخذ عوارض از انواع جریبی‌های وارداتی دارای اسیدهای چرب اشیاع و غیر اشیاعی(ترانس) بیش از حد مجاز و نوشابه‌های گازدار مصرفی و صرف منابع حاصل از آنها در جهت افزایش سرانه شیر، میزان مصرف و نحوه هرینه در بودجه سالانه با رعایت ماده (۴۸) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت(۲) مصوب ۱۳۹۳/۴/۱۲ مشخص خواهد شد.

خ- انجام ایمن‌سازی (واکسیناسیون) دامهای سبک و سنگین و پرداخت یارانه مورد نیاز آنها مطابق قانون بودجه سالانه

د- راه‌اندازی زیرساخت شناسه‌گذاری، برنامه الکترونیکی و رهگیری کالا و نهاده کشاورزی و دامی صنعتی و نیمه‌صنعتی تا رسیدن به مصرف‌کنندۀ نهائی در روزآمد کردن شناسه این کالاها تبصره- وزارت جهاد کشاورزی، فهرست کالاهای مشمول این بند را اعلام می‌نماید.

ذ- حمایت از توسعه طرقیت صادرانی صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی مانند کارخانجات خوارک دام، طیور و آبزیان و صنایع بسته‌بندی محصولات کشاورزی با توجه به مزیتهای طبیعی، نسبی و رفاقتی این صنایع

ر- تکمیل زنجیره تولید محصولات کشاورزی از طریق اعطای کمکهای فنی- اعتباری به تشکلهای فراگیر کشاورزی و روستایی

ز- دولت مکلف است برای حصول شاخص‌های معین شده در جداول ذیل در جهت امنیت غذایی، سلامت و غنی‌سازی محصولات کشاورزی و توسعه صنایع کشاورزی در زنجیره‌های عرضه، اقدام کند.

جدول شماره ۵- اهداف کمی راهبرد ارتقاء بهره‌وری آب و حاک کشاورزی صرفه‌جویی در مصرف آب کشاورزی و اعمال مدیریت تعاضا

سالهای برنامه ششم						وضعیت در پایان سال ۱۳۹۳	هدف کمی	
سال پنجم	سال چهارم	سال سوم	سال دوم	سال اول	سال		واحد	عنوان
500	500	500	500	500	2600 (جمعی)	هزار هکتار	توسعه سامانه‌های نوین آبیاری واحدات شبکه‌های فرعی آبیاری و زهکشی	
375	325	280	220	180		تعداد تشکل	ایجاد و ساماندهی تشکلهای آب بران	
500	500	500	500	500	320	هزار هکتار	اصلاح و بهبود خاک کشاورزی	

جدول شماره ۶- اهداف کمی راهبرد امنیت غذایی، سلامت و غنی‌سازی محصولات کشاورزی (بخش زراعت)

سالهای بر قامه هشتم						وضعیت در بایان سال ۱۳۹۳	هدف کمی	
سال پنجم	سال چهارم	سال سوم	سال دوم	سال اول	عنوان واحد			
14500	14000	13400	12600	11800	10578	هزار تن	گندم	
3588	3412	3254	3100	2890	2955	هزار تن	جو	
3150	3003	3036	2984	2949	2347	هزار تن	هلنگوک	
3000	2400	2300	2200	2100	1659	هزار تن	ذرن دانه‌ای	
11154	10940	107726	10512	10298	9803	هزار تن	ذرن علوفه‌ای	
10200	6722	6380	5876	5508	4731	هزار تن	چغندر قند	
763	747	731	716	700	615	هزار تن	حیوپات	
327	309	291	268	250	184	هزار تن	وهش	
934	698	533	371	228	146	هزار تن	کلزا	
331	298	255	203	176	142	هزار تن	سویا	
189	164	140	116	93	55	هزار تن	سایر دانه‌های روغنی	
7500	7189	7020	6820	6732	6588	هزار تن	نیشکر	
5596	5513	5432	5351	5272	4988	هزار تن	سیب زمینی	
13275	11692	11094	10540	10020	8631	هزار تن	محصولات علوفه‌ای	

**جدول شماره ۷ - اهداف کمی راهبرد امنیت غذایی، سلامت و غنی‌سازی محصولات کشاورزی
(باغبانی، دام، طیور و آبزیان)**

ردیف	هدف کمی	عنوان	سالهای برنامه ششم					وضعیت در بایان سال 1393	واحد
			سال پنجم	سال چهارم	سال سوم	سال دوم	سال اول		
2497	افزایش تولید گوشت طیور	هزار تن	2414	2333	2254	2179	2033		
899	افزایش تولید گوشت قرمز	هزار تن	880	859	838	819	785		
1103	افزایش تولید تخم مرغ (تجاری و بومی)	هزار تن	1063	1024	987	951	925		
11890	افزایش تولید هیر	میلیون تن	11302	10733	10183	9652	8800		
9/21	تولید محصولات باغبانی	میلیون تن	8/20	8/19	6/18	7/17	1/17		
4600	احداث گلخانه‌های جدید	هکتار	4160	3260	2740	2000	9610		
42000	صید در آبهای همال	تن	41532	41034	40536	40038	39647		صید و صیادی
658000	صید در آبهای جنوب	تن	619200	590900	557800	540000	535865		
811000	آبری پروری (با تأثیر بر پرورش ماهی در قفس در آبهای آزاد)	تن	712270	618830	534200	471250	371717		آبری پروری
500	رهاسازی بیجه ماهی و میگو جهت بازسازی ذخایر	میلیون قطعه	475	430	380	345	362		

جدول شماره ۸- اهداف کمی راهبرد حفاظت و صیانت از منابع طبیعی کشور و توسعه آن در جهار جوب اصولی توسعه پایدار

سالهای برنامه هشتم						وضعیت در پایان سال ۱۳۹۳	عنوان واحد	هدف کمی
سال پنجم	سال چهارم	سال سوم	سال دوم	سال اول				
2800	2300	2000	1400	1100	826	احیای رویشگاه‌های مرتعی و توسعه گیاهان دارویی	هزار هکتار	
200	182	165	148	120	359 (تحمی)	جنگلکاری و احیای جنگل‌ها	هزار هکتار	
20	18	15	12	10	81 (تحمی)	توسعه زراعت چوب	هزار هکتار	
30000	30000	27000	25000	20000	3000 هزار هکتار	حدنگاری (کاداستر) منابع طبیعی		
2460	2360	2080	1780	1320	9505 (تحمی)	اجرای عملیات آبخیزداری	هزار هکتار	
310	265	220	185	160	271 (تحمی)	ثبتیت هنرهای روان و مهار کاتون‌های بحرانی فرسایش بادی	هزار هکتار	

جدول شماره ۹- اهداف کمی راهبرد توسعه صنایع کشاورزی و زنجیره های عرضه

سالهای برنامه هشتم	وضعیت در					هدف کمی	
	سال پنجم	سال چهارم	سال سوم	سال دوم	سال اول	پایان سال ۱۳۹۳	عنوان
2836	2612	2396	2184	1972	35000 (تجمیعی)	میلیون تن	حمایت از توسعه ظرفیت صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی (افزایش ظرفیت جذب مواد خام)
250	217	194	170	154	1001 (تجمیعی)	واحد	حمایت از بازسازی و توسعه واحدهای تبدیلی و تکمیلی

-۳۲-

الف- به منظور کاهش التهابات بازار کالاهای اساسی کشاورزی و کاهش نوسان غیرعادی فصلی محصولات کشاورزی و بهمنظور کاهش بار مالی دولت برای تأمین نقدینگی در گردش و هزینه تبعی مورد استفاده در سیاستهای تنظیم بازار و تأمین ذخایر محصولات راهبردی (استراتژیک)، شرکت بازرگانی دولتی ایران یا هریک از شرکتهای دولتی مسؤول تنظیم بازار هر محصول به تشخیص وزارت جهاد کشاورزی، حسب مورد، براساس برآوردهای ماهانه، فصلی و سالانه عرضه داخلی و تقاضای هر یک از محصولات، نسبت به انخاد موقعیت مناسب خرید یا فروش در قراردادهای سلف و ابزارهای مالی موضوع بند(۲۴) ماده (۱) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴/۹/۱ بر روی هر یک از دارایی‌های مشمول صدر این بند در چهارچوب مقررات بازار سرمایه اقدام می‌نمایند.

ب- دولت مکلف است اقدامات ذیل را به عمل آورد:

- ۱- ایجاد ردیف مستقل برداخت خسارتخانه به بیمه‌گذاران محصولات کشاورزی و صندوق بیمه کشاورزی در لواح بودجه سالانه و بیش‌بینی اعتبار به صورت صدرصد(۱۰۰%) تخصیص یافته در طول اجرای قانون برنامه
- ۲- اصلاح و بهبود خاک کشاورزی و افزایش کربن (ماده آلتی) خاک به میزان سالانه پانصد هزار هکتار
- ۳- ارائه کمکهای فنی و اعتباری برای نوسازی باغهای فرسوده کشور
- ۴- اختصاص معادل ریالی ده درصد(۱۰%) ورودی سالانه صندوق توسعه ملی نزد بانک عامل مطابق ضوابط صندوق جهت پرداخت تسهیلات به متقاضیان غیردولتی سرمایه‌گذار بخش کشاورزی، صنایع تبدیلی و تکمیلی این بخش، محیط زیست مرتبط با بخش کشاورزی و منابع طبیعی و احداث بندهای انحرافی و سدهای کوچک مطابق بند (۴-۱۰) سیاستهای کلی برنامه ششم و در چهارچوب اساسنامه صندوق توسعه ملی.

ماده ۳۲ - دولت مکلف است در اجرای بندهای سوم و ششم سیاستهای کلی اقتصاد مقاومتی و بهمنظور متوجه سازی ابزارهای حمایت از بخش کشاورزی، تأمین و تجهیز منابع، توسعه و امنیت سرمایه‌گذاری، افزایش صادرات محصولات کشاورزی و ارزش افزایی و تکمیل زنجیره ارزش محصولات کشاورزی اقدامات ذیل را به انجام برساند:

- الف- ایجاد زمینه گسترش و تکمیل زنجیره‌های ارزش، صنایع تبدیلی، تکمیلی و نگهداری محصولات اساسی کشاورزی در قطبها تولیدی، سردهنگانه و ابزارهای فنی چندمنظوره
- ب- تخصیص حداقل بیست درصد(۲۰%) منابع صندوقهای حمایت از بخش کشاورزی جهت تسهیلات برای صادرات این بخش
- ب- ایجاد خوش‌های صادراتی، نشانهای تجاری و اختصاص مشوق‌های صادراتی به صادرات محصولات کشاورزی تبصره- دولت مکلف است مابه التفاوت قیمت تولید داخل با قیمت کالای کشاورزی در بازارهای هدف را سالانه به عنوان مشوق‌های صادراتی محاسبه و از منابع هدفمندی یارانه‌ها پرداخت نماید. وزارت جهاد کشاورزی مقررات تعیین کالاهای مشمول این بند و پرداخت مابه التفاوت را تهیه نموده و به تصویب هیأت وزیران می‌رساند.
- ت- کاهش حداقل ده درصدی(۱۰%) شکاف قیمت دریافتی تولیدکنندگان و قیمت پرداختی مصرف کنندگان نهایی این محصولات در طول اجرای قانون برنامه
- ث- پوشش بیمه اجباری کلیه دامها در مقابل بیماری‌های مشترک و واگیردار، پرداخت حداقل پنجاه درصد(۵۰%) سهم بیمه‌گر توسط دولت و اجرای برنامه حذف دام در کانون‌های آلووده پس از بیش‌بینی در بودجه سنواتی

ج- افزایش سرمایه صندوق‌های حمایت از توسعه بخش کشاورزی به هفت درصد(۷%) از ارزش سرمایه‌گذاری بخش کشاورزی و افزایش سرمایه بانک کشاورزی مطابق با استانداردهای بین‌المللی از محل فروش املاک مازاد وزارت جهاد کشاورزی و بازپرداخت تسهیلات برداخت شده از محل حساب ذخیره ارزی و سهم دولت در قالب بودجه سنوانی

ج- افزایش سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی، سالانه حداقل دو درصد(۲%)

ح- ارتقای سطح کلی حمایت از کشاورزی، سالانه تا دو درصد (۲%) ارزش تولید این بخش

خ- بخشودگی سود و کارمزد و جریمه وامهای دریافتی کشاورزان خسارت دیده از حوادث غیرمتوجه و امهال اصل وام آنان به مدت سه سال و تعیین میزان خسارت توسط کارگوهی متشکل از جهاد کشاورزی، بانک مریوطه و فرمانداری شهرستان

د- تولید و بخش برنامه‌های آموزشی، ترویجی، مدیریت مصرف آب، بهبود کمی و کیفی محصولات کشاورزی و فرآوری تولیدات، حفاظت از محیط‌زیست و منابع طبیعی کشور، بهره‌وری و انتقال یافته‌های علمی به بهره‌برداران، به سفارش و تأمین مالی وزارت جهاد کشاورزی توسط سازمان صدا و سیما

ذ- اختصاص حداقل یازده درصد (۱۵%) از متوسط تسهیلات اعطایی بانکهای عامل غیرتخصصی کشور به بخش کشاورزی

ر- مراحل بسته‌بندی، انجماد، پاک کردن، درجه‌بندی، پوست‌گیری مانند شالی‌کوبی و خشک کردن مانند چای و نفت دادن مانند نخودپزی، فرآوری محصولات کشاورزی محسوب نمی‌شود.

خدمات مزبور، از برداخت مالیات بر ارزش افروزه معاف می‌باشد.

ماده ۳۴- کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی که به نحوی در امور تولید، برونش، نگاهداری، توزیع، حمل و نقل، عرضه، فروش دام زنده و نیز استحصال، تهیه، عمل‌آوری، جمع‌آوری، نگهداری، بسته‌بندی، توزیع، حمل و نقل فرآورده‌های با منشأ دامی و همچنین خوارک دام فعالیت دارند، درصورت تخطی از اجرای صوابط و مقررات بهداشتی به تشخیص سازمان دامپزشکی کشور یا عدمم به کارگردی مسؤول فنی بهداشتی با رأی دادگاه صالح متوجه به برداخت خسارت وارد به مصرف‌کنندگان اقلام غیربهداشتی یا ناسالم می‌باشند. مسؤولان فنی بهداشتی براساس شرح وظایف ابلاغی از سوی سازمان دامپزشکی کشور به شرط سببیت در صورت قصور یا تقصیر مسؤول می‌باشند.

تبصره- آیین‌نامه اجرائی این‌ماده به پیشنهاد مشترک وزارت جهاد کشاورزی (سازمان دامپزشکی کشور)، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پژوهشی و سازمان به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

بخش ۸ - آب

ماده ۳۵- دولت مکلف است به منظور مقابله با بحران کمابی، رهاسازی حفایه‌های زیست‌محیطی برای بایداری سرزمین، بایداری و افزایش تولید در بخش کشاورزی، تعادل‌بخشی به سفره‌های زیرزمینی و ارتقای بهره‌وری و ایجاد تراز آب، به میزانی که در سال پایانی اجرای قانون برنامه یازده میلیارد مترمکعب شود، اقدامات زیر را به عمل آورد:

الف- افزایش عملکرد در واحد سطح و افزایش بهره‌وری در تولید محصولات کشاورزی با اولویت محصولات دارای مزیت نسبی و ارزش صادراتی بالا و ارقام با نیاز آبی کمتر و سازگار با شوری، مقاوم به خشکی و رعایت الگوی کشت مناسب با منطقه

ب- توسعه روش‌های آبیاری نوین، اجرای عملیات آب و خاک(سازه‌ای و غیرسازه‌ای)، توسعه آببندها و سامانه‌(سیستم)های سطوح آبگیر حداقل به میزان ششصد هزار هکتار در سال

تبصره- برای توسعه روش‌های آبیاری نوین حداقل هشتادون‌پنج درصد(۸۵%) هزینه‌ها به عنوان کمک بلاعوض توسط دولت در قالب بودجه سالانه تأمین و برداخت می‌شود.

پ- حمایت از توسعه گلخانه‌ها و انتقال کشت از فضای باز به فضای کنترل شده و باز جرخانی پس از آبها، مدیریت آبهای نامتعارف و مدیریت آب مجازی

ت- طراحی و اجرای الگوی کشت با تأکید بر محصولات راهبردی و ارتقای بهره‌وری آب در چهارچوب سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و تأمین منابع و الزامات مورد نیاز در قالب بودجه سالانه و اعمال حمایت و مشوق‌های مناسب فقط در چهارچوب الگوی کشت

ث- احیاء، مرمت و لایروبی قنوات به میزان سالانه پنج درصد(۵%) وضع موجود در طول اجرای قانون برنامه با تأکید بر فعالیت‌های آبخیزداری و آبخوانداری برای احیای قنوات

ج- ایجاد زیرساخت مورد نیاز برای برونش دویست هزار تن ماهی در قفس تا بیان اجرای قانون برنامه و توسعه فعالیت‌های شبکه‌ای و ایجاد تأسیسات زیربنایی در سواحل کشور

چ- برق‌دار کردن جاههای کشاورزی دارای بروانه بهره‌برداری

تبصره - منابع مورد نیاز اجرای این بند از محل صرفه‌جویی در مصرف سوختهای فسیلی موضوع ماده(۱۲) قانون رفع موانع تولید رقابت‌بزیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴/۲/۱ تأمین می‌گردد.

ح- نصب کنتور هوشمند و حجمی آب با اعطای تسهیلات از وجوده اداره شده بر روی چاههای دارای پروانه بهره‌برداری تا پایان اجرای قانون برنامه

خ- استفاده از آب استحصالی سدها، با اولویت تأمین آب شرب مورد نیاز در حوضه آبریز محل استقرار سد

د- تأمین حقابه کشاورزان از رودخانه‌ها، چشمه‌ها و قنات‌ها از آب سدهای احتمالی بر روی این رودخانه‌ها، قنات‌ها و چشمه‌ها

ذ- تغییر ساختار مصرف آب شرکتهای فولادی، آلیاری و معدنی و اصلاح سامانه(سیستم) خنک‌کنندگی و شست‌وشوی مواد خام تا پایان سال چهارم اجرای قانون برنامه

ر- دولت موظف است تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه طرح الگوی کشت را برای تمامی نقاط کشور تعریف نموده و در طی سالهای احراء این قانون به مورد احراء گذارد.

وزارت نیرو موظف است تخصیص آب را مطابق طرح الگوی کشت در اختیار کشاورزان قرار دهد.

ماده ۳۶

الف- دولت مکلف است اقدامات لازم را با رعایت سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی در جهت اصلاح نظام بهره‌برداری آب آشامیدنی، بهره‌وری استحصال و بهره‌وری مصرف آنرا حداقل معادل سی درصد(۳۰%) ارتقاء دهد و نیز حداقل سی درصد(۳۰%) آب آشامیدنی مناطق جنوبی کشور را از طریق شیرین کردن آب دریا تا پایان احراء قانون برنامه تأمین نماید.

بنصره- وزارت نیرو موظف است تا پایان اجرای قانون تمهیدات لازم را جهت تأمین، طراحی و ساخت حداقل معادل هفتاد درصد(۷۰%) آب‌شیرین‌کن‌های مورد نیاز در شهرهای حوزه خلیج فارس و دریای عمان را از حمله از طریق خرید تضمینی آب‌شیرین‌شده و نیز مدیریت هوشمند و تجمعی خرید آب‌شیرین‌کن از طریق انتقال فناوری به داخل انجام دهد. مدیریت انتقال فناوری از طریق جهاد دانشگاهی، دانشگاهها و مراکز پژوهشی و شرکتهای دانش‌بنیان انجام می‌شود.

ب- عوارض حاصل از جسمه‌های آب معدنی و درمانی در محدوده شهرستانهایی که طرفیت توسعه گردشگری دارند، با طی مراحل قانونی در اختیار شهرداری‌ها یا دهیاری‌های همان منطقه قرار می‌گیرد. منابع حاصله متناسب با دریافت عوارض که به بیشنهاد شورای اسلامی شهر یا روستا به تصویب شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان می‌رسد، با تصویب کمیته برنامه‌ریزی شهرستان صرف زیرستان گردشگری همان منطقه می‌شود.

ماده ۳۷ - دولت مکلف است تمهیدات لازم را با استفاده از انواع روشها از حمله ساروکارهای ذیل تا پایان اجرای قانون برنامه، علاوه بر وضع موجود جهت افزایش حداقل بیست و پنج درصد(۲۵%) پوشش شیکه فاضلاب شهری کشور را فراهم نماید.

الف- استفاده از سرمایه‌گذاری بخش خصوصی داخلی و خارجی و سازمان‌های بین‌المللی در ازای واگذاری پساب استحصالی

ب- استفاده از منابع حاصل از فروش پساب فاضلاب جهت توسعه و تکمیل طرحهای فاضلاب شهری با بیش‌بینی منابع و مصارف آن در قانون بودجه سنتوایت

بخش ۹- محیط زیست و منابع طبیعی

ماده ۳۸ - دولت موظف است اقدامات زیر را جهت حفاظت از محیط‌زیست به عمل آورد:

الف- نظارت بر ارزیابی راهبردی محیط‌زیست (SEA) در سیاست‌ها و برنامه‌های توسعه‌ای و ارزیابی اثرات زیست‌محیطی (EIA) طرحهای بزرگ کلیه دستگاههای اجرائی و بخش‌های خصوصی و تعاونی، نهادهای عمومی غیردولتی در یعنی سرمیمی از جمله مناطق آزاد تجاری و صنعتی براساس شاخصها، ضوابط و معیارهای بایدیاری محیط‌زیست.

ب- اجرای برنامه عمل حفاظت، احیاء، مدیریت و بهره‌برداری مناسب از تالاب‌های کشور با مشارکت سایر دستگاههای اجرائی و جوامع محلی به‌ویژه در ارتباط با تالاب‌های ثبت‌شده در کنوانسیون رامسر به‌طوری که تا بایان اجرای قانون برنامه، حداقل بیست درصد(۲۰%) تالاب‌های بحرانی و در معرض تهدید کشور احیاء شوند و ضمن حفاظت و ثبت، در روند بهبود قرار گیرند.

پ- تأمین اعتبارات ارزی و ریالی مورد نیاز جهت اجرای تعهدات بین‌المللی دولت جمهوری اسلامی ایران در حوزه محیط‌زیست در قالب بودجه‌های سنتوایت، اجرای این بند منوط به رعایت اصول هفتاد و هفتم(۷۷) و یکصد و بیست و پنجم(۱۲۵) قانون اساسی می‌باشد.

ت- تأمین سهم دولت جمهوری اسلامی ایران در طرحهای (بروزه‌های) بین‌المللی محیط‌زیستی مشترک با دولتها و اشخاص حقیقی و حقوقی خارجی به‌منظور تشویق و حمایت از جلب کمکها و سرمایه‌گذاری‌های بین‌المللی

داوطلبانه و کمک به تأمین هزینه‌های مربوط به کنوانسیون رامسر. اجرای این بند منوط به رعایت اصول هفتاد و هفتم(۷۷) و یکصد و بیست و پنجم(۱۲۵) قانون اساسی می‌باشد.

ث- نظارت بر اجرای طرحهای جامع مدیریت پسماند بهویژه در سواحل دریاها، رودخانه‌ها، جنگلها و دشت‌های حاشیه تالاب‌ها و مدیریت سالانه حداقل بیست درصد(۲۰٪) از حجم پسماندهای موجود با روش مناسب تصریه- سازمان حفاظت محیط‌زیست موظف است در محدوده حریم شهرها و روستاهای بر اقدامات شهرداری‌ها و دهیاری‌ها در این خصوص نظارت کند.

ج- تهیه و اجرای طرح جامع پیشگیری و اطفای حریق در عرصه تحت مدیریت سازمان جنگلها، مراعع و آبخیزداری و سازمان حفاظت محیط‌زیست با همکاری دستگاههای اجرائی، نظامی(در زمان صلح) و انتظامی

چ- تکمیل و اجرای تأسیسات جمع‌آوری، تصفیه، بازخرانی و مدیریت پساب و فاضلاب در شهرها و شهرکهای صنعتی و خدماتی و سایر واحدهایی که فاضلاب با آلایندگی بیش از حد مجاز از استانداردهای ملی تولید می‌نمایند از طریق عقد قرارداد فروش و با پیش‌فروش پساب خروجی تأسیسات موجود و یا طرحهای توسعه آنی تبصره- دولت مجاز است از طریق تشویق سرمایه‌گذاران بخش خصوصی و یا عقد قرارداد با آنان نسبت به موارد این بند اقدام نماید.

ح- احیاء، توسعه و غنی‌سازی جنگلها در سطح هشتاد و پانزده هزار هکتار

خ- اجرای عملیات آبخیزداری و حفاظت از خاک و آبخوان حداقل در سطح ده میلیون هکتار

د- بیان‌ردایی وکنترل کانون‌های بحرانی آن حداقل در سطح یک میلیون و یکصد و چهل هزار هکتار

ذ- تهیه نقشه‌های حدنگاری(کاداستر) منابع طبیعی حداقل یکصد و چهارده میلیون هکتار و اراضی کشاورزی حداقل بیست میلیون هکتار با رعایت قانون حدنگار(کاداستر)

ر- ارتقای پوشش صدرصد(۱۰۰٪) حفاظت از جنگلها، مراعع و اراضی ملی و دولتی و مناطق چهارگانه زیست‌محیطی با مشارکت جوامع محلی و ارتقای ضرب حفاظت از جنگلها و مراعع کشور به منظور بایداری جنگلها و همچنین تعادل‌بخشی دام و مراعع سالانه حداقل ده درصد(۱۰٪)

ز- اجرای برنامه مدیریت سیز شامل مدیریت مصرف انرژی، آب، مواد اولیه، تجهیزات و کاغذ، کاهش مواد جامد زائد و بازیافت آنها در ساختمان‌ها و وسائل نقلیه، در کلیه دستگاههای اجرائی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی در چهارچوب قوانین مربوطه

تبصره- آیین‌نامه اجرائی این بند به پیشنهاد مشترک وزارت نیرو و سازمان حفاظت محیط زیست به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ز- احیای روشنگاههای مرنگی و توسعه و فراوری گیاهان دارویی به میزان حداقل نه میلیون و شیصد هزار هکتار و افزایش حداقل یکصد هزار هکتار به سطح زیر گشت گیاهان دارویی به‌ نحوی که در بیان اجرای قانون برنامه به دویست و پنجاه هزار (۲۵۰.۰۰۰) هکتار برسد.

س- ارائه برنامه جامع مقابله با ریزگردها حداقل تا بیان سال اول اجرای قانون برنامه ششم و اجرای عملی و مؤثر آن از سال دوم اجرای این قانون

ش- اعطای تسهیلات و پیش‌بینی اعتبار لازم در بودجه سالانه جهت از رده خارج کردن سالانه ده درصد(۱۰٪) از متوسط‌سیکلت‌های بنزینی و جایگزینی با موتورسیکلت‌های بر قی

ص- فراهم‌کردن منابع ارزی و ریالی لازم جهت تبدیل پسماند به کود با انرژی برای شهرهای مختلف در طول اجرای قانون برنامه با همکاری بخش خصوصی و شهرداری‌ها

ض- اقدامات سیاسی، اقتصادی و عمرانی لازم برای تثبیت، استمرار و افزایش حقایقی به رودخانه‌های مشترک و مرزی مانند هیرمند و تأیین حقایقی زیست‌محیطی آنها

ط- تهیه، تدوین و اجرای برنامه عمل حفاظت و مدیریت از مناطق چهارگانه محیط زیست و گونه‌های در معرض نهدید و خطر انقراض حیات وحش کشور را روکرد بهره‌گیری از طرفیت‌های داوطلبانه و مشارکت اشخاص حقیقی و حقوقی با اولویت جوامع محلی و سازمان‌های مردم نهاد توسط سازمان حفاظت محیط زیست

ظ- بازنگری در محدوده مناطق چهارگانه محیط زیست و همچنین تعریف و تقسیم بندی جدید مناطق با توجه به تقسیمات نوین اتحادیه جهانی حفاظت از طبیعت(IUCN) توسط سازمان حفاظت محیط زیست

ع- کشاورزان و دامدارانی که محصولات آنها با تشخیص جهادکشاورزی شهرستان در معرض تهدید حیات وحش می‌باشد، می‌توانند برای جلوگیری از خسارت نسبت به محصور نمودن مزارع خود در چهارچوب قانون و مقررات مربوطه اقدام کنند.

غ- سازمان حفاظت محیط زیست مکلف است نسبت به پاسخ استعلامهای مربوط به طرحهای عمرانی دولتی و طرحهای اقتصادی سرمایه‌گذاران حداقل ظرف مدت دو ماه اقدام نماید و در صورت رد گزارشها و درخواست‌های مذکور دلایل را کتابی به صورت شفاف مطابق قوانین و صوابat فنی مربوطه به ذی‌نفعان اعلام کند. عدم پاسخ سازمان حفاظت محیط زیست در مهلت مقرر، به منزله تأیید می‌باشد.

۱-هرگونه بهره‌برداری چوبی از درختان جنگل‌های کشور از ابتدای سال چهارم اجرای قانون برنامه، ممنوع می‌باشد. دولت در ارتباط با فرادردهای طرح‌های جنگل‌داری مذکور که مدت اجرای آن به اتمام نمی‌رسد، مجاز به تمدید قرارداد نمی‌باشد.

تبصره- بهره‌برداری چوبی در طرح‌های جنگل‌داری طی سالهای اول تا سوم اجرای قانون برنامه توسعه صرف‌آز درختان شکسته، افتاده و ریشه‌کن در جهارجوب قوانین و مقررات مربوطه خواهد بود.

۲-دولت مکلف است نسبت به اصلاح آن دسته از طرح‌های جنگل‌داری که مدت اجرای آن تا پایان سال سوم اجرای قانون برنامه به اتمام نمی‌رسد، تعیین خسارت کارشناسی نموده و خسارت حاصله را در بودجه سنواتی درخ نماید.

تبصره-۱- بهره‌برداری از درختان ریشه‌کن، شکسته، افتاده، خشک سریع و آفتزده غیرقابل احیاء تا پیش از تصویب طرح جایگزین و حداکثر تا پایان سال سوم برنامه صرف‌آبا مجوز سازمان جنگلها، مرانع و آبخیزداری کشور مجاز می‌باشد و پس از تصویب طرح جایگزین صرف‌آبراساس این طرح و با مجوز سازمان جنگلها، مرانع و آبخیزداری کشور خواهد بود.

تبصره-۲- برداشت درختان جنگلی برای طرح‌های عمرانی در صورت دارای بودن ارزیابی زیست محیطی و شناسه (کد) انسانسایی با مجوز سازمان جنگلها، مرانع و آبخیزداری کشور بلامانع است. همچنین بهره‌برداری از درختکاری و جنگلکاری‌های دست‌کاشت به‌منظور رعایت چوب با تشخیص و مجوز سازمان جنگلها، مرانع و آبخیزداری کشور مجاز است.

تبصره-۳- به‌منظور تحقق بند(۱) دولت مکلف است با اختصاص ردیف اعتباری مستقلی نسبت به پیش‌بینی اعتبارات و امکانات در بودجه‌های سنواتی جهت ارتقاء پوشش کامل و مؤثر حفاظت از جنگل‌های کشور، مهار عوامل ناپایداری، جلوگیری از تغییر کاربری، تجاوز و تصرف، مبارزه با قاجاق چوب، استقرار مدیریت پایدار جنگل و اجرای تعهدات اقدام نماید.

تبصره- دولت مکلف است تسهیلات لازم را جهت توسعه رعایت چوب و واردات مواد اولیه صنایع مرتبط با چوب(سلولزی) در اختیار صاحبان صنایع و کشاورزان طرف قرارداد آنان قرار دهد.

بخش ۱۰- انرژی، صنعت و معدن

ماده ۳۹-

الف- به‌منظور ارتقای عدالت اجتماعی، افزایش بهره‌وری در مصرف آب و انرژی و هدفمند کردن یارانه‌ها در جهت افزایش تولید و توسعه نقش مردم در اقتصاد، به دولت اجازه داده می‌شود که قیمت آب و حاملهای انرژی و سایر کالاهای خدمات یارانه‌ای را با رعایت ملاحظات اجتماعی و اقتصادی و حفظ مزیت نسبی و رفاقتی برای صنایع و تولیدات، به‌تدریج تا پایان سال ۱۴۰۰ با توجه به مواد (۱)، (۲) و (۳) قانون هدفمند کردن یارانه‌ها مصوب ۱۵/۱۰/۱۲۸۸/۱۰/۱۵ اصلاح و از منابع حاصل به‌صورت هدفمند برای افزایش تولید، اشتغال، حمایت از صادرات غیرنفتی، بهره‌وری، کاهش شدت انرژی، کاهش آلودگی هوا و ارتقای شاخصهای عدالت اجتماعی و حمایت‌های اجتماعی از خانوارهای نیازمند و تأمین هزینه‌های عملیاتی و سرمایه‌گذاری شرکتهای ذی‌ربط در جهارجوب بودجه‌های سالانه اقدام لازم را به‌عمل آورد.

ب- به‌منظور ایجاد شفافیت در اجرای قانون، دولت مکلف است دریافت‌ها و پرداخت‌های مرتبط با قانون هدفمند کردن یارانه‌ها را در جدول جداگانه‌ای حاوی افلام زیر همراه با بودجه‌های سنواتی به مجلس شورای اسلامی تقدیم کند:

۱-کل دریافت‌های حاصل از اجرای قانون هدفمند کردن یارانه‌ها

۲-مالیات بر ارزش افزوده مرتبط با آن

۳-سهم شرکتهای تولید و نویزی کننده انرژی به تفکیک هر شرکت

۴-سهم سازمان هدفمند کردن یارانه‌ها به‌منظور اختصاص به برداشت یارانه نقدی و غیرنقدی به خانوارها، کمک به بخش سلامت و حمایت از تولید و اشتغال از طریق تأمین اعتبارات مربوط به اجرای قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی مصوب ۱۴/۹/۱۲۸۹ و قانون توسعه حمل و نقل و مدیریت مصرف سوخت مصوب ۱۸/۹/۱۲۸۶

تبصره-۱- دولت مکلف است سهم سازمان هدفمند کردن یارانه‌ها از دریافت‌ها را هر ساله در ردیف منابع بودجه عمومی(شماره ۲۱۰۱۰۲) و مصارف مرتبط با آن را در ردیفهای مستقل و جداگانه در ارقام بودجه عمومی درج کند.

تبصره-۲- استفاده از منابع مذکور به هر نحو دیگر در حکم تصرف غیرقانونی در اموال عمومی است.

تبصره-۳- دولت مکلف است گزارش تفصیلی این بند را هر ششم‌ماه یکبار به دیوان محاسبات کشور و مجلس شورای اسلامی ارائه

احکام این ماده در طول اجرای برنامه بر قانون هدفمند کردن یارانه‌ها مصوب ۱۵/۱۰/۱۲۸۸ و اصلاحات و الحالات بعدی آن حاکم است.

جدول درج دریافتی‌ها و برداختی‌های هدفمندکردن بارانه‌ها در سنتوات برنامه ششم

میلیارد ریال	پرداختی‌ها(مصارف)	میلیارد ریال	دریافتی‌ها(منابع)
	مالیات بر ارزش افزوده		
	سهم هرکتهای تولید و توزیع گننده انرژی (به تفکیک هرکتهای)		
	برداخت بارانه تقدی و غیرتقدی به خانوارها کمک به بخش سلامت		کل دریافتی‌های حاصل از اجرای قانون هدفمندکردن بارانه‌ها
	حمایت از تولید و اهتمال از طریق تأمین اعتبارات مربوط به اجرای قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی مصوب ۱۳۸۹/۰۴ و قانون توسعه حمل و نقل و مدیریت مصرف سوخت مصوب ۱۳۸۶/۰۹/۱۸		
	حداقل مستمری خانوارهای مددجویان تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی(ره) و سازمان بهزیستی موضوع ماده (۷۹) این قانون		

ماده ۴۰ - دولت موظف است به منظور توسعه صنعت هوا و فضا و دستیابی به علوم و فناوری‌های نوین در زمینه مذکور اقدامات زیر را به عمل آورد:

الف- بسترسازی و حمایت لازم به منظور ایجاد و توسعه زیرساخت‌ها و صنایع مرتبط با طراحی، ساخت، آزمایش، برتاب و بهره‌برداری از سامانه‌های فضایی، ماهواره، ماهواره‌بر و ایستگاههای زمینی

ب- حفظ و نگهداری از موقعیت‌های مداری متعلق به جمهوری اسلامی ایران و پیش‌بینی تمهیدات لازم برای ایجاد زیرساخت‌ها و احرای طرحهای(پروژه‌های) ماهواره ملی در راستای حفظ نقاط یاد شده

ماده ۴۱

الف- در راستای اجراء و پیشبرد سیاست‌های کلی برنامه ششم و اقتصاد مقاومتی، سازمان انرژی اتمی مکلف است با رعایت اصول پدافند غیرعامل نسبت به تدوین طرح ملی مقابله با شرایط اضطراری نیروگاهها و تأسیسات هسته‌ای با همکاری سازمان، وزارت‌خانه‌های دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، کشور و امور خارجه و سازمان پدافند غیرعامل و سایر دستگاههای ذیریط اقدام کند و آنرا به تصویب شورای عالی امنیت ملی کشور برساند.

ب- تبصره- دستگاههای اجرائی ذیریط مکلفند نسبت به اجرای آن مناسب با شرایط بیرونی و داخلی نیروگاهها با نظارت و راهبری سازمان پدافند غیرعامل و سازمان انرژی اتمی به تناسب وظیفه اقدام نمایند.

ب- درخصوص روستاهای هلیله و بندگاه مجاور نیروگاه اتمی بوشهر براساس قوانین و مقررات مربوطه، توسط وزارت کشور و با همکاری سازمان انرژی اتمی و سازمان، تعیین تکلیف شود.

ماده ۴۲

الف- دولت مکلف است در اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، حمایت‌ها و مساعدت‌های لازم از قبیل کمکهای مالی و اعتباری و تنظیم مقررات مورد نیاز برای استفاده از طرفیت مازاد صنعت دفاعی و نیل به خوداتکایی در تأمین اقلام دفاعی و غیردفاعی کشور را با مشارکت بخش خصوصی به عمل آورد. همه دستگاههای اجرائی مجازند از این طرفیت‌ها استفاده کنند.

ب- به منظور ارتقاء و به روز نمودن فناوری‌های صنعت دانشبنیان هواپیماسازی، تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی و بهینه‌سازی زیرساخت‌های شرکت صنایع هواپیماسازی ایران، نوسازی و تأمین ناوگان مسافری کشور(خرید هواپیما) با اولویت استفاده از طرفیت‌های این شرکت انجام گیرد.

ماده ۴۲- دولت مکلف است به منظور حمایت، توسعه و ارتقای جایگاه بخش معدن و صنایع معدنی در اقتصاد ملی، در طی سالهای اجرای قانون برنامه:

الف- شورای معدن در هر استان با ترکیب، وظایف و اختیارات زیر تشکیل دهد:

1- ترکیب شورا:

- استاندار به عنوان رئیس شورا (غیرقابل تعویض)

- معاون امور عمرانی استاندار

- رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت (دبیرشورا)

- رئیس سازمان استان

- رئیس اتاق بازرگانی، صنایع و معدن و کشاورزی استان (بدون حق رأی)

- رئیس اتاق تعاون استان (بدون حق رأی)

- یکنفر از قضات با معرفی رئیس قوه قضائیه (بدون حق رأی)

- دونفر از اعضای نظام مهندسی معدن استان با انتخاب هیأت رئیسه نظام مهندسی معدن استان (بدون حق رأی)

- مدیرکل حفاظت محیط زیست استان

- مدیرکل منابع طبیعی استان

- رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان

- فرمانده نیروی انتظامی استان (بدون حق رأی)

- دونفر از نمایندگان استان در مجلس شورای اسلامی با رأی مجلس (به عنوان ناظر)

2- شورای معدن استان موظف است در چهار جوپ قوانین و مصوبات شورای عالی معدن ضمن نظارت بر استخراج ماده معدنی شناسایی شده و هرگونه فروش و واگذاری پرونده قبل از بهره برداری با رعایت ملاحظات رسیستم محیطی و حداقل تخریب منابع طبیعی، اقدامات لازم را نسبت به تسهیل، تسريع و ایجاد صنایع پایین دستی انجام دهد.

حکم جزء (۲) بند (الف) ماده (۴۲) در طول اجرای قانون برنامه بر مواد (۲) و (۳۴) قانون معدن مصوب ۱۳۷۲/۲/۲۷ حاکم است.

3- یک نسخه از مصوبات شورای معدن استان به شورای عالی معدن ارسال می گردد.

4- حسابهای بانکی و گردش مالی خرید و فروش معدن با رعایت ضوابط قانونی، باید در استانهای محل ذخایر معدنی انجام پذیرد و دفاتر مالی و قانونی مربوطه در استانهای مذکور مستقر می شود و حوزه مالیاتی آنها در همان استانها تعیین می شود و شورای معدن استان موظف است بر اجرای این حزء نظارت کند.

تبصره- در مرور معدن در مالکیت دولت، رعایت ماده (۳۹) قانون محاسبات عمومی کشور الزامی است.

5- در مواردی که به دلیل بهره برداری از صنایع معدنی، خسارت هایی به اهالی ساکن در منطقه و بخش کشاورزی آنها بر سرده، علاوه بر عوارض آلایندگی، با تصویب شورای معدن استان تا یک درصد (۱%) فروش آنها، پس از واریز به خزانه معین استان نزد خزانه داری کل کشور به جبران خسارت های مذکور و در صورت وارد شدن آسیبهای عمومی، به فعالیت های بهداشتی، درمانی و عمرانی مورد نیاز منطقه درگیر اختصاص می یابد.

تبصره- شورای معدن استان موظف است اصلاح فناوری آلاینده و به روز آوری آنها را بیگیری کند.

ب- سازمانهای توسعه ای مانند سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران (ایدو) و سازمان توسعه و نوسازی معدن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) و نهادهای عمومی غیردولتی با رعایت سیاست های کلی و قانون اجرای سیاست های کلی اصل جهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴/۲/۱ مکلفند نسبت به سرمایه گذاری در معدن و صنایع معدنی اولویت قائل شوند.

ب- درآمدهای حاصل از بخش معدن شامل حقوق دولتی (با رعایت ماده (۱۴) قانون معدن مصوب ۱۳۷۷/۲/۲۲) حق انتفاع پرونده بهره برداری (دولتی)، عواید حاصل از ماده (۳۵) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴/۲/۱ و عواید حاصل از تبصره های (۲) و (۳) ماده (۶) قانون معدن مصوب ۱۳۷۷/۲/۲۳ و اصلاحات و الحالات بعدی را به حساب ویژه ای که بدین منظور نزد خزانه داری کل کشور تعیین می شود، واریز نماید تا در قالب قانون بودجه سنتواتی در امور ذیل صرف کند و این اعتبار صدرصد (۱۰۰%) تخصیص یافته تلقی می شود و هرگونه هزینه دیگر مشمول تصرف غیرقانونی در اموال عمومی می باشد:

1- تکمیل زیربنایها و زیرساخت های مورد نیاز برای معدن و زیرساخت های عمومی صنایع معدنی

2- اجرای تبصره (۶) ماده (۱۴) قانون معدن (با اولویت مناطق مجاور درگیر محدوده معدنی) و مواد (۲۰) و (۲۱) قانون معدن و ماده (۳۵) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

3- تشویق صادرات محصولات صنایع معدنی دارای ارزش افزوده بالا

۴- تکمیل نقشه‌های پایه زمین‌شناسی شناسایی، پیجوبی و اکتشاف عمومی کلیه ظرفیت‌های معدنی کشور
ت- حذف مشارکت بخش خصوصی در طرح‌های سازمان‌های توسعه‌ای و در آن صورت سهم آورده سازمان‌های
توسعه‌ای و تفاوت قیمت ارزش دارایی متعلق به آنها در مشارکت نسبت به ارزش دفتری آنها، ناشی از تجدید
ارزیابی، مشمول مالیات با نرخ صفر می‌شود.

۵- به منظور حفظ سرمایه‌های ملی و بهره‌برداری مناسب از شبکه راههای کشور، وزارت صنعت، معدن و تجارت و
نیروی انظامی مکلفند طبق قوانین، اقدامات لازم را برای رعایت وزن مجاز در حمل بار جاده‌ای به عمل آورند.

ماده ۴۴-

الف- دولت مکلف است به منظور افزایش ارزش افزوده انرژی و تکمیل زنجیره ارزش و کاهش شدت انرژی «صرف
انرژی برای واحد تولید» در طول اجرای قانون برنامه اقدامات زیر را انجام دهد:

۱- ترتیبی اتخاذ نماید که سالانه تلفات انرژی در بخش ساختمان، بین‌درصد(%) کاهش یابد.

تبصره- آیین‌نامه اجرائی این جزء ظرف مدت ششم‌ماه پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون توسط وزارت‌خانه‌های نیرو،
راهن و شهرسازی و نفت تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

۲- تسهیلات لازم برای ایجاد ظرفیت پالایش مقدار دو میلیون و هفت‌صدهزار بشکه در روز نفت خام و میانات گازی
با ضریب بیچیدگی بالا توسط بخش غیردولتی را به نحوی برنامه‌ریزی و اجراء کند تا ترکیب تولید فرآورده آنها اساساً
به محصولات سبک‌تر و میان‌تفصیر اختصاص یابد و سهم نفت کوره در الگوی پالایش از ده‌درصد(%) بیشتر نشود.

۳- برای جلب سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی، برای افزایش ظرفیت تولید محصولات بتروشیمی جدید به نحوی
برنامه‌ریزی و اجراء کند که نا اخر اجرای قانون برنامه ظرفیت تولید محصولات بتروشیمی کشور به صد میلیون تن
افزایش یابد. بدین منظور لازم است خوارک مورد نیاز برای واحدهای مجتمعهای تولیدی که پروانه بهره‌برداری از
وزارت صنعت، معدن و تجارت را دارند و تأمین آب و برق مورد نیاز آنها میسر است و مشکلات زیست‌محیطی ندارند،
با هماهنگی وزارت نفت تأمین گردد.

حکم اجرای (۲) و (۳) بند (الف) این ماده در طول اجرای برنامه بر بند (۱) ماده (۱) قانون الحق برخی مواد به
قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) حاکم است.

۴- در قالب طرح جامع حمل و نقل کشور نسبت به کاهش مصرف انرژی و کربن در ناوگان حمل و نقل اقدام و از
شماره‌گذاری خودروهایی که شرایط یورو ۶ را ندارند خودداری نماید.

ب- وزارت نیرو موظف است به منظور افزایش بازدهی و ضریب بهره‌وری نیروگاهها:

۱- موافقت اصولی برای ایجاد نیروگاهها با بازدهی پنجاه و پنج تا شصت درصد (۵۰% تا ۶۰%) صادر نماید.

۲- قیمت خرید برق را با توجه به سار و کار بازار در بورس تعیین نماید.

تبصره- آیین‌نامه اجرائی این بند توسط وزارت‌خانه‌های نیرو و نفت و سازمان تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران
می‌رسد.

احکام این ماده در طول اجرای قانون برنامه بر ماده (۱) قانون الحق برخی از مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات
مالی دولت (۲) حاکم است.

ماده ۴۵- وزارت‌خانه‌های نفت و نیرو موظفند با همکاری سایر دستگاههای اجرائی ذکری، برنامه اجرائی «طرح
جامع انرژی کشور» را تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه در چهارچوب قوانین مربوطه و در راستای سند ملی
راهبرد انرژی کشور مصوب شورای عالی انرژی کشور، تهیه کنند و به تصویب هیأت وزیران برسانند.

ماده ۴۶- به منظور رونق تولید، نوسازی صنایع، حمایت هدفمند از صنایع دارای اولویت سیاست‌های کلی اقتصاد
مقاآمتی و همجنین توسعه صادرات غیرنفتی، دولت و دستگاههای اجرائی ذکری به شرح زیر اقدام می‌کنند:

الف- وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است حداقل ظرف مدت ششم‌ماه پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون،
فهرست اولویت‌های صنعتی (با اولویت صنایع معدنی) را با رعایت ملاحظات آمایش سرزمه‌ی سازمانی و تعادل‌بخشی
منظقه‌ای به تصویب هیأت وزیران برساند.

ب- دولت مکلف است طرح جایگزینی محصولات کمبازده صنعتی و برمصرف مانند خودروهای فرسوده را سالانه
بیست‌درصد(۲۰%) از سال دوم اجرای قانون برنامه با اعطای مشروطهای مورد نیاز اجراء نماید.

تبصره- آیین‌نامه اجرائی مربوط با پیشنهاد مشترک سازمان، وزارت‌خانه‌های صنعت، معدن و تجارت، نفت و نیرو ظرف
مدت ششم‌ماه پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ب- بانک مرکزی (شورای بول و اعتبار) مکلف است سیاست‌های پرداخت تسهیلات بانکی را به گونه‌ای تنظیم
نماید که سهم بخش صنعت و معدن از تسهیلات پرداختی سالانه طی اجرای قانون برنامه حداقل
چهل‌درصد(۴۰%) باشد.

ت- دولت مکلف است با رعایت تبصره (۳) ماده (۲۰) قانون رفع موانع تولید رقابت‌بازی و ارتقای نظام مالی کشور
مصوب ۱۳۹۴/۲/۱ طی اجرای قانون برنامه سازوکار لازم برای پوشش خطرات افزایش سالانه بیش از

ده درصد(۱۰%) نرخ ارز را در بودجه سنتوای پیش‌بینی کند و برای بنگاههای اقتصادی دریافت کننده تسهیلات ارزی طراحی و به اجراء درآورد.

ث- دستگاههای اجرائی نظیر شهرداری‌ها، محاکم دادگستری، نیروی انتظامی و سازمان ثبت استناد و املاک کشور مکلفند تا پایان سال دوم برنامه دستورالعمل‌ها و فرآیندهای داخلی و زیرساخت‌های نرم‌افزاری خود را به گونه‌ای آماده نمایند تا دریافت اطلاعات از متقاضیان و محاسبه کلیه حقوق و عوارض دولتی مانند بیمه، مالیات، حقوق مالکانه و جرمیه‌های آنها، جرمیه‌ها و عوارض شهرداری و نیز اعتراضات واردہ بر آن محاسبات صرفاً با استفاده از نرم‌افزار و بدون حضور نیروی انسانی همزمان با ارسال الکترونیکی درخواست یا اطهارنامه مربوطه مبسر شود و همراه با توضیح کامل محاسبات به صورت برخط(آنلاین) به متقاضی اعلام و پرداخت‌ها و دریافت‌ها از طریق الکترونیکی انجام شود.

ج- دولت با همکاری سایر قوا مکلف است به گونه‌ای برنامه‌بری و اقدام نماید که ورود کالای قاجاق در طول سالهای اجرای قانون برنامه، سالانه حداقل ده درصد(۱۰%) کاهش یابد و از سال اول اجرای قانون برنامه از فعالیت مبادی ورودی غیرمحار زمینی و دریابی که خارج از کنترل گمرک است جلوگیری به عمل آورده و گزارش سالانه آن را به مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

چ- سپرده‌گذاری ده درصد(۱۰%) سالانه(ارزی) از منابع ورودی صندوق توسعه ملی در قبالأخذ خط اعتباری ریالی برای ارائه تسهیلات ریالی به صنایع کوچک و متوسط تعاونی و غیردولتی در جهارچوب اساسنامه دائمی صندوق توسعه ملی از طریق بانکهای عامل دولتی انجام می‌شود.

ح- وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است حداکثر تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه، طرح نوسازی و بازسازی صنایع را به نحوی که منجر به کاهش مصرف و شدت انرژی و آلایندگی و افزایش بازدهی و ارتقای کیفیت تولیدات داخلی و رقابت‌پذیری آنها شود، تدوین و پس از تصویب هیأت وزیران اجرائی نماید. دولت موظف است اقدامات حمایتی و تشویقی و همچنین تأمین تسهیلات اعتباری موردنیار را در قالب بودجه سنتوای پیش‌بینی کند.

خ- دولت مکلف است در راستای تقویت صادرات غیرنفتی و حمایت مؤثر از فعالیت صنایع کوچک و متوسط و دریابی کشور و توسعه فعالیت‌های معدنی، حمایت لازم را از صندوق ضمانت صادرات ایران، صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری صنایع کوچک، تحقیقات و توسعه صنایع الکترونیک، بیمه فعالیت‌های معدنی و صنایع دریابی در طی سالهای اجرای قانون برنامه به عمل آورد.

د- دولت مکلف است توسعه و هدفمندسازی بزوہش، آموزش، تولید و تبلیغات و همچنین توسعه تجارت الکترونیک فرش و ایجاد خانه فرش در بازارهای هدف و موردنظر برای هویت‌بخشی، ارتقای کیفیت تولید و روانسازی، سفارش‌پذیری، حمایت از ایجاد و توسعه و تجهیز کارگاههای متتمرکز و غیرمتتمرکز و اتحادیه‌ها و شرکتهای تعاونی فرش دستیاف روسنایی و شهری سراسر کشور و نیز صنایع و خدمات جانبی فرش دستیاف به منظور ارتقاء و بهبود بهره‌وری، تثبیت و افزایش سهم صادراتی و بازاریابی‌های داخلی و خارجی را به عمل آورد.

تبصره- وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف به پیگیری اجرای حکم این بند در دولت است.

حکم ماده (۴۶) این قانون بر حکم ماده (۱۷) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور حاکم است.

ماده ۴۷- کلیه دستگاههای اجرائی از جمله وزارت‌خانه‌های نفت و نیرو و سازمان انرژی اتمی و بنگاههای اقتصادی نهادهای عمومی غیردولتی مکلفند در طول اجرای قانون برنامه، در طرحهای(پروژه‌های) خود و در شرایط برابر به بیمانکاران یومی واجد شرایط استانی اولویت دهند و در قرارداد با کلیه شرکتها و بیمانکاران، اولویت با به کارگیری نیروهای یومی استانی (در شرایط برابر از نظر علمی و تجربی و با اولویت محل سکونت نزدیکتر) را درج و بر حسن اجرای آن نظارت کنند.

ماده ۴۸- دولت مکلف است:

الف- کلیه طرحهای جمع‌آوری، مهار، کنترل و بهره‌برداری از گازهای همراه تولید و مشعل در کلیه میادین نفتی و ناسیسات صنعت نفت را با تعیین نرخ عادلانه خوارک آنها طرف مدت حداکثر سه‌ماه از تاریخ لازمالاجراء شدن این قانون از طریق فراخوان به مردم و بخش غیردولتی واگذار نماید به گونه‌ای که تا پایان برنامه حداقل نود درصد (۹۰%) گازهای مشعل مهار و کنترل شده باشد.

ب- به منظور افزایش خدمات سوخت‌رسانی به کشتی‌ها (بانکرینگ) و خدمات جانبی آن در خلیج فارس و دریابی عمان ضمن انجام حمایت‌های لازم از بخش غیردولتی در خرید شناورهای مخصوص، قیمت‌گذاری فرآورده، شرایط، تسهیلات، مشوق‌ها و صدور مجوزهای موردنیاز برای توسعه صنعت سوخت‌رسانی به کشتی‌ها را به‌نحوی انجام دهد که ضمن رشد حداقل ده درصد(۱۰%) سالانه، سهم کشور از بازار سوخت‌رسانی به کشتی‌ها در منطقه خلیج فارس و دریابی عمان در پایان برنامه حداقل به پنجاه درصد(۵۰%) برسد.

ب- از طریق سازمان انرژی اتمی ایران در راستای ارتقای آگاهی‌ها و پذیرش اجتماعی و مشارکت‌افزایی در دستیابی به توسعه بایدار برق هسته‌ای و همراهنگی اجتماعی خود اقدامات لازم را طبق قوانین و مقررات مربوطه در این خصوص، با اولویت مناطق دارای ساختگاه هسته‌ای به عمل آورد.

تبصره- آیین‌نامه اجرائی مربوطه با پیشنهاد سازمان انرژی اتمی ایران به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ت- از طریق وزارت نیرو در طول اجرای برنامه نسبت به افزایش توان تولید برق تا بیست و پنج هزار مگاوات از طریق سرمایه‌گذاری مؤسسات عمومی غیردولتی، تعاونی و خصوصی اعم از داخلی و خارجی و یا منابع داخلی شرکتهای تابعه یا به صورت روشهای متداول سرمایه‌گذاری از جمله ساخت، بهره‌برداری و تصرف (BOO) و ساخت،

بهره‌برداری و انتقال (BOT) اقدام نماید. خرید تضمینی برق بر اساس نرخ تعیین شده توسط شورای اقتصاد خواهد بود.

ث- بهمنظور افزایش و ارتقای توان علمی، فناوری و نوآوری در صنعت نفت معادل یکدرصد(%) از اعتبارات طرحهای توسعه‌ای سالانه شرکت‌های تابعه را در طول اجرای قانون برنامه، جهت ایجاد ظرفیت حذب، توسعه فناوری‌های اولویت‌دار نفت، گاز و پتروشیمی و انرژی‌های تجدیدپذیر و بهکارگیری آنها در صنایع مرتبط و ارتقای فناوری‌های موجود و بومی‌سازی آنها و کاهش شدت مصرف انرژی ضمن مبادله موافقنامه با سازمان احتماص دهد و گزارش عملکرد این بند را سالانه به کمیسیون‌های انرژی و آموزش، تحقیقات و فناوری مجلس شورای اسلامی ارائه نماید. همچنین به منظور افزایش ضریب بازیافت مخازن کشور در طول اجرای قانون برنامه به میزان یکدرصد(%)، از طریق وزارت نفت طی سال اول اجرای این قانون، برنامه جامع صیانتی و ازدیاد برداشت از مخازن هیدروکربوری را با رعایت اولویت‌بندی مخازن به تفکیک نواحی خشکی و مناطق دریایی تهیه کند و پس از تصویب آن توسط مراجع قانونی، اقدامات لازم را به عمل آورد.

ج-

1- وزارت نفت موظف است تمهیدات لازم را برای استفاده از ظرفیت‌ها و توانمندی‌های شرکت‌های بخش خصوصی و تعاونی و نهادهای عمومی غیردولتی برای سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های اکتشاف، تولید و بهره‌برداری (نه مالکیت) مبادین نفت و گاز به‌ویژه مبادین مشترک در جهارچوب سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی به عمل آورد.

2- وزارت نفت موظف است به ذخایر راهبردی نفت و گاز به‌منظور افزایشی در بازار جهانی نفت و گاز با تأکید بر حفظ و توسعه ظرفیت‌های تولید نفت و گاز به‌ویژه در مبادین مشترک را تا بیان سال اول اجرای قانون برنامه افزایش دهد.

3- در جهت اجرائی‌شدن سیاست‌های کلی برنامه ششم توسعه و اقتصاد مقاومتی دولت موظف است فرهنگ جهادی در ایجاد ارزش افزوده، تولید ثروت، کارآفرینی، سرمایه‌گذاری و اشتغال مولد و اعطای نشان اقتصاد مقاومتی به اشخاص دارای خدمات برجسته در این زمینه را تقویت نماید و ابعاد اقتصاد مقاومتی و گفتمان‌سازی آن به‌ویژه در محیط‌های علمی، آموزشی و رسانه‌ای و تبدیل آن به گفتمان فراگیر و رایج ملی را تبیین و ترویج نماید.

حکم ماده (۴۸) این قانون بر حکم ماده (۵۶) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) حاکم است

ماده ۴۹- دولت موظف است از سال اول برنامه اقدامات لازم را در راستای تشکیل بازار منطقه‌ای و ایجاد قطب(هاب) منطقه‌ای برق به عمل آورد به‌طوری‌که شبکه برق کشور از شمال، جنوب، شرق و غرب به کشورهای همسایه متصل شود

ماده ۵۰- دولت مکلف است سهم نیروگاههای تجدیدپذیر و پاک با اولویت سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی (داخلی و خارجی) با حداکثر استفاده از ظرفیت داخلی را تا بیان اجرای قانون برنامه به حداقل بین درصد(۵۵٪) ظرفیت برق کشور برساند.

بخش ۱۱- حمل و نقل و مسکن

ماده ۵۱- با رعایت سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی در راستای مردمی‌شدن اقتصاد و گسترش زیرساخت‌های مورد نیاز برای خدمات تجاری خارجی و افزایش عبور (ترانزیت) و حل مشکلات حمل و نقل:

الف- به سازمان بنادر و دریانوردی و شرکت فرودگاهها و ناویگی هوانی ایران اجازه داده می‌شود با رعایت سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۷ و الحالات بعدی آن نسبت به مشارکت با شرکت‌های معتبر بین‌المللی(داخلی و خارجی)، برای تشکیل شرکت‌هایی جهت سرمایه‌گذاری و بهره‌برداری از بنادر اصلی با کارکرد بین‌المللی و فرودگاهی به استثنای خدمات کمکناویگی و نشتی و برخاست هوانی ایام اقدام نماید. سهم شرکت فرودگاهها و ناویگی هوانی ایران و سازمان بنادر و دریانوردی و بخش خصوصی داخلی حداقل بین‌جاوه‌یکدرصد(۵۰٪) خواهد بود.

ب- به سازمان بنادر و دریانوردی اجازه داده می‌شود با حفظ وظایف حاکمیتی از طریق ارائه حمایت و مشوقهای لازم، نسبت به واگذاری حق بهره‌برداری و مدیریت بنادر کوچک و محلی، اعطای مجوز احداث بنادر کوچک جدید به اشخاص حقوقی حرفه‌ای و معتبر غیردولتی با رعایت قوانین و مقررات داخلی و بین‌المللی و اصول رقابتی اقدام نماید.

ماده ۵۲- به‌منظور تقویت اقتصاد حمل و نقل ریلی و ترغیب سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی در این زمینه و تسريع و تسهیل اجرای طرحهای(بروزهای) و افزایش رضایتمندی و اقبال عمومی از خدمات ارائه شده در این نوع حمل و نقل:

الف- سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی در احداث و بهره‌برداری از حمل و نقل ریلی درون‌شهری و برون‌شهری مانند سرمایه‌گذاری در مناطق کمتر توسعه یافته تلقی شده و مشمول کلیه قوانین و مقررات مرتبط با سرمایه‌گذاری در مناطق کمتر توسعه یافته خواهد بود.

ب- مالیات بر ارزش افزوده خدمات حمل و نقل ریلی علاوه بر معافیت‌های مذکور در بند (۱۲) ماده (۱۲) قانون مالیات بر ارزش افزوده با نرخ صفر محاسبه خواهد شد.

پ- وزارت راه و شهرسازی موظف است با رعایت سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۷ و الحالات بعدی آن و قانون حمایت از سامانه‌های حمل و نقل ریلی شهری و حومه‌ای مصوب ۱۳۸۵/۰/۲۲ شرکت حمل و نقل ریلی مسافری حومه‌ای را با هدف ساماندهی حاشیه شهرها و توسعه امور حمل و نقل ریلی حومه‌ای و ساخت خطوط مستقل حومه‌ای در زیرمجموعه شرکت راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران تشکیل دهد. این شرکت با همکاری شهرداری‌های مربوطه متولی کلیه امور حمل و نقل ریلی مسافری حومه‌ای در کشور می‌باشد. فعالیت شرکتهای قطارهای شهری به طور مستقل در امور توسعه حمل و نقل ریلی حومه‌ای بلامانع است. اساسنامه شرکت حمل و نقل ریلی مسافری حومه‌ای طرف مدت ششم‌ماه پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون به پیشنهاد مشترک سازمان، وزارت راه و شهرسازی و وزارت کشور به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۵۲

الف- شرکت مادرتخصصی فرودگاهها و ناویری هواپی ایران و شرکتهای فرودگاهی وابسته و شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران مشمول مزایای قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی مصوب ۱۳۷/۷/۷ می‌شوند.

ب- دولت موظف است از رمان لازم‌الاجراء شدن این قانون نسبت به بارنگری از طریق تمدیدات قانونی و لغو تخفیفات نکلیفی و معافیت در زمینه بهره‌برداری از خدمات ناویری هواپی، فرودگاهی، نشت و برخاست، خدمات بروازی، واگذاری اماکن و سایر موارد مربوط واقعی نمودن نرخ آنها اقدام نماید.

پ- سازمان هواپیمایی کشوری موظف است، به منظور تقویت اقتصاد حمل و نقل هواپی، ترغیب سرمایه‌گذاری در بخش هواپی غیرنظمی، بهره‌گیری از ظرفیت‌ها و سرمایه‌ها و ارتقای سطح علمی و فنی صنعت هواپی کشور با رعایت اصل حمایت از صنایع داخلی دانش‌بنیان و انتقال فناوری پیشرفته به داخل و همچنین ایجاد اشتغال برای نیروهای تحصیل‌کرده، برنامه مدونی به منظور تحقق اهداف ذیل تهیه و پس از تأیید شورای عالی هواپیمایی کشوری به اجراء بگذارد:

۱- پیش‌بینی و مدیریت نیازمندی‌های توسعه ناوگان هواپی کشور با رعایت خطمنشی‌های مبتنی بر توسعه پایدار

۲- سیاستگذاری و لحاظ کردن تدبیر لازم برای جگونگی تأمین انواع هواپیما و بالگردات مورد نیاز ناوگان حمل و نقل هواپی کشور با همکاری‌های مشترک داخلی و بین‌المللی با اولویت حمایت از تولید داخلی

۳- سیاستگذاری و لحاظ کردن تدبیر لازم جهت مشارکت صنایع هواپی داخلی با اولویت بخش خصوصی در ساخت و تولید انواع هواپیما و بالگرداتی که تأمین و خرید آنها از خارج کشور صورت می‌پذیرد.

ت- به منظور حمایت از اقتصاد دانش‌بنیان و تقویت و توسعه صنعت هواپی، تمامی شرکتهای فعال در این صنعت در حوزه‌های طراحی، ساخت، سرمهم(مونتاژ) و تعمیر و نگهداری انواع وسایل پرنده و متعلقات آنها در طول اجرای این قانون از قوانین و سیاستهای حمایتی پیش‌بینی شده و مصوب برای شرکتهای دانش‌بنیان برخوردار خواهد بود.

بنصره- صلاحیت احرار و برخورداری از این حمایت‌ها بر عهده معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور خواهد بود. بنصره بند (ت) ماده (۵۲) قانون برنامه ششم توسعه در طول اجرای برنامه در بخش مغایرت بر ماده (۷) قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نواوری‌ها و اختراعات حاکم است.

ث- سفارش ساخت هواپیما و بالگرد به سازندگان داخلی از پرداخت هزینه‌های ثبت سفارش معاف خواهد بود.

ماده ۵۴- وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است با همکاری معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور، وزارت‌خانه‌های کشور و راه و شهرسازی ضمن حمایت از سازندگان داخلی تجهیزات مورد نیاز صنعت حمل و نقل ریلی شهری و بین شهری، خرید خارجی تجهیزات مورد نیاز را به گونه‌ای سازماندهی نماید که ضمن رعایت قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات و اصلاح ماده (۱۰۴) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۹۱/۵/۱ با اصلاحات و الحالات بعدی به ازای خریدهای خارجی، انتقال فناوری به داخل کشور صورت گیرد به نحوی که ناپایان احراری قانون برنامه حداقل هشتاد و پنج درصد (%۸۵) دانش طراحی و ساخت تجهیزات مورد نیاز صنعت حمل و نقل ریلی شهری و بین شهری با کمک و استفاده از نهادهای علمی و فناوری ملی نظیر جهاد دانشگاهی، دانشگاهها و مرکز بزوشی و شرکتهای دانش‌بنیان داخلی صورت گیرد.

ماده ۵۵- هرینه خدمات مدیریت طرحهای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای شرکت ساخت و توسعه زیربنایهای حمل و نقل کشور، بنیاد مسکن انقلاب اسلامی، شرکت مجری ساختمان‌ها و تأسیسات دولتی و عمومی، شرکت سهامی توسعه منابع آب و نیروی ایران و شرکت توسعه و نگهداری اماکن ورزشی تا دو و نیم درصد (۵/۲%) عملکرد تخصیص اعتبارات ذی‌ربط با احتساب کل وجه دریافتی از بودجه عمومی دولت اعم از وجوه نقد، اسناد خزانه، اوراق اوراق بهادر تعیین و توسط سازمان در اختیار بنیاد و شرکتهای مذکور قرار می‌گیرد. سازمان موظف به تخصیص اعتبارات اختیار ناپذیر بنیاد و شرکتهای مذکور در چهارچوب بودجه آنها از محل اعتبارات فوق تا دو و نیم درصد (۵/۲%) می‌باشد.

ماده ۵۶ وزارت صنعت، معدن و تجارت و سازمان ملی استاندارد موظفند بر طراحی و ساخت خودروهای داخلی به نحوی نظارت کنند که اینمی خودروهای مذکور مناسب با حداکثر سرعت ارتقاء یافته تا در تصادفات جاده‌ای، تلفات به حداقل میانگین جهانی برسد.

ماده ۵۷

الف- دولت مکلف است به منظور تکمیل و اجرای طرحهای (بروزهای) حمل و نقل ریلی، دوخطه کردن مسیرها و احداث خطوط برقی و سریع السیر، علاوه بر مشارکت‌های دولتی- خصوصی و افزایش اعتبارات این حوزه در بودجه سالانه، یک درصد (۱%) منابع حاصل از فروش نفت و گاز سهم دولت را در قالب بودجه سالانه به وزارت راه و شهرسازی اختصاص دهد تا طرحهای حمل و نقل ریلی با اولویت مناطق کمتر توسعه یافته اجرا گردد.

ب- با توجه به قانون توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت مصوب ۱۳۸۶/۹/۱۸ به گونه‌ای برنامه‌بازی شود که در طول اجرای قانون برنامه سهم حمل و نقل ریلی بار حداقل به سی درصد (۲۰%) و سهم حمل و نقل ریلی مسافر حداقل به بیست درصد (۲۰%) برسد.

ماده ۵۸ - دولت مکلف است نسبت به تضمین تسهیلات و تأمین ناوگان و تجهیزات قطار شهری شهرها و حومه آنها از محل منابع پیش‌بینی شده در بودجه سالانه به نحوی اقدام نماید که تا پایان اجرای قانون برنامه دوهزار دستگاه واگن و تجهیزات مربوط با رعایت قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تعویت آنها در امر صادرات مصوب ۱۳۹۱/۵/۱ با اصلاحات بعدی آن به خطوط ریلی شهری اضافه شود. شهرداری‌ها بیز موظفند نسبت به تضمین قطار شهری از توسعه قطار شهری از تولید خود اقدام نمایند.

ماده ۵۹ - در چهارچوب قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن مصوب ۱۳۸۷/۲/۲۵:

الف- وزارت‌خانه‌های راه و شهرسازی و کشور و شهرداری‌ها مکلفند در طول برنامه نسبت به احیاء، بهسازی، نوسازی و مقاومسازی و بازارآفرینی سالانه حداقل دویست و هفتاد میلیارد مطالعات مصوب ستاد ملی بازارآفرینی شهری پایدار بر حسب گونه‌های مختلف (شامل ناکارآمد- تاریخی- سکونتگاههای غیررسمی و حاشیه‌ای) و ارتقای دسترسی به خدمات و بهبود زیرساخت‌ها با رویکرد محله محور در چهارچوب فواین و مقررات ذی‌ربط اقدام نمایند. تسهیلات و اعتبارات مورد نیاز سهم دولت همه‌ساله با پیشنهاد وزارت راه و شهرسازی و هماهنگی شهرداری‌ها به تصویب ستاد ملی بازارآفرینی شهری پایدار می‌رسد و در قالب بودجه سالانه به نحوی اقدام نمایند. برنامه عملیاتی در دو بخش نوسازی مسکن و تأمین خدمات و زیرساخت، در سه‌ماهه اول اجرای قانون برنامه توسط وزارت‌خانه‌های راه و شهرسازی و کشور، سازمان، شورای‌عالی استان‌ها و کلیه دستگاههای عضو ستاد ملی بازارآفرینی شهری پایدار در سطح مدیریت ملی، استانی و شهری تهیه و تعهد و التزام به اجرای برنامه‌های بازارآفرینی شهری خواهند داشت.

تبصره- در تهیه برنامه عملیاتی محدوده‌های تاریخی شهرها، سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری به دستگاههای مخصوص اضافه می‌شود.

ب- دولت موظف است به منظور کاهش آسیب‌بیزیری سکونتگاههای رستایی (با هدف بهسازی و نوسازی مسکن رستایی) و همچنین تأمین مسکن برای اقشار کمدرآمد شهری (در شهرهای کوچک) منابع مالی و تسهیلات ارزان‌قیمت و زمین مورد نیاز را در قالب بودجه سالانه در طول اجرای قانون برنامه تأمین و اقدامات ذیل را از طریق بنیاد مسکن انقلاب اسلامی به عمل آورد:

۱- بهسازی و نوسازی سالانه حداقل دویست هزار واحد مسکونی رستایی با پرداخت تسهیلات ارزان‌قیمت با کارمزد پنج درصد (۵%) و تأمین مابه‌التفاوت سود تسهیلات برای دوران مشارکت مدنی و فروش اقساطی.

این حکم در طول اجرای قانون برنامه بر ماده (۶) قانون اساسنامه بنیاد مسکن انقلاب اسلامی مصوب ۱۳۶۶/۹/۱۷ حاکم است.

۲- تأمین منابع مالی و تسهیلات ارزان‌قیمت و زمین مورد نیاز برای کمک به ساخت و با خرید سالانه حداقل صد و پنجاه هزار واحد مسکن اقشار کمدرآمد در شهرها (با اولویت شهرهای زیر بکصد هزار نفر جمعیت)

تبصره- شناسایی و اولویت‌بندی گروههای هدف و معرفی افراد واحد شرایط توسط بنیاد مسکن و با همکاری کمیته امداد امام خمینی(ره)، سازمان بهزیستی و خیرین مسکن ساز انجام خواهد شد.

ب- بانک مسکن موظف است نسبت به تأمین باقیمانده تعهدات خود و تأمین منابع مورد نیاز مسکن مهر بدون تعهد احداث واحدهای جدید با تشخیص وزارت راه و شهرسازی اقدام نماید.

ت- وزارت راه و شهرسازی با رعایت وظایف و اختیارات سایر دستگاهها بدون ایجاد تشکیلات جدید و استفاده از امکانات سایر دستگاهها مکلف است در راستای تحقق پذیری طرحهای توسعه و عمران شهری و رستایی، آمایش و کنترل تخلفات، انصباط شهری و حفظ حقوق شهرنشان نسبت به استقرار سامانه (سیستم) یکپارچه اطلاعات مکانی، تأمین زیرساخت‌های مورد نیاز آن و ایجاد ساختار مناسب برای اشتراک‌گذاری داده‌های مکانی توسط کلیه دستگاههای مرتبط اقدام نماید. این حکم ناقص و ناسخ هیچ‌یک از قوانین نیست.

تبصره- در ماده (۱۸) قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن مصوب ۱۳۸۷/۲/۲۵ با اصلاحات و الحافات بعدی عبارت «برنامه پنجم» به «برنامه ششم» تغییر می‌یابد. منابع مورد نیاز بنده‌ای این ماده از این محل قابل تأمین است.

ماده ۶۰- به منظور مقاومسازی ساختمان‌ها و اصلاح الگوی مصرف به ویژه مصرف انرژی در بخش ساختمان و مسکن اقدامات زیر انجام گردد:

الف- شهرداری‌ها مکلفند نسبت به درج الزام رعایت مقررات ملی ساختمان در پروانه‌های ساختمانی اقدام نمایند. صدور پایان‌کار برای واحدهای احداث شده بر مبنای این پروانه‌ها، منوط به رعایت کامل این مقررات است.

ب- کلیه مجریان دولتی موظفند مسؤولیت فنی(حرفه‌ای) خود و در صورت نیاز، مسؤولیت سایر عوامل مرتبط با طراحی، محاسبه و نظارت بر ساختمان‌های تحت پوشش خود اعم از شهری و روستایی را نزد یکی از شرکتهای دارای صلاحیت، بیمه نمایند.

ب- به منظور انجام مطالعات لازم برای کاهش خطرپذیری در برابر زلزله:

۱- شبکه ایستگاههای ستانگاری و زلزله‌نگاری و پیش‌نگارهای زلزله توسعه یابد.

۲- در طی اجرای قانون برنامه استانداردسازی مصالح و روش‌های مقاومسازی ساختمانی، به صورت کامل محقق و از تولیدکنندگان و ارائه‌کنندگان مصالح و روش‌های مذکور حمایت شود.

ماده ۶۱

الف- شورای عالی شهرسازی و معماری ایران مکلف است نسبت به احصاء مناطق ویژه نیازمند بهسازی و نوسازی در بافت‌های فرسوده و دسته‌بندی طرح‌های واقع در این مناطق، با اولویت‌های زیر اقدام نماید:

۱- طرح‌هایی که به دلیل وجود منافع عمومی، اجرای به موقع آنها ضروری است.

۲- طرح‌هایی که از طریق تدوین ضوابط و مقررات و مشارکت مردم و حمایت دولت، شهرداری‌ها و دهیاری‌ها به مرور زمان قابل انجام است.

تبره- طرح‌های گروه (۱) مشمول برنامه‌های عمومی و عمرانی دولت موضوع «لایحه قانونی نحوه خرید و تملک اراضی و املاک برای اجرای برنامه‌های عمومی، عمرانی و نظامی دولت مصوب ۱۳۵۸/۱۱/۱۷ شورای انقلاب با اصلاحات و الحالات بعدی» می‌باشد که تمام یا بخشی از منابع مورد نیاز آن می‌تواند از طریق بخش‌های غیردولتی تأمین شود.

ب- دستگاههای اجرائی ذی‌ربط موظفند به منظور افزایش بهره‌وری و استحصال زمین نسبت به احیای بافت‌های فرسوده و نامناسب روستایی اقدام نمایند.

ب- وزارت‌خانه‌های راه و شهرسازی و کشور و شهرداری‌ها موظفند با اعمال سیاست‌های تشویقی و در چهارچوب قانون حمایت از احیای بافت‌های فرسوده از اقدامات بخش غیردولتی برای احیاء و بازسازی بافت‌های فرسوده در قالب بودجه مصوب حمایت نمایند.

ت- دولت مکلف است از طریق اعمال سیاست‌های حمایتی، حقوقی، تشویقی و اعطای تسهیلات بارانه‌ای نسبت به احیاء و بهسازی حداقل ۵۰٪ (۱۰%) از بافت‌های فرسوده شهری با رعایت سرانه های رو بناهی و زیر بناهی توسط بخش غیردولتی و شهرداریها اقدام و مابه التفاوت سود تسهیلات بارانه‌ای مورد نیاز را همه ساله در قوانین بودجه سنتوازی بیش بینی نماید.

بند (ت) ماده (۶۱) قانون برنامه ششم توسعه در بخش مغایرت بر مواد (۱) و (۴) قانون تشکیل وزارت راه و شهرسازی مصوب ۱۳۹۰/۳/۲۱ حاکم است.

ث- وزارت راه و شهرسازی موظف است ساماندهی و احیاء شهرهای آسیب‌دیده از جنگ تحمیلی و استفاده از اراضی رهاسده و ساختمان‌های مخربه باقیمانده داخل شهرهای مورد نظر را در اولویت قرار دهد.

ماده ۶۲- دولت موظف است به منظور ارتقای شرایط محیطی پایدار و فراگیر ساکنان مناطق حاشیه‌نشین و برخورداری آنها از مزایای شهرنشینی و پیش‌نگری و پیشگیری از ایجاد سکونتگاههای غیرمجاز اقدامات زیر را انجام دهد:

الف- برنامه‌ریزی برای مدیریت و توزیع مناسب فعالیت، جمعیت و مهاجرت در کشور و ممانعت از توسعه حاشیه‌نشینی با رویکرد تفویت مبادی مهاجرت، با ساماندهی مناطق حاشیه‌نشین و کاهش جمعیت آن به میزان سالانه ۱۰٪ (۱۰٪) دهد.

ب- سامان‌بخشی مناطق حاشیه‌نشین تعیین شده توسط شورای عالی شهرسازی و معماری ایران از طریق تدوین و اجرای سازوکارهای حقوقی، مالی و فرهنگی و توانمندسازی ساکنان بافت‌های واقع در داخل محدوده‌های شهری با مشارکت آنها، در چهارچوب «سندهای ملی توانمندسازی و ساماندهی سکونتگاههای غیرمجاز» و ایجاد شهرکهای اقماری برای اسکان جمعیت مهاجر

ب- تهیه و اجرای طرح هادی برای روستاهای واقع در حريم شهرها با رویکرد کنترل محدوده روستاهای مذکور در حد رشد طبیعی آنها

ت- طراحی و ایجاد کمرنگ سبز در اطراف مراکز جمعیتی توسط شهرداری‌ها با مشارکت دولت در قالب بودجه سنتوازی

بخش ۱۲- آموزش عمومی، آموزش عالی و علم و فناوری

ماده ۶۲

الف- دولت مکلف است برای ایجاد تحول در نظام تعلیم و تربیت اقدامات زیر را انجام دهد:

۱- اجرای سند تحول بنیادین آموزش و پرورش به نحوی که کلیه اقدامات وزارت آموزش و پرورش براساس این سند انجام شود و اقدامی مغایر با قانون و سند صورت نگیرد.

۲- تهیه نظام رتبه‌بندی معلمان و استقرار نظام پرداخت‌ها براساس تخصص با شایستگی‌ها و عملکرد رفاقتی مبتنی بر نظام رتبه‌بندی معلمان و مهندسی نیروی انسانی براساس سند تحول و نقشه جامع علمی کشور با تصویب مجلس شورای اسلامی در قالب بودجه سنواتی

۳- ارتقای حایگاه آموزش و پرورش به منابه مهمترین نهاد تربیت نیروی انسانی و مولد سرمایه اجتماعی و انسانی عهده‌دار اجرای سیاست‌های مصوب و هدایت و نظارت بر آن به عنوان امر حاکمیتی با توسعه همکاری دستگاه‌های اجرائی

۴- توسعه و تسهیل سفرهای فرهنگی دانشآموزی به ویژه اردوهای زیارتی و راهیان نور

ب- سازمان اداری و استخدامی کشور و سازمان موظفند به منظور ارتقای کیفیت نظام تعلیم و تربیت با جذب معلم از طریق دانشگاه‌های فرهنگیان و شهید رجایی، در طول اجرای برنامه، ردیفهای استخدامی و ردیفهای انتخاب مورد نیاز آموزش و پرورش را با رعایت قوانین و ضوابط مربوطه و ظرفیت جذب دانشجو در دانشگاه‌های یادشده برای جذب دانشجو معلمها در اختیار وزارت آموزش و پرورش قرار دهند.

پ- وزارت آموزش و پرورش مکلف است نسبت به اختصاص نیروی انسانی، تجهیزات و امکانات مورد نیاز، اتحادیه انجمن‌های اسلامی دانشآموزان- سازمان بسیج دانشآموزی- سازمان دانشآموزی براساس مقرراتی که با پیشنهاد وزارت به تصویب هیأت وزیران می‌رسد اقدام نماید.

ت- دولت مکلف به تنظیم و اجرای سیاست‌های حمایتی از خیرین مدرسه‌ساز می‌باشد و باید معادل کمکهای تحقق یافته آنان را جهت تکمیل طرحهای (پروژه‌های) نیمه‌تمام خیرین در بودجه سنواتی منظور نماید.

تبصره- آین‌نامه اجرائی این بند حداقل طرف دو ماه پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون توسط وزارت آموزش و پرورش تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ث- دولت مکلف است به منظور افزایش اینمنی و مقاومت‌سازی مدارس و فضاهای پرورشی و ورزشی وزارت آموزش و پرورش معادل ریالی مبلغ سه‌میلیارد (۳۰۰۰۰۰۰۰۰۰) دلار در طول اجرای قانون برآمده از محل حساب ذخیره ارزی پس از کسر سهم صندوق توسعه ملی با اولویت طرحهای (پروژه‌های) نیمه‌تمام آموزشی، پرورشی و تربیت بدنی آموزش و پرورش اختصاص دهد.

ج- هرینه کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی در احداث، توسعه، تکمیل و تجهیز فضاهای آموزشی و پرورشی، خوابگاه‌های شبانه‌روزی، کتابخانه‌ها، سالنهای ورزشی وابسته به وزارت آموزش و پرورش که در چهارچوب مصوب شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان انجام می‌شود با تأیید سازمان توسعه، نوسازی و تجهیز مدارس کشور به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی محسوب می‌شود

تبصره- آین‌نامه اجرائی این بند طرف سه‌ماه پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون توسط سازمان با همکاری وزارت‌خانه‌های امور اقتصادی و دارایی و آموزش و پرورش تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ج- کلیه درآمدها، کمکها و هدایای مردمی نقدی به سازمان دانشآموزی پس از واریز به خزانه به عنوان درآمد اختصاصی وزارت آموزش و پرورش محسوب می‌گردد. وزارت آموزش و پرورش موظف است مبالغ واریزی در قالب بودجه سنواتی را فقط برای فعالیت‌های فرهنگی و پرورشی توسط سازمان دانشآموزی در مدارس هزینه نماید.

ح- دولت موظف است در طول سالهای برنامه انتخاب و منابع لازم را در جهت ترویج ارزش‌های ایرانی اسلامی و توسعه فرهنگ مطالعه و پژوهش در مناطق محروم روستایی و مناطق عشایری و مرزی در اختیار کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان قرار دهد.

ماده ۶۴- به منظور تحقق اقتصاد دانش‌بنیان، افزایش بهره‌وری، تنظیم رابطه متقابل تحصیل و اشتغال، گسترش همکاری و تعاملات فعال بین‌المللی و افزایش نقش مردم در مدیریت علمی و فناوری کشور:

الف- به دولت اجازه داده می‌شود به منظور ارتقای علمی و رقابت بین دانشگاه‌های کشور و تعاملات بین‌المللی در طی اجرای قانون برنامه نسبت به ایجاد واحدها و شعب آموزش عالی با مشارکت دانشگاه‌های معتبر بین‌المللی و دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی و فنی و حرفه‌ای و دانشگاه جامع علمی- کاربردی در داخل کشور در چهارچوب سیاست‌های شورای عالی انقلاب فرهنگی اقدام نماید. نحوه سرمایه‌گذاری مشترک، تسهیل تعاملات ارزی و تردد اعضا هیأت علمی و دانشجویان در آین‌نامه اجرائی که با پیشنهاد سازمان، سازمان اداری و استخدامی کشور و دستگاه‌های اجرائی ذیریط به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، مشخص می‌شود.

ب- کلیه دستگاه‌های اجرائی موضوع ماده(۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و دستگاه‌های موضوع ماده(۵۰) قانون الحق مواردی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت(۱) مصوب ۱۳۸۴/۸/۱۵ مکلفند علاوه بر اعتبارات پژوهشی که ذیل دستگاه در قوانین بودجه سالانه منظور شده است، یک‌درصد(۱%) از اعتبارات تخصیص یافته هزینه‌ای به استثنای فصول(۱) و (۶) و در مورد شرکتهای دولتی از هزینه‌های غیرعملیاتی را برای امور پژوهشی و توسعه فناوری هزینه کنند.

تبصره ۱- دستگاههای مذکور ضمن رعایت چهارجوب نقشه جامع علمی کشور و اولویت‌های تحقیقاتی دستگاه ذی‌ربط که به تصویب شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری می‌رسد مکلفند نحوه هزینه‌کرد این بند را هر شش‌ماه یکباره به شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری و مرکز آمار ایران گزارش دهند. شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری موظف است گزارش عملکرد این بند را به طور سالانه حداکثر تا پایان مردادماه به مجلس شورای اسلامی ارائه کند. همچنین مرکز آمار ایران مکلف است سالانه اطلاعات مربوط به هزینه‌کرد تحقیق و توسعه را منتشر نماید.

تبصره ۲- دولت نسبت به تحول و ارتقای علوم انسانی در دانشگاهها در ابعاد اسلامی‌سازی، بومی‌سازی، کارآمدی و روزآمدی با ایجاد تغییرات با اصلاحات در امور مربوط به سرفصل‌ها و کتابهای درسی و تربیت استاد و انتخاب دانشجو اهتمام ورزیده و آنرا در اولویت قرار دهد.

پ- کلیه شرکتهای دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی و شرکتهای وابسته و تابعه به استثنای صندوق‌های بیمه و بارنشستگی موظفند به منظور حمایت از پژوهش‌های مسأله محور و تجاری‌سازی پژوهش و نوآوری، در اجرای سیاست‌های کلی برنامه ششم معادل حداقل سه درصد (%) از سود قابل تقسیم سال قبل خود را برای مصرف در امور تحقیقاتی و توسعه فناوری در بودجه سالانه، زیر نظر شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری منظور نمایند.

تبصره- آین‌نامه اجرائی این بند به پیشنهاد سازمان و با همکاری دستگاههای اجرائی ذی‌ربط تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ت- دستگاههای اجرائی موظفند به منظور افزایش بهره‌وری نظام ملی نوآوری، اجتناب از اجرای پژوهش‌های تکراری و انتشار اطلاعات و ایجاد شفافیت در انجام طرحهای (بروزهای) تحقیقاتی و با هدف شناسایی و به کارگیری و تحریک‌سازی دستاوردهای حاصل از پژوهش و توسعه، فهرست طرحهای پژوهشی و فناوری و پایان‌نامه‌ها و رسالهای خود را در سامانه «سمات» ثبت کنند. سازمان و وزارت علوم، وزارت اطلاعات و علوم، تحقیقات و فناوری پس از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون، ساز و کار اجرائی مورد نیاز را تهیه کنند و به تصویب هیأت وزیران برسانند.

تبصره- نحوه عمل درخصوص اطلاعات و داده‌ها با موضوعات امنیتی، دفاعی و دارای طبقه‌بندی، موضوع قانون مجازات انتشار و افشاء اسناد مجرمانه و سری دولتی- مصوب ۱۲۵۳/۱۱/۲۹ و آین‌نامه اجرائی آن- مصوب ۱۲۵۴ در آین‌نامه‌ای که سازمان و وزارت‌خانه‌های دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، اطلاعات و علوم، تحقیقات و فناوری پس از تأیید سند کل نیروهای مسلح می‌شود، معین می‌شود.

ث- تمامی دستگاههای اجرائی موضوع این قانون موظفند به منظور شناساندن و تکریم مفاخر و مشاهیر ایران و حمایت از نخبگان علمی، فرهنگی و هنری کشور و تکریم پیشکسوتان حوزه‌های مذکور و بهره‌گیری از توان و طرفیت آنان برای توسعه کشور، طی مدت یک‌سال، برنامه‌های عملیاتی خود را منطبق با سند راهبردی کشور در امور نخبگان، با هماهنگی بیناد ملی نخبگان تهیه کرده و از سال دوم اجرای قانون برنامه به مرحله اجراء درآورند. بیناد ملی نخبگان مکلف است گزارش سالانه عملکرد این بند را به کمیسیون آموزش، تحقیقات و فناوری مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

ج- دولت مجاز است به منظور بیشترای در اقتصاد دانشبنیان و افزایش تولید و صادرات محصولات و خدمات دانشبنیان سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، برای توسعه و انتشار فناوری و حمایت از شرکتهای دانشبنیان مطابق قانون بودجه سنتوای نسبت به حمایت مالی از پژوهش‌های تفاضل‌محور مشترک با دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی، پژوهشی و فناوری و حوزه‌های علمی در موارد ناظر به حل مشکلات کشور، مشروط به اینکه حداقل پنجاه و یک درصد (۵۰%) از هزینه‌های آنرا کارفرما و یا بهره‌بردار تأمین و تعهد کرده باشد، اقدام نماید.

چ- دستگاههای اجرائی موضوع این قانون برای گسترش بهره‌وری دانشبنیان و ارتقای سطح فناوری در شرکتهای ایرانی تمهیدات لازم را جهت تسهیل مشارکت شرکتهای دانشبنیان و فناور و فعالان اقتصادی کشور در زنجیره تولید بین‌المللی فراهم آورند. سازمان مکلف است طرح «ارتقای مشارکت فعالان اقتصادی در زنجیره تولید بین‌المللی» را مطابق قانون بودجه سنتوای و قوانین موضوعه حداکثر تا پایان سال اول اجرای قانون تدوین و پس از تصویب هیأت وزیران، عملیاتی نماید.

ح- سازمان مکلف است مطابق قانون بودجه سنتوای در راستای مأموریت جهاد دانشگاهی در سند نقشه جامع علمی کشور و بهره‌برداری از توانمندی‌های نهاد مذکور در جهت تحقق توسعه فرهنگی، علمی و فناوری و آموزشی و تسهیل اشتغال فارغ‌التحصیلان دانشگاهها با هماهنگی سایر مراجع ذی‌ربط برنامه‌ریزی‌های لازم را انجام دهد.

خ- دستگاههای اجرائی مجازند در راستای نوسعه، انتشار و کاربرت فناوری، مالکیت فکری، دانش فنی و تجهیزاتی را که در چهارجوب قرارداد با دانشگاهها و مؤسسات پژوهشی و فناوری دولتی ایجاد و حاصل شده است، به دانشگاهها و مؤسسات یاد شده واگذار نمایند.

د- به دانشگاه پیام‌نور اجازه داده می‌شود با همکاری دانشگاههای معتبر بین‌المللی و دانشگاههای داخلی نسبت به ایجاد قطب(هاب) بین‌المللی جهت ارائه آموزش‌های مجازی (الکترونیکی)، نیمه حضوری، باز و از راه دور اقدام نماید.

ذ- وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مکلف است نسبت به ساماندهی مربیان حق التدریس آموزشکده‌های فنی و حرفة‌ای زیرمجموعه وزارت آموزش و پرورش که به وزارت مذکور انقال یافته‌اند، تا سال دوم اجرای قانون برنامه اقدام نماید.

ر- شهریه دانشجویان داخل کشور تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی(ره) و سازمان بهزیستی از محل اعتبارات برنامه مستقل توسط سازمان تأمین می‌شود.

ماده ۶۵

الف- دولت مکلف است بهمنظور افزایش درونرایی اقتصاد با رعایت قانون تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری خارجی و قانون حمایت از شرکتها و مؤسسات دانشبنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات مصوب ۱۳۸۹/۸/۵ و اصلاحات و الحالات بعدی از تأسیس شرکتهای دانشبنیان در داخل کشور با مشارکت شرکتهای خارجی صاحب صلاحیت و دارای دانش برای طراحی، مهندسی، ساخت، نصب تجهیزات و انتقال فناوری در حوزه‌های انرژی شامل بالادستی و پایین‌دستی نفت و گاز و تبدیل نیروگاهی و اعطای تسهیلات لازم در این زمینه در قالب قوانین بودجه سنواتی حمایت نماید.

بیصره- شرکتهایی که تحت عنوان انتقال فناوری با طرف ایرانی قرارداد منعقد می‌نمایند باید شرکتی دانشبنیان با حداقل پنجاهمیک(۵۱٪) سهم متخصصان و سرمایه‌گذاران ایرانی در داخل کشور برای این منظور به ثبت برسانند تا از طریق رشد فناوری در گذر تغییرات زمان، بومی گردد.

ب- دولت موظف است به منظور افزایش سهم آموزش‌های مهارتی در نظام آموزشی کشور با رویکرد تحقق اقتصاد مقاومتی و اقتصاد دانشبنیان در طول اجرای قانون برنامه از طریق بازنگری و اصلاح ساختار نظام اداری دانشگاهها و مراکز آموزش عالی و افزایش منابع و تجهیزات نسبت به افزایش سهم دانشگاه فنی و حرفه‌ای و دانشگاه جامع علمی- کاربردی در نظام آموزشی کشور اقدام و تجهیزات آموزشی هنرستانها، آموزشکده‌ها و دانشکده‌های فنی و حرفه‌ای را بهروز نماید.

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مکلف است در قالب دانشگاه فنی و حرفه‌ای در مقاطع کاردانی و کارشناسی پیوسته و نایبپسته به پذیرش دانشجو اقدام نماید.

ب- از ابتدای اجرای قانون برنامه دانشکده‌ها و آموزشکده‌های فنی حرفه‌ای زیرمجموعه وزارت آموزش و پرورش با کلیه امکانات، اموال منقول و غیرمنقول و نیروی انسانی و دارایی‌ها و تعهدات و مسؤولیت‌ها از وزارت مذکور متنزع و به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ملحق می‌گردد.

این حکم در طول اجرای قانون برنامه بر حکم تبصره (۲) ماده‌واحده قانون پذیرش دانشجوی آموزشکده‌های فنی و حرفه‌ای، مراکز تربیت‌معلم و دانشگاه شهید رجایی مصوب ۱۳۸۹/۲/۱۹ حاکم است.

بیصره- مبنای انتزاع و انتقال، دانشکده‌ها و آموزشکده‌های فنی حرفه‌ای است که در سال تحصیلی ۱۳۸۸-۱۳۸۹ فعال بوده و مجوز داشته‌اند.

ت- دولت موظف است با رعایت قانون صندوق رفاه دانشجویان مصوب ۱۳۷۱/۴ و اصلاحات و الحالات بعدی، به منظور تحول در نظام اقتصاد آموزش عالی، هدفمندسازی بارانه‌ها و بهبود شرایط و امکانات رفاهی دانشجویان، ضمن تداوم و تقویت کمک به صندوق رفاه دانشجویان وزارت‌خانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پژوهشکی از ابتدای اجرای قانون برنامه، نسبت به بیش‌بینی و تأمین اعتبار مورد نیاز بارانه غذایی دانشجویی از محل درآمدهای عمومی علاوه بر اعتبارات فعلی اقدام کند و این اعتبارات را برای کمک به دانشجویان کمیضاعت مالی به صورت متمرکز در اختیار صندوق‌های رفاه دانشجویان وزارت‌خانه‌های مذکور قرار دهد. صندوق‌ها مکلفند تا پایان اجرای قانون برنامه بخشی از بارانه را با تسهیلات بدون سود و بلندمدت جایگزین نمایند. وجود حاصل از باربرداخت تسهیلات اعطاگری در قالب درآمد اختصاصی صندوق‌ها برای برداخت مجدد به دانشجویان به مصرف می‌رسد.

ث- دولت موظف است با تشویق خیرین و واقفین و رفع موانع موجود، به‌گونه‌ای برنامه‌ریزی نماید تا سهم وقف و خیریه از تأمین مالی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی و فناوری افزایش یابد.

خیرینی که طرحهایی را برای حمایت و توسعه آموزش، پژوهش، فناوری و نوآوری‌های فناورانه به انجام برسانند، مشمول مزايا و حمایت‌های مربوط به خیرین مدرس‌ساز خواهند شد.

در دوره‌ای که اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی برای احداث، توسعه و تکمیل و تجهیز فضاهای آموزشی و کمک آموزشی، پژوهشی، ورزشی و خدمات رفاهی در دانشگاهها و مراکز آموزش عالی و پژوهشی هزینه نمایند این هزینه‌ها به عنوان هزینه‌های قابل قبول مالیاتی مورد محاسبه قرار گیرد.

ماده ۶۶ - دولت موظف است به منظور حضور موثر نظام آموزش عالی کشور در تولید، توسعه و نشر علم و فناوری و تربیت دانشجو در سطح بین‌المللی و برقراری توازن و ارتقای کیفیت آموزش عالی و پژوهش و فناوری، در طول برنامه جداول شماره(۱۱) و (۱۲) و (۱۳) را اجرائی نمایند.

جدول ۱۱

عنوان	واحد	1396	1397	1398	1399	1400
سهم دانشجویان خارجی	درصد	8/0	1	2/1	5/1	8/1
سهم دانشجویان غیردولتی	درصد	2/44	3/44	6/44	8/44	45
نسبت دانشجو به هیأت علمی تمام وقت وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و دستگاه‌های اجرائی (حضوری)	نفر	25	24	22	20	20
نسبت دانشجو به هیأت علمی تمام وقت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (حضوری)	نفر	11	11	10	10	10
نسبت دانشجو به هیأت علمی تمام وقت دانشگاه‌های غیر دولتی	نفر	53	50	47	45	43
نسبت هیأت علمی تمام وقت استادیار به بالا به کل هیأت علمی تمام وقت در دانشگاه‌های وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (حضوری)	نفر	88	89	90	91	92
نسبت هیأت علمی تمام وقت استادیار به بالا به کل هیأت علمی تمام وقت در دانشگاه‌های وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی نفر (حضوری)	نفر	87	89	91	92	93

۱۷۹۸

عنوان	واحد	1396	1397	1398	1399	1400
تعداد دانشجو	نفر	4544000	4461000	4380000	4320000	4300000
تاریخ تابعه احصال ثبت نام (جمعیت 24-18 مال)	دورصدد	9/51	0/53	7/53	54	54
تعداد دانشجویان داخلی	نفر	4498000	4405000	4314000	4225000	4223000
سهم دانشجویان کارداری به کل دانشجویان	دورصدد	19	20	21	22	23
سهم دانشجویان تحصیلات تکمیلی به کل دانشجویان	دورصدد	24	26	28	30	30
سهم آموزه‌های مهارتی تا پایان برنامه در نظام آموزش رسمی آموزش عالی متوسطه و آموزش عالی	آموزش و پرورش	38	40	43	47	50
تعداد دانشجویان گروه علوم پایه به کل دانشجویان	نفر	318400	339800	362600	370000	387000
تعداد دانشجویان تحصیلات تکمیلی گروه علوم پایه	نفر	106000	117000	129000	135000	143000
تعداد دانشگاه‌های در زمرة صد دانشگاه برتر آسیا	عدد	6	7	8	9	10
تعداد هیئت خارجی دانشگاه‌های کشور	عدد	6	8	10	13	16

جدول ۱۲ - حمایت و تقویت پژوهش و فناوری، ایجاد نظام ملی نوآوری و تقویت زیرساخت‌ها و نظمات پشتیبان پژوهش و فناوری

عنوان	واحد	1396	1397	1398	1399	1400
رتبه تولید گمی مقالات در دنیا	رتبه	15	14	13	12	12
هاخض هرچ در جهان	رتبه	42	42	41	41	40
سهم اعتبارات پژوهش و فناوری بخش دولتی از تولید ناخالص	درصد	1/1	15/1	23/1	35/1	5/1
تعداد اختراقات و ابداعات ثبت شده در سال در مراجع بین‌المللی	تعداد	34	39	43	47	50
درصد محصولات یا فناوری متوسط به بالا از کل محصولات صنعتی	درصد	39	42	45	48	50
سهم محصولات با فناوری متوسط به بالا از تولید ناخالص داخلی	درصد	5/1	5/2	4/3	2/4	5
رتبه صادرات محصولات با فناوری بالا از کل صادرات در منطقه	رتبه	6	5	4	3	3
سرانه مسالته مقالات SCOPUS به تعداد اعضا هیأت علمی تمام وقت	نفر/مقاله	64/0	72/0	79/0	85/0	95/0
درصد تعداد مقالات مشترک با محققان خارجی از کل	درصد	25	27	30	33	35
تعداد پژوهشگران به یک میلیون نفر جمعیت	نفر	1910	2092	2290	2510	2600
تعداد مقالات تمایه شده در یادگاه استنادی جهان اسلام (ISC)	تعداد	به صیزان دوبرابر وضع فعلی در پایان برنامه				
تعداد نشریات ایرانی تمایه شده در یادگاه بین‌المللی علم و دارای ضریب تأثیر	تعداد	45	50	55	60	65

الف- به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات اجازه داده می شود نسبت به افزایش ظرفیت انتقال (ترانزیت) بهناییاند عبوری از کشوریه سی ترابیت برای اقدام نماید و برای ارائه خدمات ماهواره‌ای سنجش از راه دور و توسعه خدمات و کاربردهای فناوری اطلاعات و ارتباطات از طریق دستگاه های وابسته نسبت به مشارکت و سرمایه‌گذاری با بخش خصوصی و شرکتهای خارجی در طرحهای (پروژه‌های) فیر نوری و طرحهای (پروژه‌های) زیرساختی ارتباطات و فناوری اطلاعات، ماهواره‌های سنجشی و مخابراتی و توسعه زیرساختهای علموفناوری‌فضایی به استثنای شبکه‌های مادر مخابراتی، امور و اگزاری فرکانس و شبکه‌های اصلی تجزیه و مبادلات و مدیریت خدمات پایه پستی و با رعایت سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و سیاستهای کلی برنامه ششم توسعه بهویژه مسائل امنیتی در بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات و سیاستها و مصوبات شورای عالی فضای مجازی برای برآورده کردن نیازهای کشور اقدامات زیر را به عمل آورد:

-۱- به شرکت ارتباطات زیرساخت اجازه داده می شود شرکت انتقال(ترانزیت) ارتباطات بین‌الملل را به منظور حضور مؤثر در بازارهای منطقه‌ای و بین‌المللی صدور خدمات فنی و مهندسی بهنای باند با مشارکت و سرمایه‌گذاری مشترک با بخش‌های خصوصی و عمومی غیردولتی و شرکتهای خارجی با رعایت منافع ملی ایجاد نماید. اساسنامه شرکت مذکور به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

-۲- در توسعه زیرساختهای خدمات الکترونیکی در مناطق محروم و روستایی سرمایه‌گذاری نماید به گونه‌ای که امکان ارائه حداقل چهار خدمت الکترونیکی اصلی دولت (سلامت، آموزش، کشاورزی و بانکی) در هشتاد درصد (۰۸۰%) روستاهای بالای بیست ح芻وار کشور امکان‌بیزیر گردد.

ب- به منظور توسعه دولت الکترونیک و حفظ یکپارچگی شبکه ملی اطلاعات و افزایش بهره‌وری زیرساخت‌های ارتباطیکشور، دستگاه‌های اجرائی و نهادهای غیرنظامیکه‌داری شبکه ارتباطی مستقل‌می‌باشند برای استفاده‌اختصاصی در قلمرو فعالیت‌های داخلی دستگاه مربوط مجازبوده و برای ارائه خدمات زیرساخت ارتباطی و مخابراتی بر بستر شبکه ملی اطلاعات به سایر اشخاص حقیقی و حقوقی وقف قوانین و مقررات مربوط ملزم به‌آخذمحموز از وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و وقف مصوبات شورای عالی فضای مجازی می‌باشند.

ب- دستگاه‌های اجرائی موظفند نسبت به الکترونیکی کردن کلیه فرایندها و خدمات با قابلیت الکترونیکی و تکمیل بانک‌های اطلاعاتی مربوط، تابایان‌سال‌سوم‌ماجرای‌قانون برنامه‌های اجرائی کنند. دستگاه‌های اجرائی می‌توانند به منظور الکترونیکی کردن فرایندها و خدمات از مشارکت بخش خصوصی استفاده نمایند. دستگاه‌های اجرائی مکلعنده کلیه خدمات قابل ارائه در خارج از محیط اداری خود و قابل واگذاری با بروز سیاری رایه دفاتر پستی و دفاتر پیشخوان خدمات دولت و دفاتر ارتباطات و فناوری اطلاعات (ICT) روستایی حسب مورد واگذارکنند. تعریف ارائه پیشخوان خدمات دولت الکترونیک باید به تصویب کمیسیون تنظیم مقررات برسد. وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات موظف است هر شش‌ماه یکبار گزارش عملکرد این بند را به کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی ارائه کند.

ت- دستگاه‌های اجرائی، واحدهای زیرنظر مقام رهبری اعم از نظامی و غیرنظامی در صورت موافقت ایشان، شوراهای اسلامی شهر و روستا و مؤسسات خصوصی حرفة‌ای عهده‌دار مأموریت عمومی موظفند در سامانه‌های الکترونیکی خود، افلام اطلاعاتی و آمار ثبتی موضوع قان و نمرکز آمار ایران مورد نیاز برای ایجاد نظام جامع آمارهای ثبتی و شبکه ملی آمار ایران را ایجاد و حداکثر تا یک‌سال دوم احرای قانون برنامه امکان بهره‌برداری الکترونیکی و برهان آن را بر بستر شبکه ملی اطلاعات برای مرکز آمار ایران فراهم نمایند. مرکز آمار ایران مکلف است افلام آمار ثبتی و نحوه تولید آن را حداکثر طرف مدت نه ماه برای هریک از دستگاه‌ها تهیه و به آنها ابلاغ کند.

ث- کلیه دستگاه‌های اجرائی کشور موظفند تا یک‌سال دوم احرای قانون برنامه، امکان تبادل الکترونیکی اطلاعات و پاسخگویی الکترونیکی به استعلامهای مورد نیاز سایر دستگاه‌های اجرائی را حسب شرح و طایف آنان در چهارچوب قوانین خاص و موضوعی، به صورت رایگان فراهم نمایند.

تبصره ۱- آین‌نامه اجرائی احصای کلیه استعلامات و ایجاد نظام استاندارد سازی و تبادل اطلاعات بین دستگاهی در شش‌ماه اول اجرای قانون برای ایجاد توسط مرکز ملی فضای مجازی با همکاری وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات سایر دستگاه‌های اجرائی ذی‌ربط تدوین و به تصویب شورای عالی فضای مجازی می‌رسد.

تبصره ۲- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات موظف است تا سال دوم احرای قانون برنامه، تمام زیرساختهای لازم برای تعامل اطلاعاتی بین دستگاه‌های اجرائی بر بستر شبکه ملی اطلاعات، صرفاً از طریق مرکز ملی تبادلات اطلاعات (NIX) و با استانداردهای فنی مصوب وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات را فراهم کند.

ج- به منظور توسعه دولت الکترونیک و عرضه خدمات الکترونیکی و نیز توسعه و استقرار خزانه‌داری الکترونیکی و اصالت بخشیدن به استناد الکترونیکی از جمله استناد مالی و حذف اسناد کاغذی در هر موردی که به موجب قانون، تنظیم اوراق یا استناد، صدور یا اعطای مجوز، اخطار و ابلاغ، مبادله وجه، استعلام و مانند آن ضروری باشد، انجام الکترونیکی آن بارعاخت مفاد قانون تجارت الکترونیکی مصوب ۱۷/۱۰/۱۳۸۲ معتبر بوده و کفایت می‌نماید.

الف- به منظور ایجاد نظام اطلاعات استنادیزیر الکترونیکی و کمک به مقابله با جعل، از پایان سال دوم احراری قانون برنامه دستگاههای اجرائی، واحدهای زیر نظر مقام رهبری اعم از نظامی و غیرنظامی با موافقت ایشان، شوراهای اسلامی شهر و روستا و مؤسسات خصوصی حرفه‌ای عهدهدار مأموریت عمومی با رعایت مصوبات شورای عالی فضای مجازی، مکلفند استعلامات هويت اشخاص حقیقی، کالا و خدمات، دارائی‌های منقول و غیرمنقول (از جمله ملک، وسایل نقلیه و اوراق بهادر) و نشانی مکان محور را به صورت الکترونیکی و براساس مفاد نقشه جامع دولت الکترونیک کشور در جهارجوب قانون انجام دهند.

ب- سازمان اداری و استخدامی کشور با همکاری وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات نسبت به توسعه و تکمیل نظام پایش شاخصهای توسعه کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات و دولت الکترونیک و سنجش مستمر شاخصهای مذکور اقدام کند. وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف است تا پایان اجرای قانون برنامه نسبت به توسعه و تکمیل شبکه ملی اطلاعات، امن و پایدار اقدام نماید تا امکان دسترسی به سطح یکی از سه کشور اول منطقه فراهم شود.

پ- به منظور گسترش متوازن زیرساختهای فنی محتوا و خدمات و دولت الکترونیک، کلیه دستگاههای اجرائی مکلفند متناسب با منابع، بودجه، تجهیزات، شبکه‌ها، وظایف قانونی خود و برخط شدن نیازهای ذی‌نفعان به توسعه محتوا و خدمات الکترونیک خود بپردازند.

ت- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات با همکاری سازمان اداری و استخدامی کشور و دستگاههای اجرائی، از سال دوم اجرای قانون برنامه تمهدات لازم برای کاهش حداقل دوایل درصد (۱۲/۵٪) سالانه از مراجعه حضوری به دستگاههای اجرائی را فراهم کند به طوری که رتبه ایران در سطح جهان در شاخصهای مرتبه از جمله شاخصهای توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات و توسعه دولت الکترونیک به میزان سی رتبه در طی اجرای قانون برنامه، ارتقاء یابد.

ث- در سال دوم اجرای قانون برنامه تمهدات لازم برای دستیابی به حداقل هفت و نیم درصد (۵/۷٪) رشد سالانه الکترونیکی نمودن معاملات و تجارت کالا و خدمات کشور فراهم شود.

ج- دولت مکلف است در طول سالهای اجرای قانون برنامه نسبت به ده‌برابر کردن محتوا مناسب رقومی (دیجیتال) اقدامات لازم را به عمل آورده و هرساله در قوانین بودجه‌های سنتواری اعتبار لازم از طریق کمکهای فنی، اعتباری و حمایتی پیش‌بینی کند.

چ- در مورد شرکتهای ثبت شده نزد سازمان بورس و اوراق بهادر، موارد زیر می‌تواند به طریق الکترونیکی به روشی که به تأیید سازمان بورس و اوراق بهادر می‌رسد، صورت پذیرد:

1- ارسال گواهینامه حق تقدم خرید سهام جدید از طرف شرکت به صاحبان سهام به جای استفاده از پست سفارشی،

2- انتشار اعلامیه‌های پذیره‌نویسی و دعوتنامه‌های مجامع عمومی و اطلاعیه‌ها از طرف شرکت به شکل الکترونیکی و یا انتشار در روزنامه‌های کثیرالانتشار و جراید،

3- پذیره‌نویسی و تعهد خرید سهام شرکت، به جای مراجعته به بانک و تکمیل اوراق مربوطه،

4- حضور در مجامع عمومی شرکت و اعمال حق رأی،

5- صدور گواهینامه موقت سهام، اوراق سهام و گواهینامه‌های حق تقدم خرید سهام شرکت به جای جاب کاغذی آنها،

6- ثبت نقل و انتقالات سهام و گواهینامه‌های حق تقدم خرید سهام شرکت، به جای ثبت آنها در دفاتر کاغذی

ح- دولت مکلف است، تا پایان اجرای قانون برنامه سامانه‌های مالیات الکترونیکی، معاملات دولتی الکترونیکی (شامل مناقصه، مزایده، خرید کالا) و سلامت الکترونیکی را با پوشش کلیه ذی‌نفعان مستقر و بهره‌برداری نماید. وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات (شورای اجرای فناوری اطلاعات) موظف به نظارت و بیگیری مستمر اجرای طرحهای (بروزهای) مذکور و ارائه گزارش پیشرفت ششم‌ماهه به شورای عالی فضای مجازی و کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی است.

خ- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و شرکت ملی پست جمهوری اسلامی ایران مکلفند نسبت به افزایش خدمات و فعالیت دفاتر ارتباطات و فناوری اطلاعات (ICT) روسنایی در جهارجوب وظایف قانونی خود اقدام نمایند و نیز با استفاده از مشارکت بخش خصوصی، تمهدات لازم را برای افزایش صدور مجوز ایجاد سالانه حداقل دو هزار دفتر ارتباطات و فناوری اطلاعات (ICT) روسنایی به عمل آورند.

د- شرکت ملی پست جمهوری اسلامی ایران مکلف است به منظور ایجاد تسهیلات برای کارورهای (ایرانورهای) پستی، نسبت به راه‌اندازی و ارائه خدمات راساً یا توسط دیگر ایرانورها در ایستگاههای راه آهن، بنادر، فرودگاههای بین‌المللی و پایانه‌های مرزی کشور اقدام نماید. در این راستا این شرکت از پرداخت هزینه‌های مربوط به ایجاد تسهیلات و امکانات مذکور شامل حق‌الارض، اجاره و حق‌الامتیارها معاف می‌باشد.

ماده ۶۹- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات (سازمان فناوری اطلاعات) با رعایت مصوبات شورای عالی فضای مجازی مکلف است با همکاری وزارت آموزش و پرورش تا پایان سال دوم احراری قانون برنامه هوشمندسازی مدارس، امکان دسترسی الکترونیک (سخت‌افزاری- نرم‌افزاری و محتوا) به کتب درسی، کمک آموزشی، رفع

اشکال، آزمون و مشاوره تحصیلی، بازیهای رایانه‌ای آموزشی، استعدادستجویی، آموزش مهارت‌های حرفه‌ای، مهارت‌های فنی و اجتماعی را به صورت رایگان برای کلیه دانش‌آموزان شهرهای زیر بسته هزار نفر و روستاها و حاشیه شهرهای بزرگ فراهم نماید. دولت برای تأمین هزینه‌های این ماده می‌تواند از مشارکت بخش غیردولتی استفاده نماید. هزینه‌های مذکور به عنوان هزینه‌های قابل قبول مالیاتی تلقی می‌شود.

بخش ۱۴ - سلامت، بیمه، سلامت و زنان و خانواده

ماده ۷۰ - دولت مکلف است به منظور تحقق سیاست‌های کلی سلامت، تأمین منابع مالی پایدار برای بخش سلامت، توسعه کمی و کیفی بیمه‌های سلامت و مدیریت منابع سلامت از طریق نظام بیمه با محوریت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تا پایان سال اول اجرای برنامه اقدامات زیر را بر اساس سیاست‌های کلی سلامت به عمل آورد:

الف- پوشش بیمه سلامت برای تمامی آحاد جمعیت کشور احیاری بوده و برخورداری از یارانه دولت جهت حق سرانه بیمه از طریق ارزیابی وسع و ضوابط ذیل و براساس آینه‌نامه‌ای خواهد بود که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

بنظره- این حق بیمه شامل سرپرست خانوار و کلیه افراد تحت تکفل آنان است.

ب- حق بیمه پایه سلامت خانوار به شرح ذیل، سهمی از درآمد سرپرست خانوار خواهد بود:

-1- خانواده روساییان، عشایر و اقوای نیازمند تحت پوشش نهادهای حمایتی معادل هفت درصد (۷%) حداقل حقوق و دستمزد مشمولان قانون کار، صدرصد (۱۰۰٪) حق بیمه این گروههای اجتماعی بر منای بند (الف) این ماده توسط دولت در قالب بودجه سنواتی تأمین می‌شود.

-2- کارکنان دستگاههای اجرائی معادل هفت درصد (۷٪) حقوق و مزایای مستمر آنان

بنظره- بخشی از حق بیمه مشمولان این جزء از محل بودجه عمومی دولت در قالب بودجه سنواتی تأمین خواهد شد.

-3- مشمولان تأمین اجتماعی کسر حق بیمه مطابق قانون تأمین اجتماعی

-4- سهم خانوارهای سایر اقوای، متناسب با گروههای درآمدی معادل هفت درصد (۷٪) درآمد، حداقل معادل سقف درآمد کارکنان دولت

-5- پوشش بیمه سلامت برای افراد خارجی‌قیمت‌کشی، از جمله‌هایندگان گروهی مورد تأیید فر اتباع خارجی وزارت کشور، الزامی است. شیوه‌درایافت‌حق‌بیمه‌های خودداری از یارانه دولت‌برای تأمین حق بیمه براساس آینه‌نامه‌ای خواهد بود که حداقل طرف سه‌ماه از زمان لازم‌الاجراء شدن این قانون به تصویب هیأت وزیران می‌رسد. حکم این جزء بر حکم ماده (۴) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور حاکم است.

ب- دستگاههای اجرائی مکلفند حق بیمه پایه سلامت سهم بیمه‌شده و دستگاه اجرائی را حداقل طرف مدت سه ماه به حساب سازمان بیمه‌گر پایه مربوطه واریز نمایند. درصورت عدم واریز با اعلام سازمان بیمه‌گر و تشخیص و توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی از ردیف مربوطه و حساب حاری دستگاه اجرائی ذی‌ربط برداشت و به حساب سازمان بیمه‌گر پایه واریز می‌شود.

ت- عقد قرارداد و هرگونه پرداخت مازاد بر نعرفه تعیین شده برای خدمات تشخیصی، بهداشتی و درمانی مشمول بسته بیمه پایه سلامت توسط شرکتهای بیمه تجاری و صندوق‌های بیمه پایه با اشخاص حقیقی و حقوقی تحت هر عنوان ممنوع است.

ث- کلیه پزشکان و پیراپریشکان، مؤسسات و مراکز ارائه‌دهنده خدمت، دارو و کالاهای سلامت در کشور اعم از دولتی، نهادهای عمومی غیردولتی، خصوصی و خیریه موظفند ضمن رعایت تعریفهای مصوب دولت از خط مشی‌های مصوب وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تعیین نمایند. دریافت هرگونه وجه مازاد بر نعرفه مصوب دولت، توسط اشخاص حقیقی و حقوقی و مراکز و مؤسسات و مراکز ارائه‌دهنده خدمت، دارو و کالاهای سلامت، حسب مورد مشمول مجازات قانونی مربوطه خواهد بود.

ج- بسته خدمات (شمول و سطح خدمات) مورد تعهد صندوق‌های بیمه پایه سلامت توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تعیین و ابلاغ می‌شود. از ابتدای سال دوم اجرای قانون برنامه خرید خدمت توسط سازمان بیمه‌گر درمانی صرفاً مطابق این بسته صورت می‌پذیرد.

چ- پایگاه اطلاعات برخط بیمه‌شدگان درمان کشور در سال اول اجرای قانون برنامه در سازمان بیمه سلامت تشکیل می‌گردد. از ابتدای سال دوم اجرای قانون برنامه، نحوه دریافت خدمات بیمه‌شدگان از مراکز بهداشتی، تشخیصی، درمانی و دارویی به صورت واحد و یکسان توسط سازمان بیمه سلامت طراحی و اجرا می‌شود.

ح- دولت مکلف است طی سال اول اجرای قانون برنامه نسبت به ایجاد وحدت رویه بین بیمه‌های درمانی صندوق‌ها و سازمان‌های بیمه‌ای در چهارچوب قانون اقدام کند.

ماده ۷۱ - برای ترغیب کارفرمایان و کارآفرینان بخش خصوصی و تعاونی به جذب نیروی کار جوان، جناحه طی اجرای قانون برنامه نسبت به جذب فارغ‌التحصیلان دانشگاهی با مدرک حداقل کارشناسی به صورت کارورزی اقدام نمایند، از پرداخت سهم بیمه کارفرمایان برای مدت دو سال از تاریخ شروع به کار معاف می‌باشند.

تبصره- آییننامه اجرائی این ماده شامل شیوه معرفی، زمینه‌های کاری اولویت دار و نحوه تأمین هزینه به پیشنهاد سازمان، سازمان اداری و استخدامی کشور و وزارت تعاظون، کار و رفاه اجتماعی طبق بودجه سنواتی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

-۷۲ ماده

الف- تولیت نظام سلامت از جمله بیمه سلامت شامل سیاست‌گذاری اجرائی، برنامه‌ریزی‌های راهبردی، ارزشیابی، اعتبارسنجی و نظارت در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی متمرکز می‌گردد. کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از دولتی و غیردولتی، از جمله ارائه‌کنندگان خدمات سلامت، سازمانها و شرکتهای بیمه باهی و تکمیلی، موظفند از خطمشی و سیاست‌های وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، با تأکید بر خرد راهبردی خدمات و واگذاری امور تصدیگری با رعایت ماده (۱۳) قانون مدیریت خدمات کشوری و سطح‌بندی خدمات، تبعیت کنند.

از زمان ابلاغ این قانون، سازمان بیمه سلامت از وزارت تعاظون، کار و رفاه اجتماعی منتعز و با حفظ شخصیت حقوقی و استقلال مالی و کلیه امکانات براساس اساسنامه‌ای که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، وابسته به وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی اداره می‌شود. اساسنامه این سازمان مطابق با قانون بیمه همگانی خدمات درمانی کشور مصوب ۱۳۷۳/۸/۲ و در قالب شرکت دولتی به پیشنهاد وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ب- به منظور توسعه کمی و کیفی و ساماندهی و یکپارچه‌سازی فرماندهی شبکه اورژانس بیش بیمارستانی (۱۱۵)، سازمان فوریت‌های بیش بیمارستانی اورژانس کشور به عنوان مؤسسه دولتی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از محل منابع، ساختار و نیروی انسانی موجود بر اساس وظایف قانونی خود ایجاد می‌گردد. اساسنامه سازمان مذکور به پیشنهاد مشترک سازمان، سازمان اداری و استخدامی کشور و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره- واحدهای استانی و شهرستانی سازمان فوریت‌های بیش بیمارستانی کشور کماکان به صورت ادغام‌یافته در شبکه‌های بهداشتی درمانی زیر نظر سازمان مذکور ارائه خدمت خواهند نمود.

پ- فهرست رسمی دارویی ایران بر اساس نظام دارویی ملی کشور توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی حداقل هر سه ماه یکبار تدوین و منتشر می‌گردد. تجویز داروهای خارج از فهرست یادشده، تخلف محسوب شده و متخلف با توجه به شدت و ضعف عمل ارتکابی و تعدد و تکرار آن، حسب مورد به مجازات‌های مندرج در تبصره (۱) ماده (۲۸) قانون سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۳/۸/۱۶ محکوم می‌شود.

تبصره ۱- آییننامه اجرائی این بند در شش ماه اول اجرای قانون برنامه توسط سازمان و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (سازمان غذا و دارو) تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره ۲- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است نسبت به تهیه فهرست فرآورده‌ها و داروهای سنتی و گیاهی کشور اقدام نماید.

ت- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است با همکاری وزارت جهاد کشاورزی، مقدار مجاز سimum باقیمانده در مواد غذایی و فرآورده‌های غذایی و نیز مصرف کود شیمیایی را برای محصولات مذکور مشخص نماید و عرضه محصولاتی که به صورت غیرمجاز از سimum و کودهای شیمیایی استفاده کرده‌اند را ممنوع نماید.

وزارت جهاد کشاورزی موظف است ضمن اطلاع‌رسانی و فرهنگ‌سازی و اقدام برای کاهش استفاده از سimum و کودهای شیمیایی امکان دسترسی مردم را به محصولاتی که از سلامت لازم برخوردارند فراهم آورد. همچنین وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است در سال اول اجرای قانون برنامه فهرست مواد و فرآورده‌های غذایی سالم و ایمن و سبد غذایی مطلوب برای گروههای سنی مختلف را اعلام کند.

احكام مندرج در ماده (۷۲) این قانون بر احکام بندهای «الف» و «ب» ماده (۷) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور و مواد (۱۲) و (۱۷) قانون ساختار جامع رفاه و تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۸۳ حاکم است.

-۷۳ ماده

الف- از ابتدای اجرای قانون برنامه تولید و واردات انواع سیگار و محصولات دخانی علاوه بر مالیات و عوارض موضوع قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۳ و قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۳۸۷/۲/۱۷، مشمول مالیات به شرح زیر است:

۱- مالیات هر پاکت انواع سیگار تولید داخلی به میزان ده درصد (۱۰%) قیمت درب کارخانه و تولید مشترک بیست درصد (۲۰%)، تولید داخل با نشان بین‌المللی (برند) بیست و پنج درصد (۲۵%) قیمت درب کارخانه و وارداتی به میزان جهله درصد (۴۰%) قیمت کالا، بیمه و کرایه تا بندر مقصد (سیف Cif) تعیین می‌گردد.

۲- مالیات انواع توتون پیپ و تنباقی آماده مصرف تولید داخلی به میزان ده درصد (۱۰%) قیمت درب کارخانه و وارداتی به میزان چهل درصد (۴۰%) قیمت کالا، بیمه و کرایه تا بندر مقصد (سیف Cif) تعیین می‌گردد.

جزءهای (۱) و (۲) بند (الف) ماده (۷۳) در طول اجرای قانون برنامه در بخش‌های مغایرت بر ماده (۵۲) قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۳۸۷/۲/۱۷ حاکم هستند.

ب- وزارت صنعت، معدن و تجارت از ابتدای سال ۱۳۹۶ موظف است:

-1- قیمت خرده‌فروشی انواع سیگار و محصولات دخانی مأخذ محاسبه مالیات موضوع این ماده را به مراجع ذیربیط و برای درج بر روی پاکت محصول اعلام نماید.

-2- امکان دسترسی برخط سازمان امور مالیاتی کشور به سامانه (سیستم) اطلاعاتی واردات، تولید و توزیع سیگار و انواع محصولات دخانی را فراهم نماید.

حکم بند (ب) ماده (۷۲) این قانون در موارد مغایرت بر سایر مواد حاکم است.

ب- مالیات موضوع این ماده تابع کلیه احکام مقرر در قانون مالیات بر ارزش افزوده به استثناء نرح مضاعف مالیات این ماده خواهد بود. سازمان امور مالیاتی کشور مکلف است مالیات موضوع این ماده را وصول و آن را به ردیف درآمدی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز نماید.

ت- با لازم‌الاجراء شدن این قانون، علاوه بر عوارض موضوع بند (الف) این ماده، مالیات عملکرد، مالیات بر ارزش افزوده، حقوق ورودی، حق انحصار و بند (ب) ماده (۶۹) قانون الحق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) نیز به محصولات دخانی اعمال می‌گردد.

تبصره- صدرصد (۱۰%) درآمدهای حاصل از اجرای بند (الف) این ماده طی ردیفهایی که در بودجه‌های سیواتی مشخص می‌شود در جهت کاهش مصرف دخانیات، بیشگیری و درمان بیماری‌های ناشی از آن، بازتوانی و درمان عوارض حاصله از مصرف آن و توسعه ورزش موضوع بند (ب) ماده (۶۹) قانون الحق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوب ۱۳۹۲/۱۲/۴ در اختیار وزارت‌خانه‌های ورزش و جوانان، آموزش و پرورش و بهداشت، درمان و آموزش پژوهشی قرار می‌گیرد.

احکام مواد (۷۰)، (۷۲) و (۷۳) این قانون بر احکام قانون ساختار جامع رفاه و تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۸۲/۲/۲۱ حاکم است.

ماده ۷۴

الف- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پژوهشی با هدف ارائه خدمات الکترونیکی سلامت مکلف است طرف دو سال اول اجرای قانون برنامه نسبت به استقرار سامانه پرونده الکترونیکی سلامت ایرانیان و سامانه‌های اطلاعاتی مراکز سلامت با همراهانگی پایگاه ملی آمار ایران و سازمان ثبت احوال کشور با حفظ حریم خصوصی و منوط به اذن آنها و محروم‌نامه بودن داده‌ها و با اولویت شروع برنامه پژوهش خانواده و نظام ارجاع اقدام نماید.

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پژوهشی مکلف است با همکاری سازمان‌ها و مراکز خدمات سلامت و بیمه سلامت حداقل طرف مدت شش ماه پس از استقرار کامل سامانه فوق، خدمات بیمه سلامت را به صورت یکپارچه و مبتنی بر فناوری اطلاعات در تعامل با سامانه «پرونده الکترونیکی سلامت ایرانیان» ساماندهی نماید.

تبصره- کلیه مراکز سلامت و واحدهای ذیربیط اعم از دولتی و غیردولتی موظف به همکاری در این زمینه می‌باشند.

ب- کلیه پژوهشکان و دندانپزشکان و داروسازانی که در استخدام پیمانی و یا رسمی دستگاههای اجرائی موضوع این قانون هستند، مجاز به فعالیت انتفاعی پژوهشی در سایر مراکز تشخیصی، آموزشی، درمانی و بیمارستانهای بخش خصوصی، عمومی غیردولتی با رعایت تصره (۱) ماده واحده قانون ممنوعیت تصدی بیش از یک شغل مصوب ۱۳۷۳/۱۰/۱۱ و یا فعالیت انتفاعی پژوهشی در بخش خصوصی مرتبط با حوزه ستادی مربوط به غیر از دستگاه اجرائی خود نیستند. مسؤولیت اجرای این بند به عهده وزارتخانه‌های مربوطه و معاونان آنها و مسئولان مالی دستگاههای مذکور است. دولت مکلف است در اجرای این حکم با جبران خدمات ذی‌نفعان از طریق اعمال تعریفه خاص در چهارچوب بودجه سیواتی اقدام نماید. اجرای این حکم مشروط به جبران محرومیت از کار در بخش خصوصی، پرداخت حقوق مناسب و تأمین اعتبار در بودجه‌های سیواتی است.

تبصره ۱- مصاديق نقاط محروم موضوع این ماده و نام فرد و علت آن به عنوان موارد استثناء به بیشنهاد دستگاه اجرائی مربوطه و تأیید وزارت بهداشت درمان و آموزش پژوهشی تعیین می‌گردد.

تبصره ۲- مطب پژوهشکان و دندانپزشکان متخصص در نقاط محروم در صورت نیاز و ضرورت به تشخیص رئیس دانشگاه یا دانشکده علوم پژوهشی آن نقطه تعیین می‌شود و مطب پژوهشکان و دندانپزشکان عمومی از شمول این بند مستثنی است.

پ- دولت موظف است از بخش‌های خصوصی و نهادی برای ایجاد شهرکهای دانش سلامت، حمایت به عمل آورد. آینین‌نامه اجرائی این بند درجه‌چوب قوانین و بودجه سیواتی طی سال اول اجرای قانون برنامه تعیین می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ت- به منظور متناسبسازی کمیت و کیفیت تربیت نیروی انسانی گروه پژوهشی با نیازهای نظام سلامت کشور، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پژوهشی موظف است نیازهای آموزشی و طرفیت ورودی کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی علوم پژوهشی اعم از دولتی و غیردولتی را متناسب با راهبردهای پژوهش خانواده، نظام ارجاع و سطح‌بندی خدمات و نقشه جامع علمی کشور تعیین نموده و اقدامات لازم را به عمل آورد.

ث- وزارت بهداشت درمان و آموزش پژوهشی مکلف است در اجرای «نظام خدمات جامع و همگانی سلامت» با اولویت بهداشت و بیشگیری بر درمان و مبتنی بر مراقبتهای اولیه سلامت، با محوریت نظام ارجاع و پژوهش خانواده با بهکارگیری پژوهشکان عمومی و خانواده، گروه پرستاری در ارائه مراقبتهای پرستاری در سطح جامعه و منزل، سطح‌بندی خدمات، پرونده الکترونیک سلامت ایرانیان، واگذاری امور نصی‌گری با رعایت ماده (۱۳) قانون مدیریت

خدمات کشوری و پرداخت مبتنی بر عملکرد مطابق قوانین مربوطه و احتساب حقوق آنها اقدام نماید، به نحوی که ناپایان سال دوم اجرای قانون برنامه کلیه آحاد ایرانیان تحت پوشش نظام ارجاع قرار گیرند.

سطح‌بندی تمامی خدمات تشخیصی و درمانی براساس نظام ارجاع مبتنی بر پزشک خانواده و اجازه تجویز این‌گونه خدمات صرفاً براساس راهنمایی‌های بالینی، طرح فاقد نام تجاری(زنریک) و نظام دارویی ملی کشور خواهد بود.

بنصره- در چهارچوب قانون تعریف‌گذاری خدمات پرستاری و تعديل کارانه‌های پرستاری مصوب ۱۳۸۶/۴/۶ دولت مکلف است در قالب قوانین بودجه سالانه در سقف کارانه پرستاری و در چهارچوب بسته‌های خدمات تشخیصی درمانی موضوع قانون مذکور اعتبارات مورد نیاز را از محل منابع بودجه عمومی دولت تأمین نماید.

ج- سازمان‌ها و صندوق‌های بیمه‌گر پایه کشور مکلف به خرید راهبردی خدمات سلامت براساس دستورالعمل‌ها و راهنمایی‌های بالینی و فهرست رسمی داروهای فاقد نام تجاری(زنریک) ایران در چهارچوب نظام ملی دارویی کشور همزمان با اجرائی‌شدن نظام ارجاع مبتنی بر پزشک خانواده در کشور از سوی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و صرفاً از طریق سامانه بروندۀ الکترونیکی سلامت ایرانیان موضوع بند (الف) این ماده هستند.

ج- به منظور تحقق بند (۱۲) سیاست‌های کلی سلامت، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به عنوان متولی امر طب سنتی ایرانی- اسلامی و مکمل موظف است نسبت به ادغام خدمات تأییدشده طب سنتی ایرانی- اسلامی در نظام سلامت و همجنین ساماندهی و توسعه ارائه خدمات آموزشی، پژوهشی و درمانی این حوره اقدام نماید.

ح- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است تقاضای تخصیص نیروهای پزشکی طرح نیروی انسانی مورد نیاز سازمان تأمین اجتماعی را براساس تفاهم و همکاری متقابل با اولویت مناطق محروم بررسی و تأمین نماید.

خ- کلیه اعضای سازمان‌های نظام پزشکی و نظام دامپزشکی ملزم به تهیه بیمه مسؤولیت حرفه‌ای بوده و دستگاه قضائی آن را به عنوان وثیقه قرار تأمین بینزید به‌جز در مواردی که خسارات عمدی است و امکان استیفاده حق وجود نداشته باشد و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی درخصوص لواح حوزه وظایف و اختیارات این سازمان‌ها، نظر مشورتی آنها راأخذ نماید.

د- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است حمایت از تولید و عرضه و تجویز داروهای فاقد نام تجاری(زنریک) حمایت بیمه‌ای را فقط به داروهای فاقد نام تجاری(زنریک) اختصاص دهد و با همکاری وزارت‌خانه‌های جهاد کشاورزی، صنعت، معدن و تجارت، اتفاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران و اتاق تعاون مرکزی ایران حسب مورد تمدیدات لازم را درجهت صادرات محصولات سلامت محور بعمل آورد و برنامه ایمن‌سازی کودکان (واکسیناسیون) را تا حد و تراز کشورهای توسعه‌یافته ارتقاء دهد.

ذ- وزارت نفت در مناطق نفت‌خیز و گازخیز و شرکت‌های معدنی بزرگ دولتی در مناطق معدنی محل استقرار خود در راستای مسؤولیت اجتماعی خود و جریان بیامدهای تهدیدکننده سلامت در آن مناطق نسبت به تکمیل، تجهیز، ارتقاء خدمات مراکز بهداشتی و درمانی خود اقدام نمایند و به خدمت‌رسانی به عموم مردم منطقه در چهارچوب نظام سطح‌بندی خدمات با رعایت احکام ماده (۷۰) این قانون بر مبنای تعریف‌های مصوب دولت در مراکز دولتی اقدام کنند.

ر- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با همکاری سازمان پدافند غیرعامل کشور در جهت مصون‌سازی و افزایش توان باردارندگی کشور موظف است انواع تهدیدات حوزه سلامت را بررسی و اقدام لازم جهت خنثی‌سازی و مقابله با آن را مطابق قوانین مربوطه به انجام رساند.

بنصره- رعایت جهات شرعی از جمله مجرم و نامحرم در اجرای این ماده ضروری است.

ماده ۷۵- کلیه متقاضیان ازدواج باید جهت ثبت قانونی ازدواج دائم، گواهی انجام غربالگری در شبکه‌های بهداشت و درمان را به منظور شناسایی ازدواج‌های پر خطر از نظر بروز اختلالات زن‌شناسی(زن‌تیک) به دفاتر ازدواج ارائه نمایند. موارد در معرض خطر می‌توانند به مراکز مشاوره اعم از مراکز بهداشت وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یا مراکز مشاوره موردد تأیید سازمان بهزیستی ارجاع و چنانچه نیاز به آزمایش زن‌شناسی(زن‌تیک) باشد در چهارچوب احکام ماده (۷۰) این قانون به مراکز مجاز معرفی شوند.

بنصره ۱- مواردی که براساس مشاوره زن‌شناسی(زن‌تیک) نیازمند بررسی از نظر آزمایشات زن‌شناسی(زن‌تیک) باشند به آزمایشگاه‌های موردد تأیید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ارجاع خواهند شد.

بنصره ۲- ده درصد(۱۰%) حق التحریر ثبت طلاق افزایش یافته و منابع حاصله پس از واریز به خزانه و کمکهای مردمی و دولتی در چهارچوب بودجه سنتوایی جهت کمک به نامین هزینه‌های آزمایش زن‌شناسی(زن‌تیک) افراد نیازمند براساس آرمنون وسع در اختیار سازمان بهزیستی و کمیته امداد امام خمینی(ره) قرار می‌گیرد. هزینه انجام آزمایش‌های مددجویان تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی(ره) و سازمان بهزیستی رایگان است و توسط سازمان بهزیستی و کمیته امداد امام خمینی(ره) پرداخت خواهد شد.

بنصره ۳- آیین‌نامه چگونگی مراحل صدور گواهی و میزان کمک بهزیستی و کمیته امداد امام خمینی(ره) جهت انجام آزمایش‌های زن‌شناسی(زن‌تیک) به بیشنهاد وزارت‌خانه‌های تعاون، کار و رفاه اجتماعی (سازمان بهزیستی) و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با همکاری سازمان حداکثر سه ماه بعد از لازمالاجراء شدن این قانون تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره ۴- وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و تعاون، کار و رفاه اجتماعی (سازمان بهزیستی) موظفند امکان دسترسی تمامی افراد که درصد اردوخ می‌باشند را به مراکز مشاوره فراهم نمایند تا در صورت نیاز به آزمایش ژن‌شناسی(زن‌تیک) آنان را راهنمایی کنند.

تبصره ۵- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است با استفاده از بخش‌های خصوصی و تعاونی امکان دسترسی زوجها را به آزمایشگاه‌های ژن‌شناسی(زن‌تیک) مورد تأیید خود فراهم سازد.

تبصره ۶- رعایت جهات شرعی از جمله مجرم و نامجرم در اجرای این ماده ضروری است.

ماده ۷۶- دولت مکلف است با رعایت سیاست‌های کلی جماعت، سلامت مادر و کودک و ارتقای شاخص‌های نسبت مرگ مادر و نوزادان را بر اساس جدول زیر تأمین نماید:

جدول ۱۴

عنوان	واحد	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰
کاهش نسبت مرگ مادران	در صدهزار تولد زنده	۱۸	۱۷	۱۶.۵	۱۶	۱۵
کاهش میزان مرگ کودکان ۱ تا ۵۹ میزان در هر هزار تولد زنده	۱۵.۶	۱۴.۴	۱۳.۳	۱۲.۳	۱۱.۳	
افزایش درصد زایمان طبیعی	درصد	۵۳.۵	۵۴.۵	۵۵.۵	۵۶.۵	۵۷.۵
کاهش عوارض تاهی از بارداری، سقط و زایمان	هزار تولد زنده	۷.۶	۷.۲	۶.۸	۶.۵	۶.۲

بخش ۱۵- بیمه اجتماعی، امور حمایتی و آسیب‌های اجتماعی

ماده ۷۷- جماعت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران به منظور افزایش ضرب اینمنی و نابآوری جامعه، پیشگیری و کاهش خطرات ناشی از حوادث و سوانح، ارائه خدمات بشردوستانه در قالب قوانین بودجه سنواتی اقدامات ذیل را انجام دهد:

الف- کمک به حفظ و ارتقای سرمایه اجتماعی با استفاده از توان و طرفیت‌های مردمی و افزایش مشارکت‌های اجتماعی مردم

ب- توسعه و تقویت شبکه امداد و نجات کشور با هدف اقدامات پیشگیرانه و آمادگی برای پاسخگویی سریع و به موقع به حوادث و سوانح کشور

پ- افزایش آگاهی‌های عمومی به ویژه آموزش‌های همگانی جهت کاهش خطریزیری و افزایش تابآوری جامعه در مقابل حوادث و سوانح

ت- در راستای تأمین منابع پایدار در زمینه مقابله با حوادث و سوانح، نیمدرصد(۵٪) مندرج در ماده(۱۶۲) قانون امور گمرکی به یک درصد(۱٪) افزایش پیدا نموده و منابع حاصله پس از واریز به خزانه در قالب بودجه سنواتی در اختیار جماعت هلال احمر قرار می‌گیرد.

ماده ۷۸- دولت مکلف است در راستای تحقق عدالت اجتماعی و حمایت از افسار آسیب‌یزیر و بسط یوشش‌های امدادی، حمایتی و بیمه‌ای و پیشگیری و کاهش آسیب‌های اجتماعی نسبت به طراحی و اجرای برنامه‌های لازم برای نیل به اهداف مندرج در جدول ذیل اقدام و گزارش پیشرفت کار را هر شش‌ماه یکبار به مجلس ارائه کند:

جدول ۱۵- شاخص‌ها و اهداف کمی و وضعیت موجود و مطلوب حوزه اجتماعی در برنامه ششم

شاخص‌ها و اهداف کمی و وضعیت موجود و مطلوب حوزه اجتماعی در برنامه ششم				
ردیف	هدف کمی	وضعیت در یايان سال ۱۳۹۵	وضعیت در سال ۱۴۰۰	وضعیت در سال ۱۴۰۰
۱	کاهش درصد مواجهه خانوارها با هزینه‌های گمرهکن سلامت از طریق تعمیم و ارتقاء بیمه‌های اجتماعی درمانی- درصد مراجعتین	۶	۱	
۲	ضریب پوشه بیمه‌های اجتماعی درمانی پایه (کل). درصد متوسط مس عمری دریافتی به متوسط هزینه خانوار- درصد	۹۶	۱۰۰	
۳	۴۸	۳/۴۹		
۴	اشعال افراد تحت پوشش نهادهای حمایتی- نفر- مالانه	۶۹۰۰۰	۸۲۰۰۰	
۵	ایجاد هسکن برای نیازمندان (مسکن اجتماعی و حمایتی)، واحد افزایش حمایت از صفتان- نفر	۷۷۰۰۰	۹۶۰۰۰	
۶	۱۳۰۰۰۰۰	۱۴۳۲۴۹۸		
۷	۲۶۵۷۰۷۰	۴۱۶۰۰۰۰		
۸	۲۰۴۹۶۵	۳۳۰۰۹۸		
۹	۱۲۷۸۰۷	۱۶۳۱۱۷		
۱۰	۲۳۴۰۲	۲۵۸۳۸		
۱۱	۲۸۰۵۰۰	۳۰۹۶۹۵		
۱۲	۴۲۴۰۰۰	۶۰۰۰۰۰		
۱۳	-	۱۸۰۰۰۰		
۱۴	۹۸۰۰۰	۲۲۰۰۰۰		
۱۵	۴۴۵۳۲۱	۵۶۷۰۰۰		
۱۶	۱۶۳۲۲۸	۱۷۶۱۱۹		
۱۷	۶۰۰۰	۷۶۵۸		
۱۸	۳۰۰۰۰۰۰	۳۱۵۳۰۳۰		
۱۹	۹۶۶۰۰۰	۱۵۴۵۰۰۰		
۲۰	۵۸	۲۵		
۲۱	۷۰	۷۵		
۲۲	۸۳	۸۰		

ماده ۷۹- دولت موظف است در طول اجرای قانون برنامه علاوه بر پرداخت یارانه فعلی، هرسال حداقل مستمری خانوارهای مددجویان تحت حمایت کمیته امداد امام خمینی(ره) و سازمان بهزیستی را مناسب با سطح محرومیت بر مبنای متوسط بیست درصد (%) ۲۰ حداقل دستمرد مصوب شورای عالی کار، در جهارجوب بودجه سنوانی و از محل درآمد قانون هدفمندگردن یارانه‌ها با حذف خانوارهای پردرآمد و درخ ردیف مستقل در جدول موضوع ماده (۳۹) این قانون، از طریق دستگاههای مذکور پرداخت نماید.

ماده ۸۰- دولت مکلف است طبق قوانین مربوطه و مصوبات شورای اجتماعی به منظور بیشگیری و کاهش آسیبهای اجتماعی، نسبت به تهیه طرح جامع کنترل و کاهش آسیبهای اجتماعی با اولویت اعیاد، طلاق، حاشیه‌نشینی، کودکان کار و مفاسد اخلاقی مشتمل بر محورهای ذیل اقدام کند به‌گونه‌ای که آسیبهای اجتماعی در انتهای برنامه به بیست و پنج درصد (۲۵%) میزان کنونی کاهش باید:

الف- پیشگیری

1- پیشگیری اولیه از بروز آسیب‌های اجتماعی از طریق: اصلاح برنامه‌ها و متون درسی دوره آموزش عمومی و پیش‌بینی آموزش‌های اجتماعی و ارتقای مهارت‌های زندگی

2- تقویت و تدوین پیوستهای اجتماعی در طراحی کلیه برنامه‌های کلان توسعه‌ای، ملی و بومی با توجه به آثار محیطی آنها و به منظور کنترل آثار بادشده و پیشگیری از ناهنجاری‌ها و آسیب‌های اجتماعی با تصویب شورای اجتماعی کشور

آیین‌نامه اجرائی این‌بند به پیشنهاد وزارت کشور (سازمان امور اجتماعی) به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

3- تدوین سالانه اطلس آسیب‌های اجتماعی و سرمایه اجتماعی بر اساس شاخص‌های سلامت اجتماعی در کشور توسط سازمان امور اجتماعی و ارائه آن به مراجع ذیریط

4- تدوین نظام جامع رصد آسیب‌های اجتماعی و معلولیت‌ها» تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه طبق قوانین مربوطه و تصویب شورای اجتماعی و اجرای آن از ابتدای سال دوم اجرای قانون برنامه

ب- خدمت‌رسانی و بازتوانی

1- خدمات‌رسانی به موقع به افراد در معرض آسیب‌های اجتماعی با مشارکت سازمان‌های غیردولتی

2- تحت پوشش قرار دادن و تمهد تسهیلات اشتغال برای کلیه مددجویان واحد شرایط پشت‌نویی کمینه امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی و لحاظ اعتبار مورد نیاز پرداخت مستمری آنان در بودجه‌های سیواتی سالانه

3- توسعه مراکز فوریت‌های اجتماعی مطابق قوانین در شهرهای بالای پنجاه هزار نفر تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه و در سایر شهرها به تناسب جمعیت و گسترش آسیب‌های اجتماعی

4- بسط و توسعه نقش مردم و سازمان‌های مردم نهاد در حوزه‌های مشارکت‌های گروهی و تأمین مالی مبتنی بر رویکرد خیر اجتماعی و تلاش در جهت جلب مشارکت بیشتر ذی‌نفعان در تأمین منابع مورد نیاز

پ- شناسایی و بهبود نقاط آسیب‌خیز

1- شناسایی نقاط آسیب‌خیز و بحران‌زای اجتماعی در بافت شهری و حاشیه شهرها و تمرکز بخشیدن حمایت‌های اجتماعی، خدمات بهداشتی - درمانی، مددکاری، مشاوره اجتماعی و حقوقی و برنامه‌های اشتغال حمایت‌شده، با اعمال راهبرد همکاری بین‌بخشی و سامانه مدیریت آسیب‌های اجتماعی در مناطق بادشه

2- بهبود کیفیت زندگی ساکنان سکونتگاههای غیررسمی و ترویج مهاجرت معکوس از طریق آمایش سرزمین، توزیع مناسب جمعیت و منابع و جلوگیری از بروز و تشديد آسیب‌های اجتماعی در این مناطق با ایجاد شغل و سکونتگاهی مناسب در روستاهای

3- برنامه‌ریزی برای مدیریت و توزیع مناسب فعالیت، جمعیت و مهاجرت در کشور و ممانعت از توسعه حاشیه‌نشینی با رویکرد تقویت مبادی مهاجرت، به گویه‌ای که سالانه دهدرصد (۱۰%) نسبت به ساماندهی مناطق و کاهش جمعیت حاشیه‌نشینی اقدام شود.

ت- حمایت از زنان سریرست خانوار

تهیه و اجرای کامل طرح جامع توانمندسازی زنان سریرست خانوار طبق قوانین و مصوبات شورای اجتماعی تا پایان اجرای قانون برنامه توسط ریاست جمهوری (معاونت امور زنان) با همکاری وزارت تعاظون، کار و رفاه اجتماعی و سایر نهادهای ذیریط و تأیید برنامه مذکور در هیأت وزیران و تصویب در مجلس شورای اسلامی و نظارت بر اجرائی شدن آن

ث- مقابله با اعتیاد با حمایت قوه قضائیه

1- توسط ستاد مبارزه با مواد مخدر جهت کشف و شناسایی اموال منقول و غیرمنقول و سرمایه‌های فاچافچیان و شبکه‌های تولید، توزیع و انتقال (ترانزیت) مواد مخدر، روان‌گردانها و پیش‌سازهای مرتبه (بهویژه سریاندها و سرشبکه‌ها) در داخل و خارج از کشور و ضبط این اموال با همکاری دستگاههای اجرائی ذیریط اقدام نماید. وجود حاصل از فروش این اموال در اجرای قانون مبارزه با مواد مخدر و اصلاحات و الحالات بعدی آن برای اجرای تکالیف مندرج در این قانون پس از گردش خزانه در قالب بودجه سیواتی در اختیار ستاد مبارزه با مواد مخدر قرار می‌گیرد.

2- از طریق دستگاههای اجرائی و نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران با اذن فرماندهی کل قوا در راستای اجرائی کردن سیاست‌های کلی مبارزه با مواد مخدر و سیاست‌های کلی برنامه ششم، ضمن اجرای دقیق قوانین مربوطه درمورد روان‌گردانها و پیش‌سازها با رویکرد اجتماعی و با اولویت پیشگیری از اعتیاد، درمان، بازتوانی و کاهش آسیب، صیانت و حمایت اجتماعی، مقابله با عرضه مواد مخدر و روان‌گردانها و پیش‌سازها و بازنگری در عنایون مجرمانه و مجازات‌های مرتبه اقدام قانونی لازم را به عمل آورند.

3- از طریق وزارت تعاظون، کار و رفاه اجتماعی (سازمان بهزیستی) با همکاری شهرداری‌ها نسبت به بهره‌برداری و تکمیل مراکز نگهداری، درمان و کاهش آسیب متعادان متجاهر و بی‌خانمان و راهاندازی مراکز جامع توانمندسازی و صیانت اجتماعی برای متعادان بهبودیافیه در استانها با رعایت احکام ماده (۷۰) این قانون اقدام نماید. اداره این مراکز به عهده سازمان بهزیستی کشور یا شهرداری‌ها حسب مورد با بهره‌گیری از ظرفیت سازمان‌های مردم‌نهاد و بخش غیردولتی خواهد بود. نیروی انتظامی موظف است پس از آخذ دستور قضائی نسبت به جمع‌آوری این متعادان و تحويل آنها به این مراکز اقدام نماید. ترجیح این افراد از مراکز مورد نظر با تأیید سازمان بهزیستی و با

هماهنگی نیروی انتظامی و مقام قضائی خواهد بود. آینین‌نامه اجرائی این جزء توسط ستاد مبارزه با مواد مخدر تهیه و به تصویب شورای اجتماعی کشور می‌رسد.

ج- حمایت از بیماران روانی مزمن و سالم‌ندان

-1- تداوم اجرای طرح ساماندهی و توانبخشی بیماران روانی مزمن با پوشش حداقل هفتاد و پنج درصد (%)
جمعیت هدف در بیان اجرای قانون برنامه

-2- تداوم اجرای طرح ساماندهی و توانبخشی سالم‌ندان با پوشش حداقل بیست و پنج درصد (%)
جمعیت هدف

ج- تأمین مسکن نیازمندان

-1- به منظور تأمین نیاز اشاره آسیب‌پذیر و گروههای هدف سازمان‌های حمایتی به مسکن و رفع فقر سکوتی
حداکثر تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه نسبت به تدوین طی مراحل قانونی و در چهارچوب بودجه سالانه
اجرای برنامه تأمین مسکن اجتماعی و حمایتی اقدام نماید.

-2- افراد تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی و خیرین مسکن‌ساز برای هرکدام از افراد
تحتپوشش نهادها و سازمان‌های حمایتی از پرداخت هزینه‌های صدور بروانه ساختمانی، عوارض شهرداری و
دهیاری و هزینه‌های انتساب آب، فاضلاب، برق و گاز برای واحدهای مسکونی اختصاص یافته به آنان براساس
الگوی مصرف، فقط برای یک بار معافند.

ح- ساماندهی کودکان کار

با اقدام سازمان بهزیستی و همکاری سایر دستگاهها تا پایان اجرای قانون برنامه به نحوی که جمعیت کودکان کار
حداقل بیست و پنج درصد (%) کاهش بارد.

ماده ۸۱ - دولت مکلف است در اجرای بند (۴۰) سیاست‌های کلی برنامه ششم، نسبت به تدوین برنامه،
برقراری، استقرار و روزآمدسازی نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی جند لایه مشتمل بر حوزه امدادی، حمایتی و
بیمه‌های اجتماعی به جر سلامت با رعایت سطح‌بندی خدمات در سطوح پایه، مازاد و مکمل براساس غربالگری
اجتماعی و آزمون وسع و نیازمندیابی فعال و مبتنی بر سطح دستمزد و یا درآمد افراد و خانواده اقدام و پس از
طی مراحل قانونی مطابق بودجه سالانه به اجراء درآورد و به منظور ساماندهی منابع و مصارف مربوط به
یارانه‌های اجتماعی، رفع همیوشانی‌ها، دسترسی عادلانه به خدمات، اجرای این نظام از طریق ایجاد پایگاه
اطلاعات، سامانه و پنجره واحد خدمات رفاه و تأمین اجتماعی و مبتنی بر شکل‌گیری پرونده الکترونیک رفاه و تأمین
اجتماعی با تبعیت از پرونده الکترونیک سلامت ایرانیان موضوع ماده (۸۴) این قانون برای تمامی آحاد جامعه صورت
می‌پذیرد وکلیه سازمان‌ها، صندوق‌ها، نهادها و دستگاههای اجرائی فعال در حوزه رفاه و تأمین اجتماعی که به هر
نحوی از انجاء از بودجه دولتی و عمومی استفاده می‌کنند و یا از دولت مجوز فعالیت دریافت می‌نمایند مکلفند
طبق ضوابط قانونی از این نظام تبعیت کنند.

تبصره- آینین‌نامه‌های اجرائی مربوط به برقراری استقرار و روزآمدسازی نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی جند لایه
به جر سلامت مناسب با شرایط اقتصادی و اجتماعی کشور و همراستا با قانون برنامه ششم درجهارچوب قوانین
مربوطه با بیشنهاد مشترک وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و سازمان به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۸۲ - برقراری مستمری بازنیستگان برای کلیه بیمه‌شدگان صندوق‌های بازنیستگی (اعم از کشوری،
لشکری، تأمین اجتماعی و سایر صندوق‌های بازنیستگی دستگاهها، نهادها و بانکها) بر مبنای میانگین دو سال
آخر دریافتی که دارای کسور بازنیستگی می‌باشد.

تبصره- رانندگان وسایط نقلیه سنگین بین شهری، راهداری و راهسازی که حداقل بیست و پنج سال سابقه
برداخت حق بیمه دارند می‌توانند مناسب با دریافت حقوق و مناسب با روزهای برداخت حق بیمه و پنجاه و پنج
سال سن، بازنیسته شوند.

ماده ۸۳

الف- سازمان‌های مناطق آزاد مکلفند به منظور زدودن فقر از جهه مناطق آزاد تجاری یک‌درصد (۶۱%) از محل وصول
عوارض ورود کالا و خدمات این مناطق را پس از واریز به خزانه کل کشور طبق بودجه سالانه از طریق کمیته امداد
امام خمینی(ره) و سازمان بهزیستی برای اشتغال محروم‌ان و نیازمندان بومی این مناطق اختصاص دهند.

ب- کمیته امداد امام خمینی(ره) و سازمان بهزیستی موظفند جهت توانمندسازی افراد تحتپوشش خود سالانه
بکصدهزار نفر به ترتیب هفتاد درصد (%) کمیته امداد امام خمینی(ره) و سی درصد (%) سازمان بهزیستی
را صاحب شغل نمایند. دولت طبق بودجه سالانی تسهیلات قرض‌الحسنه لازم را در جهت تحقق این امر درنظر
خواهد گرفت.

ماده ۸۴ - دولت موظف است مشاغل آتش‌نشانی و پرتوکاری اشعه را جزء مشاغل سخت و زیان‌آور محسوب کند.
در طول اجرای قانون برنامه قانون حفاظت در برابر اشعه مصوب ۱۳۶۷/۱/۲۰ معتبر تلقی می‌گردد.

ماده ۸۵ - کارکنان وزارت آموزش و پرورش که عضویت صندوق ذخیره فرهنگیان را پذیرفته‌اند و یا خواهند پذیرفت
باید ماهانه درصدی از حقوق و مزایای خود را تا پنج درصد (%) به حساب صندوق واریز کنند و دولت نیز موظف
است همه‌ساله معادل سهم واریزی اعضاء به صندوق ذخیره فرهنگیان را به‌طور کامل در ردیف اعتباری خاص در
بودجه سالانه منظور و برداخت نماید.

بخش ۱۶- امور ایثارگران

ماده ۸۶

الف- کلیه دستگاههای اجرائی موظفند نسبت به اجرای صحیح سیاستهای کلی ترویج و تحکیم فرهنگ ایثار و جهاد و ساماندهی امور ایثارگران ابلاغی ۱۳۸۹/۲/۲۹ اقدام نمایند.

ب- وزارت آموزش و پرورش مکلف است به منظور ترویج فرهنگ ایثار و شهادت نسبت به معرفی الگوها و قهرمانان ملی ایثار و شهادت در متومن درسی کلیه پایه‌های تحصیلی و فعالیت‌های پژوهشی و برگزاری مسابقات علمی اقدام نموده و در جهت تعمیق ایمان و ترویج باورها در صیانت از فرهنگ دینی و اقلایی نسبت به اجرای یادواره‌های شهدای دانشآموز و فرهنگی و برگزاری اردوهای راهیان نور ویژه دانشآموزان و فرهنگیان با سازمان بسیج همکاری لازم را به عمل آورد.

پ- صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران موظف است ضمن اختصاص بخشی از برنامه‌های شبکه‌های مختلف به موضوع ترویج فرهنگ ایثار و شهادت، حداقل ده درصد (۱۰%) از تولیدات برنامه‌های هنری نمایشی خود را به این موضوع اختصاص دهد.

ت- دولت موظف است به منظور بهره‌گیری از دستاوردهای دوران دفاع مقدس و انتقال و ترویج فرهنگ جهاد و مقاومت به نسلهای آینده نسبت به ساماندهی گلزارهای شهدای سراسر کشور با رضایت والدین شهید و یادمان شهدای گمنام، احداث و تکمیل موزه‌های دفاع مقدس و مرمت و نگهداری آنها اقدام نماید. وزارتخانه‌های نیرو، نفت، راه و شهرسازی و کشور موظفند کلیه هزینه‌های خدماتی مربوط به آبرسانی، برق‌رسانی، گازرسانی و جاده مواصلاتی را طبق بودجه سنواتی تأمین نمایند.

ث- دولت موظف است به منظور تداوم اجرای برنامه‌های شاخص در حوزه ترویج فرهنگ ایثار، جهاد و شهادت به خصوص استمرار و فراگیر نمودن برنامه راهیان نور با ایجاد و توسعه ظرفیت‌ها و زیرساخت‌های لازم در دستگاههای اجرائی و فرهنگی نسبت به قرار دادن موضوع در سرفصل اعتبارات برنامه‌های فرهنگی و هزینه‌ای وزارتخانه‌ها و سازمان‌ها اقدام نماید.

ج- دولت مکلف است به منظور حفظ و ترویج فرهنگ ایثار، جهاد و شهادت و تکریم از الگوهای این فرهنگ ماندگار به والدین شهیدی که دارای حداقل سه شهید با دو شهید و یک جانباز بنجاه درصد (۵۰%) و بالاتر یا یک شهید و دو جانباز پنجاه درصد (۵۰%) و بالاتر هستند نشان ملی ایثار اعطای نموده و آنان را به عنوان چهره ماندگار کشور به جامعه معرفی نماید.

تبصره ۱- صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران، وزارتخانه‌های فرهنگ و ارشاد اسلامی، آموزش و پرورش، علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پژوهشکی کشور، بنیاد حفظ آثار و نشر ارزشها دفاع مقدس و سایر نهادهای فرهنگی مکلفند جهت ارج نهادن به این چهره‌های ماندگار اقدام فرهنگی لازم را جهت معرفی آنها انجام دهند.

تبصره ۲- آینین‌نامه اجرائی این بند در شش‌ماه اول اجرای قانون پیشنهاد بنیاد شهید و امور ایثارگران و بنیاد حفظ آثار و نشر ارزشها دفاع مقدس به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ج- کلیه دستگاههای اجرائی موضوع این قانون موظفند بیست درصد (۲۰%) از اعتبارات فرهنگی خود به استثنای فصول اول و ششم اعتبارات هزینه‌ای را براساس موافقنامه مبادله شده با سازمان در چهارچوب سیاست‌های مصوب ابلاغی شورای عالی ترویج فرهنگ ایثار و شهادت صرف این امور نمایند.

ح- بنیاد حفظ آثار و نشر ارزشها دفاع مقدس موظف است با همکاری بنیاد شهید و امور ایثارگران، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان میراث فرهنگی و گردشگری و شهرداری‌ها و سایر دستگاههای فرهنگی کشور تا بیان اجرای قانون برنامه نسبت به توسعه و تکمیل مراکز استاد و مدارک دفاع مقدس و تدوین دایره‌المعارف دفاع مقدس و تدوین تاریخ دفاع مقدس مطابق بودجه سنواتی اقدام نماید.

خ- وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری، بهداشت، درمان و آموزش پژوهشکی و آموزش و پرورش، دانشگاه آزاد اسلامی، بنیاد شهید و امور ایثارگران و ستادکل نیروهای مسلح به منظور تعمیق و ترویج ارزشها دفاع مقدس به نسلهای بعدی، واحدهای درسی مرتبط با ترویج فرهنگ ایثار و شهادت در مقاطع مختلف دانشگاهی را ایجاد نموده و تعدادی از موضوعات پژوهشی، پایان‌نامه‌ها و طرحهای (پژوهه‌های) علمی و تحقیقاتی خود را به موضوع فرهنگ ایثار و شهادت اختصاص دهند.

تبصره- کلیه دستگاههای اجرائی موظفند گزارش عملکرد سالانه خود را در طول اجرای قانون برنامه در حوزه ترویج فرهنگ ایثار و جهاد و مقاومت و شهادت را به سازمان، بنیاد شهید و امور ایثارگران، بنیاد حفظ آثار و ارزشها دفاع مقدس و کمبیسیون‌های مرتبط مجلس شورای اسلامی ارائه نمایند.

ماده ۸۷- دولت موظف است اقدامات لازم برای اجرای صحیح و به موقع قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران را به عمل آورد و اعتبار کافی را در بودجه سنواتی پیش‌بینی نماید و کلیه آینین‌نامه‌های اجرائی آن را حداکثر تا شش ماهه سال اول اجرای قانون برنامه تصویب و ابلاغ نماید.

الف- دولت مکلف است در اجرای ماده (۶۱) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوب ۱۳۹۳/۱۲/۴ به نحوی برنامه‌ریزی نماید که نا دو سال اول اجرای قانون برنامه کلیه مشمولان ماده

مذکور تعیین تکلیف گردد. بگانهای اعزام‌کننده نهادهای متولی موظفند گواهی مورد نیاز افراد مشمول این ماده و صورت سانحه را به کمیسیون احرار بنیاد شهید و امور ایثارگران ارائه نمایند.

تبصره- بنیاد شهید و امور ایثارگران موظف است رزمندگان هشت سال دفاع مقدس که صورت سانحه بالینی همزمان مجروحت را ندارند اما مجروحت آنها توسط کمیسیون پزشکی نهاد اعزام‌کننده (نیروهای مسلح) احرار می‌گردد را به عنوان جانباز تلقی نماید و حداقل پنج درصد (۵۰%) جانبازی به آنها تعلق می‌گیرد.

اجراه این تبصره مانع از احرار جانبازی بیش از درصد مذکور توسط بنیاد شهید و امور ایثارگران نمی‌باشد.

ب- دولت مکلف است در سال اول اجرای قانون برنامه اعتبار مورد نیاز برای اجرای تبصره ماده (۲۸) قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران را در لواجح بودجه سنتواتی پیش‌بینی نموده و از طریق سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح به کلیه آزادگان و جانبازان واحد شرایط پرداخت نماید.

پ- دولت موظف است جانباده معظم شهدا، آزادگان، جانبازان، آزادگان، رزمندگان و افراد تحت تکفل ایشان (والدین و همسران و فرزندان) دارای تابعیت غیر ایرانی که در طول هشت سال دفاع مقدس با بعد از آن در راستای مأموریت محوله از سوی مراجع ذی صلاح به درجه رفع شهادت یا جانبازی یا اسارت نائل آمده‌اند پس از تأیید مراجع مذکور تحت پوشش بنیاد شهید و امور ایثارگران قرار دهد و رزمندگان نیز بنای تشخیص ستاد کل نیروهای مسلح تحت پوشش سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح (ساتا) قرار می‌گیرند.

تبصره- اعطای تابعیت و اقامت به افراد موضوع این ماده بر اساس ضوابط در چهارچوب قانون خواهد بود که حداکثر طرف مدت سه ماه از لازم‌الاجراء شدن این قانون توسط ستاد کل نیروهای مسلح با همکاری وزرائنهای امور خارجه و کشور تهیه و به تصویب شورای عالی امنیت ملی با رعایت اصل یکصد و هفتاد و ششم (۱۷۶) قانون اساسی می‌رسد.

ت- ماده (۱۸) قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران به شرح زیر اصلاح می‌شود:

بنیاد موظف است در چهارچوب قوانین به منظور تعیین، تدوین و یا اصلاح معیارهای تشخیص درصد جانبازی به عنوان مبنای ارائه خدمت به جانبازان و آزادگان در مواردی که نیاز به رأی کمیسیون باشد نسبت به تشکیل کمیسیون‌های پزشکی اقدام و جهت تعیین نحوه از کارافتادگی کلی آنها، با در نظر گرفتن وضعیت فعلی سلامت روحی، جسمی، اجتماعی، اقتصادی، شغلی و سابقه حضور در جبهه و براساس آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد بنیاد و ستاد کل نیروهای مسلح و با همکاری وزارت دفاع و پستیبانی نیروهای مسلح و سازمان تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد اقدام نماید.

ث- به منظور حفظ کرامت ایثارگران و جانباده معظم شهدا، جانبازان و آزادگان، دستگاههای موضوع ماده (۲) قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران و ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مجاز نیستند ایثارگران شاغل در آن دستگاه را به استثنای موارد محاکومیت در هیأت تخلفات اداری به عنوان نیروی مازاد (عدم نیاز) معرفی نمایند.

ج- دولت مکلف است علاوه بر اجرای ماده (۲۱) قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران و تبصره‌های آن و اصلاحات بعدی، تمام فرزندان شهداء و فرزندان جانبازان هفتاد درصد (۷۰٪) و بالاتر را در طول اجرای قانون برنامه، استخدام نماید.

چ- جانبازانی که قبل از تصویب این قانون به صورت پیش از موعد یا عادی و بدون سنتوات ارفعی بازنیسته شده‌اند با رعایت شرط سنی کمتر از شصت و پنج سال می‌توانند به خدمت اعاده و با تکمیل خدمت سی و پنج ساله خود و با رعایت شرایط عمومی به بازنیستگی نائل آیند.

تبصره- در صورت دریافت پاداش پایان خدمت در بازنیستگی اول، پاداش مذکور مربوط به آن سنتوات، مجدداً به این افراد تعلق نمی‌گیرد.

ح- ایثارگران و فرزندان شهدا مشمول قوانین، مقررات و ضوابط استخدامی خاص مربوط به خود بوده و کلیه دستگاههای مشمول ماده (۲) قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران مکلف به انجام آن هستند.

خ- کلیه فرزندان و همسران شهدائی شاغل در دستگاههای موضوع ماده (۲) قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران می‌توانند با حداکثر هشت سال سنتوات ارفعی و با دریافت حقوق و مزایای کامل بازنیسته شوند.

د- ماده (۲۶) قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران به شرح زیر در طول احرار این قانون برنامه اصلاح و دو تبصره به آن الحق می‌شود:

عبارت «جانبازان دارای محدودیت جسمی حرکتی» بعد از عبارت «جانبازان اعصاب و روان و شیمیابی» اضافه می‌شود.

تبصره ۱- والدین، همسران و فرزندان شهدا که دارای بیماری‌های خاص و یا صعب العلاج یا محدودیت جسمی حرکتی می‌باشند پس از تأیید کمیسیون پزشکی بنیاد، مشمول این ماده می‌شوند.

تبصره ۲- جانبازان گروه پیست و پنج درصد (۲۵٪) تا جهل و نه درصد (۴۹٪) ضریب کا (K) بهره‌مندی حق پرستاری آنان به میزان درصد جانبازی می‌باشد.

ذ- ماده (۲۱) قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران به شرح زیر اصلاح می‌شود.
عبارت «اعم از رسمی، بیمانی، قراردادی، شرکتی» بعد از عبارت «تأمین نیروهای مورد نیاز خود را» اضافه می‌شود.

تبصره ۱- وضعیت استخدامی مشمولان این ماده حداکثر پس از سه ماه رسمی قطعی می‌گردد.
تبصره ۲- والدین، همسران و فرزندان شهدا و جانبازان و آزادگان و زمیندگان با حداقل شش ماه سابقه حضور در جبهه، شاغل در کلیه دستگاههای مشمول ماده (۲) قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران و مؤسسات تابعه آنها و شرکتهای عمومی و دولتی، در صورت تنزل از پست سازمانی بالاتر، مشروط به عدم محاکمه آنها بر اساس آراء مراجع قضائی یا اداری به تنزل پست، از کلیه حقوق و مزایای همان پست سازمانی یا همتزار شغل و پست قبلی برخوردار می‌شوند.

ر- ایثارگرانی که به موجب قوانین و مقررات مربوط از امنیت یک مقطع تحصیلی بالاتر بهره‌مند می‌باشند با داشتن مدرک کارشناسی، مشمول بند (الف) ماده (۱۰۳) قانون مدیریت خدمات کشوری بوده و می‌توانند تا سی و پنج سال خدمت کنند.

ز- آزادگانی که به دلیل استفاده از دو برابر شدن سابقه اسارت زودتر از خدمت سی سال بازنشسته شده‌اند، می‌توانند برای یک بار و با رعایت شرط سنی زیر شصت و پنج سال با بازگشت به خدمت، حسب مورد سی باشند و پنج سال خدمت خود را تکمیل کنند و سپس با لحاظ عین سوابق اسارت به بازنشستگی نائل آیند.

ز- مسؤولیت رسیدگی و ارائه خدمات مطابق قوانین و مقررات به کلیه جانبازان، آزادگان و خانواده معظiem شهداء که در بنیاد دارای پرونده ایثارگری می‌باشند به عهده بنیاد بوده و مسؤول رسیدگی و ارائه خدمات زمیندگان هشت‌سال دفاع مقدس با معرفی و تأیید واحد با مرکز امور ایثارگران نیروهای مسلح با سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران (ساتا) می‌باشد.

-۸۸- ماده

الف- دولت موظف است کلیه مطالبات عمق خانواده‌های معظiem شهداء و ایثارگران (جانبازان و آزادگان) اعم از پاداش بایان خدمت و وجوده مربوط به ذخیره مخصوص استفاده نشده و کلیه مطالبات قانونی آنان را به طور کامل جداکردن از سال اول اجرای قانون برنامه مطابق بودجه سنواتی تأمین و توسط بنیاد پرداخت نماید. به نحوی که در بایان سال دوم اجرای قانون برنامه هیچگونه مطالبات عمقی در حوزه ایثارگران و خانواده شهدا باقی نماند باشد.

تبصره- مطالبات مذکور در این ماده در خصوص جانبازان و آزادگان مشمول قانون حالت اشتغال نیز بر حسب مورد باید توسط بنیاد و دستگاه مربوطه در طی دو سال اول اجرای قانون برنامه طبق بودجه سنواتی تأمین و پرداخت گردد.

ب- دولت موظف است اعتبار لازم را به منظور تأمین حداقل معیشت گروههای عنوان شده ذیل که فاقد شغل با درآمد باشند را پیش‌بینی و حداقل حقوق کارکنان دولت را به آنان جهت پرداخت در بودجه‌های سنواتی درج و در اختیار دستگاههای مربوطه قرار دهد.

۱- جانبازان با هر میزان درصد از کارافتادگی و آزادگان با حداقل سه ماه اسارت

۲- زمیندگان با حداقل شش ماه حضور در جبهه و چریکهای جنگهای نامنظم (گم جن)

۳- افراد تحت تکفل قانونی جانبازان متوفی، آزادگان متوفی، زمیندگان متوفی (با حداقل شش ماه حضور در جبهه)

تبصره- تشخیص افراد تحت تکفل قانونی جانبازان و آزادگان متوفی و ارائه خدمات به آنان به عهده بنیاد و تشخیص افراد تحت تکفل قانونی زمیندگان متوفی به عهده واحد ایثارگران نیروهای مسلح و ارائه خدمات به آنان به عهده سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح (ساتا) می‌باشد.

۴- نامادری شهید و خواهران مجرد شهدا که تحت تکفل والدین شهدا بوده‌اند (پس از فوت والدین)

۵- برادر و خواهر شهید دارای معلولیت جسمی، حرکتی، ذهنی، محجوز، دارای بیماری‌های خاص و یا صعب العلاج پس از تأیید کمیسیون پزشکی بنیاد

۶- همسران مطلقه شهدا که فرزند یا فرزندان شهید را حداقل بانزده سال بعد از شهادت شهید نگهداری نموده‌اند با تأیید بنیاد (ماهانه معادل دو سوم حقوق کارکنان دولت)

پ- در ماده (۵۱) قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران پس از عبارت «آزادگان» عبارت «همسران و فرزندان شهدا» اضافه می‌گردد.

ت- سازمان و بنیاد مکلفند نسبت به تأمین و پرداخت صدرصد (۱۰۰%) سرانه بیمه عمر و حوادث جانبازان و آزادگان، والدین، همسر و فرزندان شهدا فاقد پوشش بیمه عمر و حوادث، وفق بودجه سنواتی اقدام نمایند.

حکم بند (ت) ماده (۸۸) بر ماده (۱۲)، (۵۲) و (۵۹) قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران در طول اجرای قانون برنامه، حاکم است.

ث- دولت مکلف است طبق بودجه سنواتی به منظور حمایت و تجلیل از رشادت‌های زمیندگان هشت سال دفاع مقدس که حداقل شش ماه سابقه حضور در جبهه دارند و جانبازان زیر بیست و پنج درصد (۲۵%) جانبازی و آزادگان با کمتر از شش ماه سابقه اسارت و همسران و فرزندان آنان تسهیلات رفاهی، معیشتی، بهداشتی، درمانی و فرهنگی به شرح زیر ارائه نمایند.

۱- تأمین و پرداخت یا معافیت حداقل سی درصد (۳۰%) هزینه شهریه تحصیل در دانشگاه آزاد اسلامی، دوره‌های شیانه دانشگاههای دولتی، دانشگاه پیام نور و سایر دانشگاههای مورد تأیید وزارت‌خانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی وفق بودجه سنواتی

- 2- بهره‌مندی رایگان از خدمات مراکر فرهنگی عمومی و ناوگان حمل و نقل شهری
- 3- معافیت از پرداخت سی درصد (%) هزینه از طریق هر یک از شرکتهای دولتی و خصوصی هواپیمایی، ریلی و دریایی در سفرهای داخلی و عتبات عالیات برای یکبار در سال
- 4- شهرداری‌ها و دهیاری‌ها و سازمان اوقاف و امور خیریه مکلفند به منظور ارج نهادن به والدین، همسران و فرزندان شهدا و آزادگان و همسران و فرزندان آنان، جانبازان و همسران و فرزندان جانبازان بیست و پنج درصد (%) و بالاتر و زمیندگان با سابقه حضور ششم‌ماه و بالاتر در جبهه را با رعایت مفاد وقفname در امامزادگانی که دفن اموات در آنها مجاز می‌باشد و آرامستان‌ها بدونأخذ هزینه افدام نمایند.
- 5- بهره‌مندی از انشعاب رایگان آب، فاضلاب، برق و گاز برای یک بار در یک واحد مسکونی
- 6- بهره‌مندی از امتيازات یک مقطع تحصیلی بالاتر مطابق قوانین مریوطه و برای زمیندگان با حداقل ششم‌ماه حضور داوطلبانه در دفاع مقدس در حقوق و مزایای اجتماعی.
- ج- در بند (الف) ماده (۲۱) قانون جامع خدمات‌رسانی به اینارگران پس از عبارت «جانبازان و آزادگان و فرزندان شاهد» عبارت «فرزندهان آزادگان، فرزنهان زمیندگان و فرزنهان زمیندگان با حداقل ششم‌ماه سابقه حضور در جبهه» اضافه می‌شود.
- ج- متن زیر به عنوان ماده (۵۹) مکرر به قانون جامع خدمات‌رسانی به اینارگران العاق می‌شود.
- «قوه قضائیه، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، کانون وکلای دادگستری، کانون کارشناسان رسمی، مرکز وکلاء و کارشناسان قوه قضائیه، مکلفند سی درصد (%) از سهمیه صدور دفاتر خدمات قضائی و الکترونیک، سردفتری، صدور بروانه وکالت، مجوز کارشناسان رسمی دادگستری را به فرزندان و همسران شهدا، جانبازان با حداقل ده درصد (۱۰٪)، آزادگان با داشتن حداقل شهمه سابقه اسارت و زمیندگان با داشتن حداقل ششم‌ماه حضور در جبهه و همسر و فرزندان جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر و فرزندان و همسران آزادگان و فرزندان زمیندگان دارای حداقل دوازده‌ماه سابقه حضور داوطلبانه در جبهه، بدون رعایت شرط سنی در صورت واحد شرایط بودن اختصاص دهند».
- حکم بند (ج) ماده (۸۸) بر مواد (۱۳)، (۵۲) و (۵۹) قانون جامع خدمات‌رسانی به اینارگران در طول اجرای قانون برنامه، حاکم است.
- ح- در صورتی که دریافتی اینارگران و فرزندان شهدا و زمیندگان با حداقل دوازده‌ماه سابقه حضور در جبهه صندوق تأمین اجتماعی و صندوق بازنشستگی دیگری گردد بازنشستگی در هر صندوق به طور مستقل انجام می‌گردد و با تحقق بازنشستگی این افراد در دو صندوق از مستمری بازنشستگی آن صندوق بهره‌مند می‌گردد. کمک دولت فقط به یک صندوق خواهد بود.
- خ- اینارگران و فرزندان شهدا و آزادگان و جانبازان و زمیندگان با حداقل دوازده‌ماه سابقه حضور در جبهه برای یک بار از پرداخت ما به التفاوت برای پانزده سال سنتوات بیمه‌ای ناشی از تغییر صندوق بیمه و بازنشستگی معافند. این مبلغ به عنوان مطالبه صندوق منتقل‌الیه از دولت منظور و در قالب بودجه سنتواتی توسط دولت پرداخت و تسویه می‌شود.
- د- متن زیر به عنوان بند (۷) به انتهای ماده (۴۵) قانون خدمت وظیفه عمومی مصوب ۱۳۶۳/۷/۲۹ العاق می‌شود:
- 7- در صورت اذن فرماندهی کل قوا:
- فرزندان زمیندگان با سابقه حضور در جبهه به ازای هرماه حضور یک ماه کسر خدمت از نظام وظیفه
- فرزندان آزادگان به ازای هرماه اسارت یک ماه کسر خدمت از نظام وظیفه
- فرزندان جانبازان به ازای هر درصد جانبازی یک ماه کسر خدمت از نظام وظیفه
- بنظره- بهره‌مندی فرزندان جانبازان بر اساس درصد جانبازی صادر از کمیسیون عالی پژوههای مسلح یا بنیاد اقدام می‌گردد و در خصوص آموزش خدمت نظام وظیفه براساس مقررات ستاد کل نیروهای مسلح عمل می‌گردد.
- حکم بند (د) ماده (۸۸) قانون برنامه ششم بر حکم تبصره (۲) ماده (۲۲) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور، حاکم است.
- ذ- به ماده (۵۶) قانون جامع خدمات‌رسانی به اینارگران عبارت زمیندگان با حداقل دوازده‌ماه حضور در جبهه اضافه می‌گردد.
- ر- به ماده (۳۷) قانون جامع خدمات‌رسانی به اینارگران پس از عبارت «کسورات بازنشستگی سهم اسرا و آزادگان و جانبازان» عبارت «فرزندهان شهدا و زمیندگان با حداقل بیست و چهار ماه حضور در جبهه» اضافه می‌شود.
- ز- فرزندان شهدا از کلیه امتيازات و مزایای مقرر در قوانین و مقررات مختلف برای شخص جانباز پنجاه درصد (۵۰٪) و بالاتر به استثنای تسهیلات خودرو، حق پرستاری، کاهش ساعت کاری و حالت اشتغال برخوردارند. امتيازات ناشی از این بند شامل وابستگان فرزند شهید نمی‌شود.
- ز- عبارت ذیل به ماده (۶۰) قانون جامع خدمات‌رسانی به اینارگران اضافه می‌شود: بعد از عبارت «جانبازان و آزادگان» عبارت «همسران و فرزندان شهدا» اضافه می‌شود.

الف- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است در طول اجرای قانون برنامه، سالانه نسبت به ارائه تسهیلات مسکن فقط یکبار با سود حداکثر چهاردرصد (۴%) به تعداد پنجاه هزار نفر به رزمندگان دارای حداقل شش‌ماه سابقه حضور در جبهه و آزادگان با حداقل سه ماه اسارت که فاقد مسکن ملکی می‌باشند و تاکنون مسکن، زمین یا تسهیلات مسکن دریافت ننموده‌اند از طریق بانک‌های عامل اقدام نماید. مابه التفاوت سود مذکور نا سقف نرخ مصوب شورای پول و اعتبار مطابق بودجه سنواتی توسط دولت تأمین و به بانک‌های عامل پرداخت می‌شود. (تعیین اولویت و نحوه معرفی افراد واجد الشرایط به موجب دستورالعمل ستاد کل نیروهای مسلح خواهد بود.)

ب- تبصره ذیل به ماده (۳ مکرر) قانون جامع خدمات‌رسانی به اینارگران الحق می‌گردد:
تبصره- اینارگران در پرداخت هزینه‌های حق‌الثبت و حقوق دولتی مربوط به خرید و فروش، ترهیف اسناد مالکیت تسهیلات وام خرید یا ساخت مسکن از هفتاد درصد (۷۰%) معافیت برخوردار می‌باشد.

پ- دولت (بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران) موظف است همه ساله حداقل دهدرصد (۱۰%) منابع قرض‌الحسنه تمامی بانکها و مؤسسات پولی و اعتباری دولتی را در چهارچوب بودجه سنواتی جهت استغفال اینارگران از طریق صندوق اشتغال و کارآفرینی اینارگران اختصاص دهد.

ت- دولت موظف است در اجرای ماده (۲) و (۳ مکرر) فصل دوم قانون جامع خدمات‌رسانی به اینارگران و اصلاحات بعدی آن حداکثر نا بایان خرداماه هرسال شرایط پرداخت تسهیلات مسکن ارزان قیمت به اینارگران را مطابق بودجه سنواتی ابلاغ نماید.

ث- ماده واحده اصلاح ماده (۸) قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن مصوب ۱۳۸۹/۹/۲۸ به شرح ذیل اصلاح می‌گردد:

بعد از عبارت «از طریق مزایده عمومی» عبارت «با اولویت اینارگران و فرزندان شهدا» اضافه می‌گردد.

الف- الحالات زیر در ماده (۷۰) قانون جامع خدمات‌رسانی به اینارگران و اصلاحیه بعدی آن و در ماده (۴۷) قانون الحق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) به شرح زیر صورت می‌گیرد:
سهمهیه ورود با پنج درصد (۵%) سهمیه اختصاصی برای جانبازان زیر بیست و پنج درصد (۲۵%) و همسران و فرزندان جانبازان زیر بیست و پنج درصد (۲۵%) و همسران و فرزندان رزمندگان، با حداقل شش‌ماه حضور داوطلبانه در جبهه، پاسخگوی متقاضیان واجد الشرایط نباشد دولت مکلف است مانده ظرفیت خالی بیست و پنج درصد (۲۵%) اینارگران را مازاد بر پنج درصد (۵%) مذکور به جانبازان زیر بیست و پنج درصد (۲۵%) و همسران و فرزندان جانبازان زیر بیست و پنج درصد (۲۵%) فرزندان و همسران رزمندگان با حداقل شش‌ماه حضور داوطلبانه در جبهه که شرایط لازم را داشته باشند، اختصاص دهد.

ب- هزینه شهریه مشمولان ماده (۶۶) قانون جامع خدمات‌رسانی به اینارگران در دانشگاه‌های پرديس بين الملل دانشگاه‌های دولتی یا غيردولتی حداکثر در سقف شهریه‌های دانشگاه آزاد اسلامی داخل کشور پرداخت می‌شود.

پ- کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی و مراکز علمی که از وزارت‌خانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پژوهشی آخذ مجوز نموده‌اند و دانشگاه آزاد اسلامی مکلفند حداقل بیست درصد (۲۰%) اعضای هیأت علمی مورد نیاز خود را از بین جامعه اینارگران شامل فرزندان و همسران شهدا، جانبازان پانزده درصد (۱۵%) و بالاتر، آزادگان و همسران و فرزندان آنان، همسران و فرزندان جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵%) و بالاتر، رزمندگان با حداقل شش ماه سابقه حضور در جبهه که دارای مدرک علمی دکتری مورد تأیید وزارت‌خانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پژوهشی می‌باشد و شرایط علمی مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی را داشته باشند، حسب مورد از طریق استخدام و یا موافقت با انتقال کارکنان دیگر دستگاهها یا تبدیل وضعیت کارکنان غیر هیأت علمی، چنانچه شرایط علمی لازم را داشته باشند تأمین و از ابتداء آنان را به صورت عضو هیأت علمی رسمی قطعی با احتساب سوابق آموزشی پژوهشی و احرائی مرتبط و تأثیر آن در پایه و مرتبه علمی و با رعایت صلاحیت‌های اخلاقی استخدام کنند.

احکام و امتیازات این بند شامل اعضاء هیأت علمی فعلی دارای سوابق اینارگری فوق نیز می‌شود.
مسئولیت احکام این ماده به طور مستقیم بر عهده وزیر و رئیس دستگاه‌های مذکور است در اجرای این حکم مقامات یادشده مکلف به اتخاذ تصمیم می‌باشند.

تبصره ۱- مشمولان این بند با سی و پنج سال خدمت و حداقل شصت و پنج سال سن بازنشسته می‌شوند.
تبصره ۲- در صورت تمایل فرد به بازنشستگی پس از اتمام سی سال خدمت و یا حداکثر شصت سال سن می‌تواند درخواست بازنشستگی نماید.

حکم بند «ب» ماده (۹۰) این قانون در طول اجرای قانون برنامه ششم توسعه بر بند «الف» ماده (۷۱) قانون جامعه ایثارگران مصوب ۱۳۹۱/۱۰/۲ و اصلاحات بعدی و بر حکم ماده واحده قانون اصلاح حداکثر سن داوطلبان استخدام مصوب ۱۳۷۱/۳/۲۲ حاکم است.

شرایط جامعه ایثارگران موضوع بند (ب) ماده (۲) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور به شرایط جامعه ایثارگران موضوع بند (ب) ماده (۹۰) قانون برنامه اصلاح می شود.

ماده ۹۱ - محکومیت مؤثر کیفری در جرائم امنیتی موضوع فصل اول کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و مجازاتهای بازدارنده) مصوب ۱۳۷۵/۳/۲ موجب محرومیت از امتیازهای مقرر در این بخش می شود.

بخش ۱۷ - فرهنگ، هنر و ورزش

ماده ۹۲ - به منظور ارتقاء، تعالی، مقاومت سازی فرهنگی، بسیاری از اینها به سیاست ابلاغی برنامه و اهداف سند جشنواره نظام و اجرای سند مهندسی فرهنگی مبنی بر تحقق توسعه متناسب با مقتضیات فرهنگی و متکی بر حفظ و ارتقاء ارزش‌های اسلامی، انقلابی و ملی و مردم‌سالاری دینی، اصول و فضائل اخلاقی و کرامت و حقوق انسانی، هویت و انسجام ملی و ایغای نقش کارآمد، اثربخش و متعالی نهادها و نشکلهای مردمی در این عرصه و همچنین حمایت از تولیدات و محصولات فرهنگی، مذهبی و هنری فاخر، صنایع دستی و میراث فرهنگی ملموس و ناملموس و تقویت طرفیت آن در تعاملات بین‌المللی و بین ارتقای حایگاه و منزلت سرمایه انسانی در عرصه‌های فرهنگی اجتماعی و اصحاب فرهنگ، تسبیح و پیشکسوتان فرهنگ و هنر کشور و «نیروهای مؤمن به انقلاب اسلامی» و احیای موقوفات و پاسداشت منزلت امامزادگان و تقویت و توسعه نهادهای فرهنگی- مذهبی در طول سالهای اجرای برنامه:

الف- دولت مکلف است با همکاری قوه قضائیه تمدیدات قانونی لازم مربوط به تسهیل فرآیند صدور مجوز و بازنگری و کاهش ضوابط و مقررات محدودکننده تولید و نشر آثار فرهنگی و هنری و ایجاد امنیت لازم برای تولید و نشر آثار و اجرای برنامه های فرهنگی و هنری دارای مجوز را تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه بیشینی نماید.

ب- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان صدا و سیما و سایر دستگاههای ذی‌ربط مکلفند با رعایت سیاستهای کلی و قانون اجرای سیاستهای کلی اصل جهل و جهار (۴۴) قانون اساسی فهرست مجوزها و تصدیگی فرهنگی و هنری با رعایت موادین شرعاً قابل واگذاری به بخش خصوصی و تعاونی و سازمانهای مردم‌نهاد را که ناپایان سال اول اجرای قانون برنامه تعیین می‌شود در طول سالهای اجرای قانون برنامه واگذار نمایند.

تبره- آیین‌نامه این بند شامل شیوه تعیین فهرست مذکور و نحوه واگذاری و فروش با بیشینهاد سازمان، سازمان اداری و استخدامی کشور و همکاری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان صدا و سیما به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ب- دولت مکلف است تا پایان سال اول اجرای برنامه با مشارکت سازمان صدا و سیما و وزارت ورزش و جوانان، تمدیدات قانونی لازم در خصوص نحوه تقسیم درآمدهای تبلیغاتی ناشی از بخش مسابقات ورزشی را بیشینی نماید.

ت- سازمان اوقاف و امور خیریه مکلف است با همکاری سازمان، وزارت راه و شهرسازی، شهرداری‌ها و سارمان نیت اسناد و املاک کشور نسبت به صدور وأخذ اسناد موقوفات و تبدیل بقاع متبرکه با رعایت ضوابط وقفی به قطبهای فرهنگی اقدام نماید.

ث- دولت مکلف است تمدیدات لازم را نسبت به توسعه فرهنگ کتابخوانی با اولویت کتابخانه‌های روسانی در مناطق کمتر توسعه‌یافته، بر اساس طرح آمایش سوزمین و نیازهای منطقه‌ای با رویکرد تشویق و جذب سرمایه- گذاری بخش خصوصی و تعاونی در تولید کتاب و محصولات فرهنگی و سایر کالاهای فرهنگی و هنری فراهم کند و ناپایان سال اول اجرای قانون برنامه با ترخ رشد سالانه پنج درصد (%) مطابق قانون بودجه سنتواری نسبت به وضعیت موجود در طول اجرای قانون برنامه اقدام نماید.

ج- دولت و شهرداری‌ها و سازمان آب و فاضلاب مکلفند با ارائه تعریف فرهنگی و یا پروانه ساختمان در زمینه آب و برق و گاز، حمل و نقل و پست، با استفاده از کاربری فرهنگی در فضاهای مسکونی از کتابفروشان، ناشران و مطبوعات که دارای مجوزهای قانونی لازم هستند حمایت کنند.

تبره- آیین‌نامه اجرایی موضوع این بند توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با همکاری وزارت‌خانه‌های راه و شهرسازی، نیرو، کشور و نفت، تدوین و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ج- دولت مکلف است به منظور حمایت از حقوق بدبادراندگان آثار فرهنگی، هنری و امنیت شغلی اصحاب فرهنگ و هنر و مطبوعات و قلم، صدا و سیما و رسانه، بسیاری برای حضور بین‌المللی در عرصه‌های فرهنگی، هنری و تنظیم مناسبات و روابط میان اشخاص حقیقی و حقوقی مرتبط با امور فرهنگی و هنری اقدامهای ذیل را به عمل آورد:

۱- تمدیدات قانونی لازم جهت امنیت شغلی اصحاب فرهنگ و هنر و مطبوعات و قلم، صدا و سیما و رسانه و استقرار نظام صنفی بخش فرهنگ

۲- بازنگری و اصلاح قوانین مطبوعات و تبلیغات نظام جامع حقوقی مطبوعات و رسانه‌ها و تبلیغات جهت طی مراحل قانونی

ح- اصحاب فرهنگ و هنر و رسانه و صدا و سیما که شغل خود را از دست می‌دهند تحت پوشش بیمه بیکاری قرار می‌گیرند. دولت در چهارچوب لواج بودجه سنواتی کمک‌های اعتباری را به این منظور در اختیار صندوق بیمه بیکاری قرار می‌دهد.

تبصره- آیین‌نامه اجرائی این بند طرف مدت شش‌ماه پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون به پیشنهاد مشترک وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان تبلیغات اسلامی، سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران و سازمان تئیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۹۲- دولت مکلف است از ابتدای اجرای قانون برنامه در قالب بودجه سنواتی، سهم خود در تأمین بودجه سازمان صداوسیما را حداقل به میزان هفت دهم درصد (۷٪) بودجه عمومی دولت لحاظ و تخصیص دهد. افزایش اعتبار سازمان نسبت به سال پایه از محل این ماده جهت پوشش صدرصدی (۱۰٪) استان‌ها، توسعه کمی و کیفی برنامه‌های تولیدی (ملی، استانی و برونو مرزی) پویانمایی (انیمیشن)، مستند و فیلمها و سریال‌های فاخر و توسعه فنی هزینه می‌شود و هرگونه افزایش حقوق و مزايا جز به تناسب سایر بخش‌های کشور که در بودجه سنواتی مشخص می‌شود، ممنوع است.

سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران گزارش سالانه این ماده را به مجلس شورای اسلامی ارائه می‌کند.

ماده ۹۴- دولت مکلف است بیست و هفت صدم درصد (۷٪) از کل نه درصد (۹٪) مالیات بر ارزش افزوده را برای توسعه ورزش مدارس، ورزش همگانی، فدراسیون بین‌المللی ورزش‌های زورخانه‌ای و کشتی پهلوانی، ورزش روستاپی و عشاپری، ورزش بانوان و زیرساختمانی ورزش بهویژه در حوزه معلولان و جانبازان اختصاص دهد. این مبلغ در ردیفهای مربوط به وزارت ورزش و جوانان و وزارت آموزش و پرورش در بودجه سنواتی پیش‌بینی می‌شود و پس از مبادله موافقنامه در اختیار این وزرایخانه‌ها قرار می‌گیرد.

تبصره ۱- این اعتبار فقط در استان‌ها هزینه می‌شود.

تبصره ۲- پرداخت هرگونه وجهی از محل بودجه کل کشور به هر شکل و به هر نحو به ورزش حرفه‌ای ممنوع است و در حکم تصرف غیرقانونی در وجوده و اموال دولتی است.

تبصره ۳- از مجموع عوارض و مالیات نه درصدی (۹٪) موضوع قانون مالیات بر ارزش افزوده، قبل از توزیع آن منابع بین ذی‌نفعان، مبلغ مندرج در این ماده کسر خواهد شد.

تبصره ۴- دولت مکلف است یک پنجم از منابع درآمدی ماده (۹٪) و یک‌پنجم از منابع درآمدی ماده (۷٪) این قانون را برای ازدواج و اشتغال جوانان به عنوان سهم وزارت ورزش و جوانان مطابق بودجه سنواتی پیش‌بینی و هزینه نماید.

ماده ۹۵- به منظور توسعه فضاهای مذهبی فرهنگی و بهره‌گیری بهینه از اماکن مذهبی و تسبیت جایگاه مسجد به عنوان اصلی‌ترین بایگان عبادی، تربیتی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی، اقدامات زیر انجام می‌شود:

الف- وزارت راه و شهرسازی، بنیاد مسکن انقلاب اسلامی و شهرداری‌ها موظفند در طراحی و اجرای طرحهای جامع تفصیلی شهری و هادی روستاپی و شهرکها و شهرهای جدید‌الاحداث، اراضی مناسب برای احداث مساجد و خانه عالم در جوار مساجد جهت استفاده امام جماعت همان مسجد پیش‌بینی کنند و پس از آماده‌سازی بدون دریافت هزینه و با حفظ مالکیت عمومی در اختیار متفاصلیان احداث مساجد قرار دهند.

تبصره- مساجد، مصلی‌ها، اماکن صرفاً مذهبی اقلیت‌های دینی مصرح در قانون اساسی و حوزه‌های علمیه شامل مراکز آموزشی، پژوهشی و اداری از پرداخت هزینه‌های حق انشعاب آب، برق، گاز و فاضلاب و عوارض ساخت و ساز فقط برای فضای اصلی معاف می‌باشد.

ب- مالکان مجتمعهای تجاری، اداری و خدماتی جدید‌الاحداث موظفند نمازخانه مناسبی را در اماکن مذکور احداث نمایند. دستورالعمل این بند شامل تعداد واحدهای این مجتمعهای و مکان احداث در چهارچوب نقشه‌های مصوب به تصویب شورای عالی شهرسازی و معماری می‌رسد.

پ- سازمان جنگل‌ها، مراع و آبخیزداری کشور و شهرداری‌ها موظفند نسبت به احداث یا اختصاص فضای کافی و مناسب برای مسجد یا نمازخانه در بوسنانهای ملی و بوسنانهای شهری اقدام کنند.

ت- کلیه دستگاههای اجرائی، مراکز آموزشی، بیمارستان‌ها و مراکز درمانی، مجموعه‌های ورزشی، مجتمعهای رفاهی، تفریحی و مجتمعهای تجاری اعم از دولتی یا غیردولتی، موظفند نسبت به احداث یا اختصاص و نگهداری فضای کافی و مناسب برای مسجد یا نمازخانه اقدام نمایند.

ث- وزارتخانه‌های راه و شهرسازی و نفت موظفند تمدیدات و اقدامات لازم را جهت احداث مسجد و نمازخانه در پایانه‌های مسافربری و جایگاههای عرضه سوخت بین شهری و همچنین نگهداری و مدیریت مساجد و نمازخانه‌های مذکور از طریق بخش غیردولتی به عمل آورند.

ج- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مکلف است به منظور ارتقای کارکرد فرهنگی و هنری مساجد، برقراری عدالت فرهنگی و ترویج فرهنگ اسلامی و جذب جوانان و نوجوانان به مساجد، با رعایت موازین اسلامی تربیتی اتحاد نماید تا کلیه مساجد شهری و روستاهای بالای هزار نفر جمعیت از کانون‌های فرهنگی و هنری بر اساس بودجه سنواتی برخوردار گردند.

ماده ۹۶- وزارت جهاد کشاورزی موظف است به منظور احداث و توسعه اماکن و فضاهای ورزشی، اراضی ملی غیرکشاورزی خارج از حریم شهرها و محدوده روستاهای به استثنای اراضی واقع در مناطق چهارگانه محیط‌زیست را

که مورد نیاز بخش غیردولتی است با تأیید وزارت ورزش و جوانان به قیمت ارزش معاملاتی اعلام شده توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی با رعایت تشریفات قانونی به بخش غیردولتی و تعاونی با اولویت تعاونی‌های اینارگران واگذار نماید. تغییر کاربری این اراضی ممنوع است. منابع حاصل از اجرای این حکم به خزانه واریز می‌گردد.

ماده ۹۷ - دولت مکلف است به منظور تعمیق ارزشها، باورها و فرهنگ مبتنی بر هویت اسلامی و ترویج سیره و سنت اهل بیت (علیهم السلام) و استفاده بهینه از ظرفیت معنوی اماکن زیارتی در شهرهای مقدس مشهد، قم و شیراز و برگزاری و تمدید امکانات لازم مراسم سالانه پیاده‌روی اربعین، نسبت به انجام امور ذیل تا پایان اجرای قانون برنامه اقدام نماید:

الف- شناسایی دقیق نیازها و مشکلات زائران، برنامه‌ریزی و تدوین سازوکارهای لازم جهت ساماندهی امور زائران و تأمین زیرساختهای لازم از طریق حمایت از شهرداری‌ها و بخش‌های غیردولتی

ب- توسعه امکانات، فعالیت‌های فرهنگی و خدمات زیارتی در قطب‌های زیارتی و گردشگری مذهبی و فراهم نمودن زمینه زیارت و اجرای طرح‌های (بروزهای) زیربنایی مورد نیاز در قالب بودجه‌های سنواتی

- ۹۸ ماده

الف- دستگاههای اجرائی مکلفند به منظور صیانت از میراث فرهنگی و حمایت از صنایع دستی و تشویق و توسعه گردشگری اقدامات زیر را انجام دهند:

۱- هزینه‌های مربوط به پژوهش، حفاظت و مرمت آثار منقول و غیرمنقول ثبت شده در فهرست آثار ملی و فهرست‌های ذیرباط آثار در اختیار و در حیطه وظایف تخصصی همان دستگاه را در قالب بودجه سنواتی از محل اعتبارات خود تأمین کنند. این اعتبارات در چهارچوب ضوابط قانونی سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری هزینه می‌شود.

۲- تأسیسات گردشگری از هر نظر تابع قوانین و مقررات بخش صنعت گردشگری به استثنای معافیت‌های مالیاتی است و از شمول قانون نظام صنفی مستثنی می‌باشد.

ب- سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری موظف است به منظور حفظ و صیانت از میراث فرهنگی اقدام لازم را با همکاری و همراهانگی سایر دستگاههای اجرائی ذیرباط به منظور شناسایی، مستندسازی، حفاظت و مرمت و معرفی میراث فرهنگی (اعم از ملموس و ناملموس) میراث طبیعی، ایجاد شهرهای جهانی صنایع دستی و احیای هنرهای سنتی در حال زوال در حوزه فرهنگ و تمدن ایرانی و ثبت در فهرست میراث جهانی را طبق بودجه سنواتی بعمل آورد.

ماده ۹۹ - بنیاد مسکن انقلاب اسلامی با همکاری سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری موظف است نسبت به تهیه و اجرای طرح بهسازی و احیای حداقل سیصد روستای دارای بافت با ارزش تاریخی و فرهنگی و روستاهای هدف گردشگری را از محل اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، تا پایان اجرای قانون برنامه در بودجه سنواتی اقدام نماید تا در چهارچوب مفاد این ماده حفظ، تکه‌داری و مورد بهره‌برداری قرار گیرد.

- ۱۰۰ ماده

الف- سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری مکلف است تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه، سند راهبردی توسعه گردشگری را در چهارچوب قوانین مربوطه با رویکرد استفاده حداکثری از بخش خصوصی جهت تصویب هیأت وزیران ارائه نماید. دولت موظف است تمدیدات زیر را به عمل آورد:

۱- تهیه و الحاق بیوست تخصصی میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری برای کلیه طرح‌های توسعه‌ای بزرگ و مهم در حوزه‌های زیربنایی، تولیدی و خدمات دستگاههای موضوع ماده (۲) قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری مصوب ۱۳۸۲/۱۰/۳ جهت تطبیق با اهداف و وظایف سازمان مذکور در سطوح ملی، منطقه‌ای، استانی و شهری

۲- اختصاص پارانه و تسهیلات مالی در چهارچوب قوانین مربوطه ایرانگردی و جهانگردی در مناطق مسکن اینارگران ارائه نماید.

۳- ایجاد زیرساختهای مورد نیاز مناطق گردشگری از قبیل راه، خدمات رفاهی و اقامتی، استفاده از ظرفیت بخش خصوصی در سرمایه‌گذاری، واگذاری تسهیلات ارزان‌قیمت و سایر اقدامات حمایتی در قالب بودجه سنواتی

تبصره- آیین‌نامه اجرائی این بند توسط سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و با همکاری وزارت‌خانه‌های کشور، جهاد کشاورزی و راه و شهرسازی، سازمان حفاظت محیط‌زیست و سازمان تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

ب- سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری با همکاری سازمان موظف است تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه طرح ساماندهی گردشگری جنگهای شمال و شمال‌غرب کشور و زاگرس، سواحل شمالی و جنوبی با اولویت سواحل مکران طبق قوانین مربوطه را تهیه و جهت تصویب به هیأت وزیران ارائه نماید.

پ- دولت مکلف است تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه، تمدیدات و اقدامات قانونی لازم را جهت مدیریت یکپارچه و جامع میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری به عمل آورد.

ت- سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری مکلف است کل درآمد اخلاقی و کمکهای مردمی از اماکن و محوطه‌های تاریخی و موردها را که در اجرای ماده (۵) قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری مصوب ۱۳۸۲/۱۰/۳ به صورت هیأت امنیتی تشکیل و اداره می‌شوند به حسابی که نزد خزانه افتتاح می‌گردد، واریز

نماید. صدرصد(۱۰۰%) وجود حاصله و همچنین سهم کمکهای دولتی اختصاص داده شده به این اماکن در قالب بودجه سنواتی در اختیار سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری قرار می‌گیرد تا برای اداره، توسعه و مرمت این اماکن اختصاص یابد.

ث- سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری می‌تواند بخشی از امور تصدیگری و اجرائی خود را به تشکلهای حرفه‌ای و تخصصی گردشگری که طبق قانون تشکیل شده‌اند، واگذار کند.
بنصره- تعرفه‌های قانونی هزینه این خدمات با تأیید سازمان مذکور، با تصویب هیأت وزیران توسط تشکلهای تعیین شده قابل دریافت و هزینه می‌باشد.

ج- دولت مکلف است از محل منابع بند(الف) ماده(۶۵) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت(۲) مصوب ۱۳۹۲/۱۲/۴ گزارسانی روستاهای هدف گردشگری را نیز در اولویت قرار دهد.

ماده ۱۰۱- کلیه دستگاههای اجرائی موظفند بهمنظور تحقق اهداف مندرج در اصول دهم (۱۰)، بیستم (۲۰) و بیست و یکم (۲۱) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، اهداف سند چشم‌انداز بیست‌ساله و سیاست‌های کلی برنامه ششم و سیاست‌های کلی خانواده مبنی بر «تقویت نهاد خانواده و جایگاه زن در آن و استیفاده حقوق شرعی و قانونی زنان در همه عرصه‌ها» و توجه ویژه به نقش سازنده آنان» و نیز بهمنظور بهره‌مندی جامعه از سرمایه انسانی زنان در فرآیند توسعه پایدار و متوازن، با سازماندهی و تقویت جایگاه سازمانی امور زنان و خانواده در دستگاه، نسبت به اعمال روبروی عدالت جنسیتی بر مبنای اصول اسلامی در سیاست‌ها، برنامه‌ها و طرحهای خود و ارزیابی آثار و تصمیمات براساس شاخصهای ابلاغی ستاد ملی زن و خانواده سورای عالی انقلاب فرهنگی اقدام نمایند.

بنصره ۱- ریاست جمهوری (معاونت امور زنان و خانواده) موظف است ضمن ارزیابی و تطبیق سیاست‌ها، برنامه‌ها و طرحهای دستگاهها و رصد مستمر ارتقای شاخصهای وضعیت زنان و خانواده، گزارش آن را به طور سالانه به مجلس شورای اسلامی و هیئت وزیران ارائه نماید.

بنصره ۲- آینین‌نامه اجرائی این ماده در خصوص نحوه اعمال، سازوکارهای نظارت و پایش شاخصها و وظایف و الزامات دستگاههای اجرائی برای ارتقای شاخصهای مذکور، به پیشنهاد مشترک ریاست جمهوری (معاونت امور زنان و خانواده)، سازمان و سازمان اداری و استخدامی کشور و با همکاری سایر دستگاههای اجرائی ذیریط در جهارچوب قوانین مربوطه، شش‌ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۰۲- دولت موظف است براساس سیاست‌های کلی جمعیت و خانواده و سند جمعیت مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی با همکاری نهادهای ذیریط به منظور تقویت و تحکیم جامعه‌ای خانواده محور و تقویت و تحکیم و تعالی خانواده و کارکردهای اصلی آن با رعایت شاخصهای الگو و سبک زندگی اسلامی- ایرانی با ایجاد سازوکارها و تأمین اعتبارات لازم در قالب بودجه سنواتی اقدامات ذیل را به عمل آورد:

الف- زمینه‌سازی مناسب جهت کنترل و کاهش میانگین سن ازدواج به میزان دهدرصد (۱۰%) نسبت به سال پایه در طول اجرای قانون برنامه

ب- حمایت، پشتیبانی و ارتقای معیشت و اقتصاد خانواده از طریق توسعه مشاغل حانگی، بنگاههای زود بازده اقتصادی و تعاونی‌های تولیدی روستایی و خانواده محور و افزایش نرخ رشد مستمر فعالیت‌ها نسبت به سال پایه اجرای قانون برنامه

پ- مقابله فعال و هوشمند با حنگ نرم در عرصه خانواده و منع نشر برنامه‌های مخل ارزشها و برنامه‌سازی، آموزش، پژوهش و تبلیغ توسط کلیه دستگاههای ذیریط در جهت تحکیم خانواده

ت- زمینه‌سازی جهت افزایش نرخ باروری (TFR) به حداقل ۲/۵ فرزند به‌ازای هر زن در سن باروری در طول اجرای قانون برنامه

ث- پشتیبانی و حمایت از ترویج ازدواج موفق، پایدار و آسان، فرزندآوری و تربیت فرزند صالح، ارزش‌دانستن ازدواج و فرزندآوری از طریق تمھید و سازوکارهای قانونی و اعطای تسهیلات و امکانات

ج- آموزش و مشاوره مستمر و مسؤولانه نوجوانان و جوانان با اولویت خانواده‌ها قبل، حین و دست‌کم پنج سال پس از ازدواج توسط همه دستگاههای ذیریط، به ویژه وزارت‌خانه‌های آموزش و پرورش، بهداشت، درمان و آموزش پژوهشکی و ورزش و جوانان، سازمان بهزیستی، مؤسسات آموزشی عمومی و آموزش عالی دولتی و غیردولتی، سازمان نظام روانشناسی و مشاوره و سایر نهادهای ذیریط با برخورداری خدمات مشاوره و روانشناسی از تسهیلات و مزایای بیمه‌های پایه و تکمیلی

چ- ارائه تسهیلات و امکانات ساخت و اجاره مسکن با اولویت زوجهای دارای فرزند در قالب بودجه سنواتی

ح- تمھیدات لازم از قبیل ارائه تسهیلات جهت افزایش سلامت ازدواج و درمان نایاروری در قالب بودجه سنواتی

خ- تمھیدات لازم جهت بهره‌مندی از قضات و وكلای مجرب با اولویت وكلای متأهل، با ارائه آموزش‌های لازم در جهت تشویق صلح و سازش زوجها در پرونده‌های دعاوی خانواده و ایجاد مشوقهای لازم نسبت به پرونده‌های مختومه

د- حمایت و توسعه بیمه سلامت در بیمه پایه و تکمیلی برای مادران در کلیه مراحل دوران بارداری تا بایان دوران شیرخوارگی

ذ- ستاد ملی زن و خانواده مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی در چهارچوب قانون، با تشکیل جلسات مستمر، عهدهدار هدایت، ایجاد هماهنگی بین بخشی، نظارت کلان بر برنامه‌ها، اقدامات و ارزیابی عملکرد مربوط به وزارت‌خانه‌ها و دستگاههای اجرائی دی‌بریط و نهادهای عمومی و تشکلهای مردمی و نیز بسیج ملی برای جلب مشارکت فراغیر در تحقق سیاست‌های کلی ابلاغی و رصد و پایش تحولات خانواده و جماعت خواهد بود و گزارش آن باید هر شش‌ماه یکباره مجلس شورای اسلامی ارائه شود.

ماده ۱۰۳-

الف- از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون کلیه مردان شاغل در فوای سه‌گانه، بخش‌های دولتی و عمومی غیردولتی که صاحب فرزند می‌شوند از سه‌روز مخصوصی تشویقی برخوردار می‌گردند.

ب- وزارت تعاوون، کار و رفاه اجتماعی مکلف است در راستای سیاست‌های تحریم خانواده ظرف شش‌ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون بررسی و طرح لازم برای ایجاد بیمه اجتماعی زنان خانه‌دار حداقل دارای سه فرزند را فراهم و جهت تصمیم‌گیری قانونی ارائه نماید.

پ- دولت مکلف است بخشی از اعتبارات عمرانی خود را در قالب بودجه سیواتی به تأمین خوابگاههای مناسب برای دانشجویان متأهل اختصاص دهد. اولویت استفاده از این خوابگاهها با زوج دارای فرزند می‌باشد.

ماده ۱۰۴-

الف- سازمان بهزیستی مکلف است در راستای کنترل و کاهش نرخ طلاق به میزان بیست‌درصد(۲۰%) سال پایه در طول اجرای قانون برنامه زمینه‌سازی لازم را از طریق مرکز فویت‌های اجتماعی و مددکاری و مراکز مشاوره و خدمات روانشناختی به عمل آورد تا جهت پیشگیری از اختلاف و بجز نیروهای خانوادگی و پیشگیری از وقوع طلاق و با کمک نهادهای مردمی، خدمات خود را گسترش دهد.

ب- سازمان صدا و سیما مکلف است در برنامه‌های خود ترویج ازدواج، ضدارش بودن طلاق و آسیهای اجتماعی آن برای زوجها و فرزندان، فرهنگ افزایش پاییندی زوجها به خانواده و حفظ حرمت خانواده را به عنوان محورهای اصلی سبک زندگی اسلامی- ایرانی مدنظر قرار دهد.

بخش ۱۸ - سیاسی، دفاعی و امنیتی

ماده ۱۰۵- در راستای اجرای مفاد مصرح در قانون اساسی و افزایش قدرت مقاومت و کاهش آسیب‌پذیری اقتصاد کشور و به منظور مدیریت منسجم، هماهنگ و مؤثر روابط خارجی جمهوری اسلامی ایران بر مبنای اصل عزت، حکمت و مصلحت و برای تحقق اهداف این قانون، دستگاههای اجرائی به جز نیروهای مسلح مکلفند، تمامی اقدامات خود در زمینه روابط خارجی را با هماهنگی وزارت امور خارجه انجام دهند. وزارت امور خارجه موظف است در چهارچوب قوانین نسبت به اجرای موارد زیر اقدام نماید:

الف- طراحی و اجرای اقدامات دیپلماتیک در سیاست خارجی درجهت تحقق اصول هریوته قانون اساسی مخصوصاً در بعد مبارزه با استکبار و رژیم صهیونیستی و حمایت از حربان مقاومت و مستضعفین

ب- ایجاد بسترهای و شرایط سیاسی لازم برای تنوع‌بخشی و تقویت بیوندهای همه‌جانبه با کشورهای هدف در جهان بهویژه کشورهای منطقه، همسایگان و قدرتها نوظهور در چهارچوب سیاست‌های کلی نظام

پ- تقویت دیپلماسی اقتصادی با تمرکز بر ورود به بازارهای جهانی برای صادرات کالا و خدمات فنی و مهندسی، تأمین مالی و جذب سرمایه‌گذاری خارجی و دستیابی به فناوری‌های نوین و ایجاد زمینه‌های لازم برای حضور بخش غیردولتی در دیگر کشورهای منطقه و کشورهای جنوب غربی آسیا بهویژه کشورهای همسایه و اسلامی در چهارچوب سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی

ت- وزارت صنعت، معدن و تجارت با همکاری وزارت امور خارجه مکلف است ظرف مدت پیکسار از زمان لازم‌الاجراء شدن این قانون، رایزنی بازارگانی در سفارتخانه‌های ایران در کشورهایی که بر اساس آمار گمرک بیشترین رابطه تجاری با ایران را دارند به گونه‌ای تعیین کند که کلیه این افراد دارای تحصیلات مرتبط با حوزه‌های اقتصادی بوده و به زبان انگلیسی با کشور هدف تسلط کامل داشته باشند. مدت خدمت این افراد دو سال است. وزارت امور خارجه با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت گزارش سالانه اجرای این حکم را به مجلس شورای اسلامی ارائه کند.

اناق بازارگانی، صنایع و معادن و کشاورزی، می‌تواند پیشنهادهای خود را به وزارت صنعت، معدن و تجارت ارائه نماید.

ث- حمایت همه جانبه از حقوق ایرانیان خارج از کشور و جلب مشارکت آنها در توسعه و پیشرفت کشور

ج- به کارگیری ظرفیت‌های دیپلماسی رسمی در سطوح دو و چندجانبه برای ایجاد محیط سیاسی و امنیتی با نیات و پایدار در منطقه

ج- بهره‌برداری از دیپلماسی عمومی و روشها و ایزرهای نوین و کارآمد اطلاع‌رسانی در گستره فرامرزی برای تبیین دیدگاههای جمهوری اسلامی ایران در ابعاد گفتمانی و معنایی و ارتقای حایگاه ایران در افکار عمومی جهان

ح- به کارگیری همه امکانات جمهوری اسلامی ایران برای مقابله با خشونت‌گرایی، تروریسم و افراطگرایی

خ- صیانت از وجهه بین‌المللی جمهوری اسلامی ایران در رابطه با موضوعات حقوق بشری از طریق رصد و پایش وضعیت حقوق بشر در عرصه بین‌المللی، پاسخ مناسب به ادعاهای بی‌بایه آنان و گسترش حقوق بشر اسلامی با همکاری دستگاههای ذکری

د- اعطای کمکهای توسعه‌ای به کشورهای هدف در چهارچوب قوانین بودجه سالانه در راستای سیاست‌های کلی نظام

ذ- برنامه‌ریزی و اقدام مؤثر در راستای تحقق اهداف اصول قانون اساسی در بعد مبارزه با نظام سلطه و صهیونیزم و حمایت از جریان مقاومت، فلسطین و مستضعفین

ره- حمایت از جریان‌های تقریبی و وحدت‌آفرین در جهان اسلام بهویژه فعالیت‌های مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی و مقابله با توطئه دشمنان در ایجاد تفرقه در جهان اسلام

ز- دولت موظف است برنامه‌ریزی‌های لازم جهت توسعه سیاسی را به گونه‌ای طراحی نماید که تا پایان اجرای قانون برنامه ششم، احزاب و تشکلهای سیاسی مطابق ضوابط قانونی مصوب مجلس شورای اسلامی، مورد حمایت قرار گیرند.

ماده ۱۰۶

الف- دولت مکلف است در اجرای بند (۵۲) سیاست‌های کلی برنامه ششم و به منظور افزایش توان دفاعی کشور در تراز قدرت منطقه‌ای و تأمین منافع و امنیت ملی، حداقل پنج درصد (۵%) از منابع بودجه عمومی و درآمدات اختصاصی را به عنوان سهم تقویت بنیه دفاعی در ردیفهای تقویت بنیه دفاعی در بودجه سالانه کشور اختصاص دهد.

ب- دولت موظف است پشتیبانی‌های لازم را به منظور افزایش توان دفاعی کشور در تراز قدرت منطقه‌ای و تأمین منافع و امنیت ملی، با انجام اقدامات اساسی زیر به عمل آورد:

۱-تحکیم و تقویت بنیه دفاعی کشور با پشتیبانی از:

۱-۱-توسعه و افزایش توان تولیدی موشکی

۱-۲-توسعه و تقویت توان پدافند هوایی در سطوح مختلف برد کوتاه، متوسط و بلند

۱-۳-توسعه و به روزرسانی شبکه‌های ارتباطی امن و پایدار و تعامل پذیر و برخوردار از فناوری‌های مناسب با هدف استقرار کامل سامانه فرماندهی و کنترل

۱-۴-هوشمند و متحرک‌سازی برخی سامانه‌های تسليحاتی مناسب با تهدیدات

۱-۵-توسعه و تقویت امکانات جنگ الکترونیک و دفاع رایانه‌کی (سایبری)

۱-۶-تحقیق، طراحی و تولید اقلام مورد نیاز برای مواجهه و تقابل با گروههای مسلح تروریستی

۱-۷-توسعه و تقویت توان ناوگان هوایی در حوزه‌های مختلف آفندی، پدافندی و پشتیبانی رزمی با اتکا به سامانه‌های پیشرفته هواپیمایی، بالگردی و پهپادی

۱-۸-توسعه و بازسازی صنایع هوایی دفاعی برای پشتیبانی از ناوگان هوایی نیروهای مسلح (اعم از هوابیما، بالگرد و تسليح آنها)

۱-۹-توسعه و به روزرسانی توانمندی تولید پهپادها و تسليح آنها

۱-۱۰-نوسازی سامانه‌های ناوی بری و کمک ناوی بری و نظارتی ویژه نظامی هوابیماهای نیروهای مسلح

۱-۱۱-توسعه ناوگان نیروی دریایی با تجهیز به شناورهای سطحی، زیرسطحی سنگین، یگانهای پروازی دریایی و تسليح آنها به سامانه‌های کشف، شناسایی و ردگیری و کنترل آتش و سلاحهای پیشرفته و به روز و کارآمد

۱-۱۲-توسعه و تقویت یگانهای رزمی و تیوهای واکنش سریع نیروهای مسلح

۱-۱۳-رعایت فاصله سطح حقوقی و دستمزد کارکنان نیروهای مسلح با کارکنان کشوری بر اساس تبصره (۳) ماده (۱۷) قانون مدیریت خدمات کشوری

۱-۱۴-تقویت کمی و کیفی بسیج مستضعفان و حضور بیشتر نیروهای مردمی در صحنه‌های امنیت و دفاع از کشور، دفاع از آرمانها و مبانی اندیشه انقلاب اسلامی و توسعه فرهنگ امریکه معروف و نهی از منکر از طریق:

۱-۱۵-حمایت از زیرساختها برای توسعه نواحی شهرستانی و رودهای مقاومت مناسب با توسعه و تغییرات تقسیمات کشوری

۱-۱۶-تعیین ارزش‌های انقلاب اسلامی و توسعه فرهنگ و تفکر بسیجی با استفاده از هسته‌های تربیتی، غنی‌سازی اوقات فراغت، توسعه فرهنگ ارزش و استفاده از تختگان بسیجی

۱-۱۷-مقابله با جنگ نرم در حوزه‌های مختلف با اولویت حضور فزاینده در فضای مجازی و رایانه‌ای با رویکرد بومی

۱-۱۸-جدب و به کارگیری بسیج دهها میلیونی با رویکرد فرهنگی اجتماعی و علمی اقتصادی

۱-۱۹-توسعه و مشارکت بسیج سازندگی در کمک به دولت در امر محرومیت‌زدایی و سازندگی کشور

- 6-2 تأمین پوشش بیمه‌ای و جیران خسارت‌های ناشی از به کارگیری بسیجیان در مأموریت‌های محله
- 7-2 به منظور کمک به پیشرفت عمران و آبادانی رستاهات کشور دستگاه‌های اجرائی می‌توانند حداقل ۵۰٪ از اعتبارات اختصاصیافته خود را با استفاده از طرفیت و توانمندی بسیج سازندگی هزینه نمایند.
- ب- به منظور کاهش آسیب‌پذیری زیرساختها و ارتقای پایداری ملی، کلیه دستگاه‌های اجرائی ملزم به رعایت سیاست‌های بدافند غیرعامل و انجام اقدامات زیر می‌باشد:
- 1- اجرای کامل بدافند غیرعامل برای کلیه مراکز حیاتی و حساس کشور بر اساس طرح مصوب کمیته دائمی بدافند غیرعامل مبتنی بر گسترش هوشمندانه و مصنوسازی آن و تصویب در مراجع قانونی آن
- 2- تهیه و تدوین طرحهای ایمن‌سازی و حفاظت از مراکز مهم کشور و به اجرا درآوردن آنها پس از تصویب کمیته دائمی بدافند غیرعامل از منابع دستگاه مربوطه و تصویب در مراجع قانونی آن
- 3- تهیه پیوست پدافند غیرعامل برای طرحهای حساس جدید کشور و الزام به رعایت و اجرای آنها پس از تصویب کمیته دائمی بدافند غیرعامل از منابع دستگاه مربوطه آن
- ت- به منظور تأمین امنیت پایدار مناطق مرزی، کاهش جرم و جنایت، مبارزه همه‌جانبه با مواد مخدر و روان‌گردان‌ها، پیشگیری و مقابله با قاچاق کالا و ارز از طریق پیش‌بینی اعتبارات مورد نیاز در بودجه سالانه دستگاه‌های مربوطه اقدامات زیر به عمل آید:
- 1- انسداد الکتریکی، الکترونیکی، نوری (ابنیکی) و فیزیکی مرزها با اولویت مناطق مرزی مستعد ناامنی، بهره‌گیری از توان اطلاعاتی وزارت اطلاعات جمهوری اسلامی ایران و حمایت سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ایران، تقویت و توسعه زیرساختها و توان عملیاتی مرزبانی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، مشارکت‌دهی مرزنشینان در طرحهای امنیتی، توسعه فعالیت‌های اطلاعاتی و تقویت دیلماسی مرزی براساس طرح (ارتقای امنیت و کنترل مؤثر مرزها) که توسط وزارت کشور با همکاری سازمان و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ظرف مدت شش‌ماه پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون، تهیه می‌شود و پس از تأیید ستاد کل نیروهای مسلح به تصویب شورای عالی امنیت ملی می‌رسد.
- 2- برنامه‌ریزی و زمینه‌سازی برای کاهش جرم و جنایت با هدف کاهش دهدرصدی (۱۰٪) سالانه در مصاديق مهم آن توسط دستگاه‌های ذیریط
- 3- برنامه‌ریزی برای مبارزه همه‌جانبه با مواد مخدر و روان‌گردان‌ها و مدیریت مصرف آنها با هدف کاهش بیست و پنج درصدی (۲۵٪) اعتیاد توسط دستگاه‌های مربوطه در طول اجرای قانون برنامه
- 4- برنامه‌ریزی برای پیشگیری و مقابله با قاچاق کالا و ارز از مبادی ورودی تا محل عرضه آن در بازار به‌ نحوی که سالانه حداقل دهدرصد (۱۰٪) ورود قاچاق کاهش یابد.
- ماده ۱۰۷- به منظور افزایش ظرفیت‌های قدرت نرم و دفاع رایانیکی (سایبری) و تأمین بدافند و امنیت رایانیکی برای زیرساختهای کشور، طرح جامع دربرگیرنده توسعه قدرت نرم دفاعی و رایانیکی و مقابله با جنگ نرم با مشارکت ستاد کل نیروهای مسلح و وزارت اطلاعات جمهوری اسلامی ایران در سال اول اجرای قانون برنامه تهیه می‌شود و پس از تصویب شورای عالی فضایی مجازی از سال دوم اجراء این قانون به اجراء در می‌آید.
- ماده ۱۰۸- به منظور ارتقای نظم و امنیت و توسعه پیشگیری و مقابله با جرائم، کنترل مؤثر مرزها و همچنین کاهش تخلفات و حوادث رانندگی اقدامات زیر در طول اجرای قانون برنامه اجراء می‌شود:
- الف- ارتقای نظم و ایمنی حمل و نقل و عبور و مرور؛
- 1- دولت مکلف است اقدامات و سازوکار لازم برای کاهش تلفات حوادث رانندگی با تأکید بر تجهیز و تقویت پلیس راهنمایی و رانندگی، ارتقای کیفیت ایمنی وسایط نقلیه، تقویت و تکمیل شبکه‌های امداد رسانی و فوریت‌های پرشکی، اصلاح نقاط خرابه خیز جاده‌ای و توسعه فرهنگ صحیح ترافیکی را فراهم نماید به‌ نحوی که تلفات حوادث رانندگی نسبت به تعداد دهه‌هار دستگاه خودرو تا پایان اجرای قانون برنامه سی و یک درصد (۳۱٪) کاهش یابد.
- 2- کلیه معابر اصلی، مبادی و بزرگراهها در مراکز استانها و کلان‌شهرها و همچنین جاده‌های اصلی و آزادراهها با نصب، نگهداری و به‌ روزرسانی سامانه‌های کنترلی و مراقبتی هوشمند توسط شهرداری‌ها و وزارت راه و شهرسازی تحت پوشش قرار گرفته و این سامانه‌ها و دسترسی لازم آن در اختیار نیروی انتظامی قرار گیرد.
- 3- معاد قانون الحاق سه نیصه به بند (۱۲) ماده (۴) قانون تشکیل نیروی انتظامی مصوب ۱۳۷۹/۲/۱۸ به شهرهای بالای یک میلیون نفر تسری می‌یابد.
- ب- به منظور کنترل و مبارزه مؤثر با قاچاق کالا به نیروی انتظامی و گمرک احراز داده می‌شود نسبت به نصب، راه اندازی و به روزرسانی سامانه‌های کنترل خودرویی بارگنجی (کانتینری) (ایکس‌ری) در مبادی گمرکی، ورودی و خروجی مرزها و ایستگاه‌های بازرسی و کنترلی ناجا از طریق اشخاص و مؤسسات حقوقی غیردولتی اقدام نمایند. مدیریت و بهره‌برداری از این سامانه‌ها حسب مورد در اختیار نیروی انتظامی و گمرک می‌یابد.
- به منظور تأمین هزینه‌های مربوط به راه‌اندازی، نگهداری و تجهیزات مربوط به آن صاحبان بار یا خودرو مکلفند به هنگام کنترل و صرفاً در مبادی ورودی و خروجی نسبت به پرداخت تعرفه مربوط اقدام کنند. میزان این تعرفه در بودجه سیواتی تعیین می‌شود.

ب- کلیه شهرکها و مجتمعهای اداری، تجاری، مسکونی و صنعتی و همچنین مراکز عمومی مکلفند بیوستهای حفاظتی- انتظامی لازم برای ارتقاء امنیت و یعنی این اماکن و بیشگیری از سرقت را برابر استانداردهای اعلامی نیروی انتظامی رعایت نمایند.

تبصره- آیین‌نامه نحوه اجرای این بند و استانداردهای اعلامی توسط وزارت‌خانه‌های کشور و راه و شهرسازی با همکاری نیروی انتظامی و شورای عالی استان‌ها تهیه و به تصویب هیأت وریان می‌رسد.

ت- به نیروی انتظامی اجازه داده می‌شود با تأیید ستاد کل نیروهای مسلح به منظور متناسب‌سازی استعداد نیروی انتظامی با نیازهای امنیتی- انتظامی کشور و کاهش فاصله این استعداد با شاخص یعنی نیرو به ازای هر هزار نفر جمعیت، در طول اجرای برنامه سالانه، پایور مورد نیاز و متناسب با بودجه سنواتی استخدام و به موجودی خود اضافه نماید.

ماده ۱۰۹ - دولت مکلف است مطابق مصوبات شورای عالی فضای مجازی و هماهنگی سازمان پدافند غیرعامل اقدامات ذیل را به عمل آورد:

الف- ایجاد سامانه پدافند رایانیکی(سایبری) در سطح ملی و ارتفای قدرت رصد، پایش، تشخیص و هشداردهی، مصون‌سازی و افزایش توان مقابله با پیامدهای ناشی از وقوع احتمالی تهدید با بهره‌گیری از طریق دستگاههای استانی و نیروهای مسلح با هدف مصون‌سازی و یا بی‌ائزاسازی این‌گونه تهدیدات بر سرمهایه‌های ملی

ب- افزایش سطح آموزش رایانیکی(سایبری) مدیران و کارکنان دستگاههای اجرائی به منظور جلوگیری از نفوذ و مختل نمودن سامانه(سیستم)‌های نرم‌افزاری دستگاه ذیریط و توسعه آمادگی‌ها

ماده ۱۱۰ - دولت مکلف است هرسال در بودجه سنواتی، کمک‌هزینه مسکن کارکنان نیروهای مسلح (نظمی و انتظامی) ساکن در خانه‌های سازمانی را پس از کسر از دریافتی آنان به حساب مخصوصی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز کند و معادل وجهه واریز شده به حساب ردیفهای بودجه‌ای نیروهای مسلح را برای تأمین هزینه‌های تعمیر و نگهداری خانه‌های سازمانی در طول اجرای این قانون پیش‌بینی و واریز نماید.

ماده ۱۱۱ - دولت مکلف است اقدامات زیر را انجام دهد:

الف- استقرار و احداث زیرساختهای نظامی، فرهنگی، رفاهی نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران در سواحل مکران

ب- فراهم نمودن اعتبارات لازم جهت پرداخت مطالبات حق اشتعه خلبانان و دیگر کارکنان اداری ذی‌نفع در طول اجرای این قانون

ب- ارتفای کیفیت مراکز آموزشی و فرهنگی نیروهای مسلح برای تربیت نیروهای کارآمد

ماده ۱۱۲ - به منظور حیران عقب‌ماندگی‌های استان‌های مناطق عملیاتی دفاع مقدس:

الف- ستادکل نیروهای مسلح موظف است محدوده مناطق عملیاتی دفاع مقدس را تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه به سازمان اعلام نماید.

ب- سازمان موظف است ارزیابی جامعی از وضعیت توسعه‌یافته‌گی زیرساخت‌های این مناطق را تا سطح شهرستان تهیه کند.

ب- دولت موظف است ردیف متصرفی را در قوانین بودجه سنواتی به جiran عقب‌ماندگی‌ها و ارتفای شاخصهای برخورداری مناطق موضوع این ماده اختصاص دهد به‌گونه‌ای که این شاخص‌ها سالانه ده درصد(%) افزایش یافته و به سطح متوسط شهرستان‌های برخوردار کشور برسد.

ت- دولت موظف است از سال اول اجرای این قانون، در قالب قرارداد ۱۹۷۵ میلادی (موضوع قانون عهدنامه مربوط به مرز دولتی و حسن هم‌جواری بین ایران و عراق مصوب ۱۲۰۵/۲/۲۹) و قوانین مربوطه و در قالب بودجه سنواتی، حداقل سالانه بیست و پنج درصد(%) نسبت به لاپرواژی اروندرود و توسعه سواحل آن اقدام نماید به‌طوری‌که در پایان جهارسال به اتمام برسد.

ث- سازمان و سازمان اداری و استخدامی کشور موظفند اعتبار لازم را برای اعمال سقف فوق العاده پیش‌بینی شده در بند(۱) ماده(۶۸) قانون مدیریت خدمات کشوری برای کارکنان شاغل در این مناطق از سال اول اجرای قانون برنامه تأمین و اعمال نمایند.

ج- سازمان و سازمان اداری و استخدامی کشور مکلفند نسبت به صدور احکام پرداخت مزایای شاغلان مناطق عملیاتی دفاع مقدس برای جداول و ضوابط ابلاغی سال ۱۳۷۶ سازمان امور اداری و استخدامی کشور از سال دوم اجرای قانون برنامه اقدام نمایند.

تبصره- دستگاههایی که مشمول قانون مدیریت خدمات کشوری نیستند مکلفند از محل منابع مربوطه موارد موضوع بندهای (ث) و (ج) این ماده را به صورت مشابه تأمین نمایند.

بخش ۱۹- حقوقی و قضائی

ماده ۱۱۳- به منظور افزایش دقت و سرعت در ارائه خدمات قضائی، تحقق عدالت قضائی و احیای حقوق عامه، ارتقای کیفیت و کاهش اطاله دادرسی و ایجاد فرصت برابر برای دسترسی آحاد مردم به خدمات قضائی و کاهش ورودی پروندها و پیشگیری از وقوع جرم و دعوی و اصلاح مجرمان و کاهش جمعیت کیفری:

الف- سازمان بهریستی کشور مکلف است در راستای تعکیم نهاد خانواده نسبت به ارائه خدمات مشاوره‌ای رایگان برای افراد فاقد تمکن مالی با معرفی مقام قضائی که در اجرای قانون حمایت خانواده مصوب ۱۳۹۱/۱۲/۱ توسط مقام قضائی صلاحیت‌دار برای رفع اختلاف به آن سازمان برای مشاوره خانواده معرفی می‌شوند، اقدام لازم را به عمل آورد.

ب- مفاد استناد رسمی لازم‌الاجراء از طریق ادارات اجرایی مفاد استناد رسمی لازم‌الاجراه سازمان ثبت اسناد و املاک کشور اجراء می‌شوند. ادارات مذکور مکلفند بلافتله پس از تقاضای اجرائی نسبت به شناسایی و توقيف اموال مدیون اقدام کنند. چنانچه مرجع مذکور نتواند طرف مدت دو ماه از تقاضای اجراء، نسبت به شناسایی و توقيف اموال متعهد سند، اقدام کند یا طرف مدت شش ماه نسبت به اجرای مفاد سند اقدام نماید، متعهده سند می‌تواند با انصراف از اجرای مفاد سند به محکم دادگستری رجوع نماید.

تبصره ۱- آیین‌نامه اجرائی این بند به پیشنهاد وزارت دادگستری و با همکاری سازمان ثبت اسناد و املاک کشور تهیه و به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد.

تبصره ۲- چنانچه متعهد سند لازم‌الاجراء، طرف مدت بیست روز نسبت به انجام تعهد خود یا جلب رضایت متعهده‌له سند اقدام نماید، از پرداخت هزینه‌های اجرائی معاف خواهد بود، در غیر این صورت مراتب جهت درگ در سامانه سجل محكومیت‌های مالی موضوع بند (پ) ماده (۱۱۶) این قانون معکوس خواهد شد. کلیه دستگاه‌های اجرائی و بانکها و مؤسسات مالی و اعتباری از انعقاد هرگونه قرارداد مالی و پرداخت تسهیلات، موافقت اصولی، صدور کارت بازرگانی و بروانه صادرات و واردات به این شخص ممنوع هستند. تخلف از این حکم موجب مجازات تعزیری درجه شش (محرومیت از حقوق اجتماعی) خواهد بود.

تبصره ۳- چنانچه متعهد سند مدعی اعسار باشد، می‌تواند با رعایت قانون نحوه اجرای محكومیت‌های مالی دادخواست اعسار خود را به مرجع قضائی صالح تقديم کند و در صورت صدور حکم اعسار، متعهد سند از شمول قسمت اخیر تبصره (۲) معاف خواهد بود.

ب- سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور مکلف است در راستای اجرای سیاست‌های کلی برنامه ششم، موضوع بهبود بخشیدن به وضعیت زندان‌ها و بازداشتگاهها، اقدامات لازم برای تسریع در انتقال بیست زندان داخل محدوده شهرها با اولویت کلانشهرها به خارج از شهرها را از طرق زیر انجام دهد:

۱- فروش زندان‌های داخل شهرها و اموال مازاد بر نیاز به روش مذاکره و توافق به شهرداری‌ها و دیگر سازمان‌های عمومی غیردولتی و سایر نهادهای عمومی بدون الزام به رعایت مقررات و قوانین مربوط به مراقبه به صورت نقد حداقل به قیمت کارشناسی یا فروش زندان‌های داخل شهرها و اموال مازاد بر نیاز به اشخاص حقیقی و حقوقی (یا استثنای اشخاص ذکر شده در صدر این جزء) با رعایت کلیه قوانین و مقررات مربوط

وجوه حاصل از فروش هر کدام از زندان‌های مذکور که به تدریج و برآساس توافق به عمل آمده به حساب ویژه نزد خزانه‌داری کل واریز می‌گردد به عنوان درآمد اختصاصی سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور تلقی می‌گردد و در جهارجوب بودجه سنواتی صرف احداث زندان‌های جایگزین در همان استان می‌گردد.

در صورت وجود مازاد درآمد حاصل از بند فوق، اعتبار مذکور صرف تکمیل، تعمیرات اساسی و تجهیزات دیگر زندان‌های همان استان می‌گردد.

تبصره- دولت مکلف است ردیفی تحت عنوان انتقال زندان‌ها از شهرها به خارج شهرها ایجاد نماید به نحوی که پس از احداث زندان‌های جدید از محل فروش زندان‌های قدیمی مبلغ مذکور به خزانه اعاده گردد. در طول اجرای برنامه، حکم جزء (۱) بند (پ) ماده (۱۱۳) بر ماده (۲) قانون انتقال زندان‌ها و مراکز اقدامات تأمینی و تربیتی موجود به خارج از شهر مصوب ۹/۷ در بخش مغایرت حاکم است.

۲- در صورت تفاهم بن سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور با خریدار یا خریداران و پس از عقد قرارداد رسمی، ساختمان زندان داخل شهر تا اتمام احداث و بهره‌برداری از زندان جدید به صورت اجراه در اختیار سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور قرار می‌گیرد و احرازهای آن از مبلغ مورد تفاهم قیمت زندان کسر می‌گردد.

۳- وزارت جهاد کشاورزی (سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری کشور) و سازمان امور اراضی مکلفند نسبت به واگذاری زمین رایگان با رعایت قوانین و مقررات مربوطه به سازمان زندان‌ها برای احداث زندان‌های مذکور اقدام نمایند. همچنین کلیه دستگاه‌های اجرائی مکلفند حسب مورد همکاری لازم را در صورت مجوزهای قانونی و ایجاد و تأمین تأسیسات زیربنایی مورد نیاز (اعم از آب، برق، گاز، تلفن، کابل نوری و مسیرهای دسترسی) در این طرحها، به عمل آورند.

۴- سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلف است پس از استقرار زندانیان در محل زندان جدید خارج از شهر با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی و پس از اعلام رسمی وزارت دادگستری نسبت به انتقال کلیه اسناد و مدارک زندان مذکور به خریدار یا خریداران اقدام نماید.

-5-سازمان زندانها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور مجاز است مشارکت و سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی و عمومی را در حوزه بهره‌برداری و یا توسعه زیرساخت‌های لازم در زمینه‌های حرفه‌آموزی، استغالت حین حبس و پس از آزادی، آموزش، سلامت و درمان، طرحهای حمایتی از خانواده زندانیان و کمک به خودکفایی زندانها در فالب انواع مختلف قراردادهای رسمی جلب و یا توسعه دهد.

تبصره- آیین‌نامه اجرائی این بند ظرف مدت شش ماه پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون به‌وسیله سازمان زندانها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور و با همکاری وزارت دادگستری تهیه و به تصویب هیأت و وزیران می‌رسد ت- به منظور پیشگیری از وقوع جرم با هدف کاهش ده درصدی (۱۰%) سالانه آمار مجرمان:

-1-قوه قضائیه مکلف است با استفاده از ظرفیت‌های تمامی دستگاههای اجرائی و بهره‌گیری از مشارکت اجتماعی مردم و سازمانهای مردم‌نهاد و مراکز علمی و پژوهشی کشور نسبت به تهیه و تدوین برنامه جامع پیشگیری از وقوع جرم و ارتقای سلامت اجتماعی با رعایت قوانین مربوط تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه اقدام نماید.

-2-قوه قضائیه مکلف است حداکثر تا پایان سال دوم اجرای قانون به منظور پیشگیری و کاهش جرم، دعاوى و اختلافات، نسبت به سنتاسایی عوامل مؤثر در بروز دعاوى و جرائم به تعکیک در حوزه‌های قضائی هر استان اقدام و پس از بررسی جامع پژوهشی، اقدامات لازم را انجام و لواح مورد نیاز را تهیه و با رعایت اصل هفتاد و چهارم (۷۴) قانون اساسی به مجلس شورای اسلامی تقدیم نماید.

-3-سازمان زندانها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور مکلف است ضمن آگاهی دادن به مقامات قضائی درخصوص وضعیت آمار زندانیان و قضای آزاد زندان، ظرفیت پذیرش زندانیان را به صورت برش و با رعایت جهات امنیتی در اختیار مقامات قضائی صلاحیت‌دار قرار دهد. قضای با لحاظ ظرفیت اعلام شده و تناسب قرار تأمین، از صدور قرارهای تأمین منتهی به بازداشت و یا احکام حبس جز در موارد ضروری به موجب قوانین مربوط خودداری و با رعایت قوانین مربوط از تأسیس‌های جدید کیفری مانند تعلیق تعقیب یا مجازات، تعوق صدور حکم، آزادی‌های مشروط و مجازات‌های جایگزین حبس استفاده خواهند نمود. دادسرای انتظامی قضای بر حسن اجرای این بند نظارت می‌کند.

تبصره- دستورالعمل اجرائی این بند توسط سازمان زندانها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور و با همکاری وزارت دادگستری تهیه و به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد.

ث- قوه قضائیه (دادگستری جمهوری اسلامی ایران) می‌تواند سالانه حداکثر هشت‌صد قضای جدید برای تکمیل پستهای قضائی بلاتصدی مصوب خود و حداکثر به تعداد سه‌هزار و دویست نفر نیروی اداری و پشتیبانی برای تکمیل پستهای اداری و پشتیبانی بلاتصدی خود در سقف اعتبارات مصوب از طریق آزمون استخدامی و در فضای رفاقتی از میان استعدادهای برتر و نخبگان دانشگاهی و حوزوی حذب نماید.

ج- سازمان پژوهشی قانونی کشور مجاز است خدمات پژوهشی قانونی مورد نیاز دستگاههای دولتی و غیردولتی، نهادهای عمومی، مراکز تشخیصی و درمانی، بیمه‌ها، مردم و بخشی از وظایف مذکور در ماده (۱) قانون تشکیل سازمان پژوهشی قانونی کشور مصوب ۱۳۷۲/۴/۲۷ به استثنای موارد موضوع بند (۱) ماده (۱) قانون مذکور را با اعمال نظارت کامل به گروه پژوهشی معتمد که به این منظور تعیین خواهند شد واگذار نماید.

تبصره- آیین‌نامه اجرائی این بند به‌وسیله سازمان پژوهشی قانونی و با همکاری وزارت دادگستری تهیه و به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد.

چ- در اجرای سیاست بازنگری در قوانین جزائی و با هدف کاهش عناوین مجرمانه قوه قضائیه مکلف است به منظور بازنگری در مصادیق عناوین مجازات‌های سالب حیات با توجه به تعییر شرایط، کاهش عناوین مجرمانه و استفاده از ضمانت اجراءای انتظامی، انصباطی، مدنی، اداری و ترمیمی و متناسب‌سازی مجازات‌ها با جرائم، نسبت به تنقیح، اصلاح و رفع خلاههای قوانین جزائی با رعایت قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۲/۲۵ و اصلاحات بعدی آن اقدام و حداکثر تا پایان سال دوم اجرای قانون برامه اقدامات قانونی مورد نیاز را به عمل آورد.

ح- به منظور استفاده از خدمات کارشناسان و مشاوران در دستگاههای اجرائی به ویژه در زمینه‌های بودجه‌بری، برنامه‌ریزی، حقوقی، اداری و استخدامی، تعریف خدمات مذکور برای دستگاههای اجرائی که مطابق قوانین موضوعه مجاز به استفاده از آنها هستند توسط سازمان و با همکاری معاونت حقوقی رئیس‌جمهور تهیه و به تصویب هیأت و وزیران می‌رسد.

خ- در جهت حفاظت بهینه از بیت‌المال و حقوق و اموال دولت، دستورالعملی مشتمل بر سازوکارهای مختلف تشویق و ماندگاری شاغلان در پستهای تخصصی حقوقی در دستگاههای اجرائی از جمله در مورد فوق العاده حمایت قضائی مشترکاً توسط معاون حقوقی رئیس‌جمهور، وزیر دادگستری، رئیس سازمان اداری و استخدامی کشور و رئیس سازمان پیشنهاد و پس از تصویب هیأت و وزیران در چهارچوب قانون ابلاغ می‌گردد.

د- قوه قضائیه مکلف است نسبت به ارتقاء شاخصهای توسعه حقوقی و قضائی در طول اجرای قانون برنامه حداful به شرح جدول شماره (۱۶) اقدام کند. دولت نیز مکلف است اعتبارات مورد نیاز را بر اساس سیاست‌های کلی قضائی مبنی بر تأمین بودجه متناسب با مأموریت‌ها و وظایف فوه قضائیه از جمله موارد مندرج در جدول شماره (۱۷) در بودجه‌های سنتواتی پیش‌بینی و تأمین نماید.

جدول شماره (۱۶)- شاخص‌های توسعه حقوقی و قضایی

ردیف	شاخص	وادره انداره گیری	وضعیت مطلوب پایان برنامه (۱۴۰۰-۱۳۹۵)	وضعیت موجود سال پایه (۱۳۹۵)	متوسط رشد
۱	میانگین زمان رسیدگی به پرونده‌ها	بروز	دادسرای عمومی: دادگاه کیفری: دادگاه های حقوقی: دادگاه های بخش: دادگاه اقلال: دادگاه تجدید نظر: دادگاه کیفری آ:	۵۱ ۸۹ ۱۱۴ ۷۸ ۹۶ ۱۰۰ ۲۴۴	۴۶ ۷۹ ۷۰ ۷۰ ۸۶ ۷۳ ۲۲۴
	سبت ابلاغ الکترونیک اوراق قضایی به کل اوراق ابلاغی		-	-	٪۱۹۹۶
	سبت برondنهای بایگانی الکترونیک به کل برondنهای بایگانی		-	-	٪۲۲۵
	سرونه قضائی به سد هزار پرونده		-	-	٪۱۷۵
	سبت برondنهای مختصه اجرائی به کل برondنهای اجرائی احکام		-	-	٪۲۰۵
	سوانه ورودی برondنه به ۱۰۰ هزار نفر جمعیت		-	-	٪۲۱۰
	میزان برondنهای منتهی به صلح و سازش به کل برondنهای ورودی		-	-	٪۱۹۷
۲	سبت صدور گارنیه قضایی به کل فضای	درصد	-	-	٪۷۰
۳	سبت برondنهای مختصه اجرائی به کل برondنهای اجرائی	درصد	لسته قضائی:	٪۸۴ ٪۴۸	٪۱۰۰ ٪۱۰۰
۴	سرونه قضائی به ۱۰۰ هزار نفر جمعیت	درصد	نفر	۱۵۰۵	٪۰۷۴
۵	سرونه ورودی برondنه به کل زندانیان	درصد	نفره	۹۱۰۵	٪۱۷۴
۶	میزان برondنهای منتهی به صلح و سازش به کل برondنهای ورودی	درصد	نفره	۱۴۹۲۷	٪۱۷۴
۷	سبت صدور گارنیه قضایی به کل فضای	درصد	-	-	٪۱۰۰
۸	سبت شعب مورد بازرسی انتظامی به کل شب	درصد	-	-	٪۶۶
۹	سبت برondنهای مختصه به وارد در دادسرای انتظامی فضای	درصد	-	-	٪۷۲
۱۰	سبت برondنهای مختصه به زندانیان وارد در دادسرای انتظامی فضای	درصد	-	-	٪۱۱۳
۱۱	میانگین زمان رسیدگی به شکایات مردم از عملکرد کارکنان و فضای در مراجع انتظامی	بروز	کارکنان: فضای (دادسرای): فضای (دادگاه):	۲۵۰ ۶۵ ۲۷۰	٪۱۱۸ ٪۱۴۶ ٪۱۵۰
۱۲	تعداد زندانیان به ازای ۱۰۰ هزار نفر جمعیت	نفر	-	-	٪۱۸
۱۳	سبت بازگشتی زندانیان به زندان به کل زندانیان	درصد	-	-	٪۱۲۵
۱۴	سبت بازداشتندگان تحت طواری به کل فرارها	درصد	-	-	٪۱۴
۱۵	سبت زندانیان تحت پوشش نظارت الکترونیک به کل زندانیان	نفر	-	-	٪۱۰
۱۶	سرونه قضایی زندانی برای هر زندانی	نفر	-	-	٪۰۵
۱۷	سبت اراضی قبیل شده ملی به کل اراضی ملی	درصد	-	-	٪۱۷۰۴
۱۸	سبت محدود استاد مالکت حدتکاری (کاداستری) به کل استاد	نفر	-	-	٪۱۷۰۴
۱۹	سبت پایان فوری (کمتر از دو روز) به استعلامات املاک سبیت به کل استعلامها	درصد	-	-	٪۱۷۰۷
۲۰	سبت ثبت الکترونیک فوری (کمتر از دو روز) خلاصه معاملات به کل معاملات	درصد	-	-	٪۱۷۰۹
۲۱	میزان جایابی نقشه محدوده سیرو و حريم روخته ها و سوابل در بانک جایاب اطلاعات هکتار	نفر	-	-	٪۱۷۱۵
۲۲	سبت طلاق های توافقی سبیت به کل طلاق های صورت گرفته	درصد	-	-	٪۱۷۱۶
۲۳	سبت ارای اعتراض نشده به کل آراء	درصد	-	-	٪۱۷۲
۲۴	سبت ارای قضایی تایید شده به ارای مورد اعتراض	درصد	-	-	-----
۲۵	سبت ارای اجرا نشده دیوان عدالت اداری سبیت به کل ارای اجرایی	درصد	-	-	٪۱۷۲۸
۲۶	میانگین زمان اخبارنفر بزشکی قانونی در تشخیص علت فوت	نفر	-	-	٪۱۷۳۰
۲۷	میزان رضایت عمومی از خدمات قضایی	درصد	-	-	٪۱۷۳۲
۲۸	زیربنای ساختمان های قضایی قوه قضاییه	نفر	-	-	٪۱۷۳۲
۲۹	سبت برondنه شخصیت تشکیل شده برای متهمن موضوع ماده ۲۰۳ قانون آذ.ک سبیت به کل مشمولین	درصد	-	-	٪۱۰۰
۳۰	سبت برondنه شخصیت تشکیل شده برای متهمن موضوع ماده ۲۰۶ قانون آذ.ک سبیت به کل مشمولین (اطفال و نوجوانان)	درصد	-	-	٪۱۰۰
۳۱	تعداد وکیل معاشرانی تعیین شده برای افراد فاقد بضاعت	نفر	-	-	٪۱۰
۳۲	تعداد مشاوره حضوری رایگان برای افراد فاقد بضاعت	نفر	-	-	۱,۰۷۶,۲۵۷
۳۳	سبت کارشناس وسی تعیین شده برای افراد فاقد بضاعت یه کل افراد فاقد بضاعت در خواست کننده	درصد	-	-	٪۱۰۰
۳۴	سبت مترجم رسمی تعیین شده برای افراد فاقد بضاعت به کل افراد فاقد بضاعت در خواست کننده	درصد	-	-	٪۱۰۰
۳۵	سبت برondنهای وارد به موضوع حل اختلاف به دیوان عالی کشو سبیت به کل برondنهای وارد	درصد	-	-	٪۱۰
۳۶	کاهش تخلفات کارکنان و فضای از ضوابط قانونی و اداری به پنجاه درصد سال پایه	درصد	-	-	٪۱۰
۳۷	سبت ارای صادر شده در شعب دادگاهیهای خصوصی به کل اراء	درصد	-	-	٪۱۰
۳۸	سبت ارای صادر شده به وسیله نهاد داوری به ارای صادر شده محاکم دادگستری	درصد	-	-	٪۱۰
۳۹	سبت ارای ابطال شده داوری به ارای اجرا شده داوری	درصد	-	-	٪۱۰

جدول شماره (۱۷)- برآورد مصارف بودجه عمومی قوه قضائیه در برنامه ششم

ردیف	عنوان	سال اول ۱۳۹۵	سال پایه ۱۳۹۶	سال هدف ۱۴۰۰	مجموع برنامه سالانه	میزان رشد واحد اندازه‌گیری
۱	تأمین کادر قضائی	۱۲۵۲۸	۱۳۳۲۸	۱۶۵۲۸	۴۰۰	نفر
۲	تأمین کادر اداری و پشتیبانی	۴۰۶۴۹	۴۳۸۴۹	۵۶۶۴۹	۱۶۰۰	نفر
۳	الکترونیکی کردن فرآیند دادرسی پرونده‌های قضائی	۱۲۰۶۸.۲۶۷	۱۲۰۶۷۱.۷۸۶	۱۵۰۴۰۲۵۳۴	۱۵.۴۰۲۶۳۴	پرونده
۴	آرشیو الکترونیکی پرونده‌های بایگانی راکد	۰	۱۵۰۰۰۰۰۰	۷۵۰۰۰۰۰۰	۱۵۰۰۰۰۰۰	پرونده
۵	آرشیو الکترونیکی پرونده‌های ثبتی	۷۰۰۰۰۰۰	۶۰۰۰۰۰۰	۶۰۰۰۰۰۰	۳۰۰۰۰۰۰	پرونده
۶	آموزشای قضائی، اداری، ضابطین و مشاغل مرتبط	۳۸۰۰۰۰۰	۲۱۰۰۰۰۰۰	۲۱۰۰۰۰۰۰	۱۰۵۰۰۰۰۰۰	نفر ساعت
۷	تکمیل تعمیر، مقاوم سازی و تجهیز فضاهای موجود	۰	۴۱۱.۷۱۰	۴۱۱.۷۱۰	۲۰۰۵۸.۵۴۷	متر مربع
۸	تشکیل پرونده شخصیت و حق الزحمه پژوهشکار و روانپژوهشکار	۰	۴۰۰۰۰۰۰	۴۰۰۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰۰۰	پرونده
۹	صدور استاد مالکیت اراضی و املاک دولتی، موقوفه و منابع طبیعی مبتنی بر طرح کاداستر	۱۴۰۰۰۰۰۰	۲۰۵۰۰۰۰۰۰	۲۰۵۰۰۰۰۰۰	۱۲۰۵۰۰۰۰۰۰	فقره
۱۰	تأمین وکیل معاخذتی برای افراد مشمول قانونی و سایر هزینه‌های قضائی قانونی	۰	۸۰۰۰۰۰۰	۸۰۰۰۰۰۰	۴۰۰۰۰۰۰۰	پرونده

نبصره- قوه قضائيه مكلف است گزارش دقیق عملکرد سالانه خود در طول اجرای قانون برنامه را در پایان هرسال به مجلس شورای اسلامی ارائه کند.

ماده ۱۱۴- سازمان ثبت اسناد و املاک کشور موظف است تا پایان سال دوم اجرای قانون برنامه نسبت به راه اندازی و ساماندهی دفتر املاک کشور به صورت الکترونیک اقدام نموده و کلیه معاملات راجع به املاک و اراضی را در آن به صورت آنلاین و الکترونیکی به نحوی ثبت نماید که امکان ثبت معاملات به صورت لحظه‌ای و برخط در دفتر املاک و نیز پاسخ آنلاین و برخط در همان لحظه به استعلامات فراهم باشد. دفتر مذکور پس از تکمیل جایگزین دفتر املاک موجود و در حکم آن خواهد بود.

ماده ۱۱۵- کلیه مقامات موضوع اصل یکصد و چهل و دوم (۱۴۲) قانون اساسی موظفند اموال و دارایی خود را مطابق اصل مذکور به رئیس قوه قضائیه اعلام نمایند. عدم اعلام اموال یا کتمان آن یا گزارش ناقص آن، جرم و مستوجب مجازات تعزیری درجه شش (محرومیت از حقوق اجتماعی) می‌باشد.

ماده ۱۱۶-

الف- در راستای کاهش مراجعه مردم به مراجع قضائی و تسریع در حل و فصل اختلافات، قوه قضائیه مكلف است با همکاری دولت به منظور افزایش حل و فصل اختلافات از طریق داوری، ایجاد و توسعه نهادهای داوری و اعتمادسازی و ایجاد اقبال عمومی و حمایت از آنها، تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه تمهیدات لازم را پیش‌بینی نماید.

ب- قوه قضائیه مكلف است با بهره‌گیری از فناوری‌های نوین، سامانه بازرسی کارآمد جهت کشف تخلفات قضات و کارکنان قضائی را فراهم نموده و با متخلفان مطابق ضوابط قانونی و در کمترین زمان ممکن برخورد نماید.

پ- قوه قضائیه مكلف است در راستای شفافسازی فعالیتهای اقتصادی و ایجاد زمینه اعتبار سنجی، سامانه سجل محکومیت‌های مالی را ایجاد نماید تا امکان استعلام برخط کلیه محکومیت‌های مالی اشخاص محکوم علیهم از این سامانه برای بانکها و مؤسسات مالی و اعتباری و دستگاههای اجرائی و دفاتر استناد رسمی فراهم آید.

تبصره- آییننامه اجرائی این بند ظرف مدت ششماه پس از لازم الاجراء شدن این قانون به وسیله قوه قضائیه و با همکاری وزارت‌خانه‌های دادگستری و امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۱۱۷- در راستای تضمین حقوق مالکیت و استحکام فواردادها، کاهش اطاله دادرسی و کاهش اطاله در اجرای احکام صادر شده دادگاهها و معاد استناد رسمی لازم الاجراء:

الف- قوه قضائیه مکلف است تا پایان سال دوم اجرای قانون برنامه سامانه‌ای الکترونیک ایجاد نماید که امکان پاسخگویی فوری و برخط به استعلامات مورد نیاز مراجع قضائی ذیصلاح در خصوص اموال اشخاص محکوم‌علیهم به طور متمرکز برای قوه قضائیه و تحت نظارت مستقیم رئیس قوه قضائیه از طریق دسترسی برخط به کلیه بانک‌های اطلاعاتی اموال اشخاص حقیقی و حقوقی محکوم‌علیهم فراهم شود تا توقيف اموال مزبور به سرعت و سهولت انجام گیرد. تمام مراجعه‌ی که به هر نحو اطلاعاتی در مورد اموال اشخاص دارند، مانند سازمان ثبت استناد و املاک کشور، شهرداری‌ها، سازمان امور مالیاتی، نیروی انتظامی، سازمان بورس و اوراق بهادار، بانک مرکزی و کلیه بانکها و مؤسسات مالی و اعتباری و سامانه شناسه(کد) رهگیری اتحادیه مشاوران املاک مکلفند کلیه اطلاعات خود در مورد اموال متعلق به اشخاص مذکور و کلیه تغییرات راجع به آنها و هر نوع نقل و انتقال بعدی آنها را، به نحوی که این اطلاعات به صورت برخط (آنلاین) و آنی از طریق سامانه مذکور قابل دسترس باشد، در اختیار قوه قضائیه قرار دهند. اطلاعات قابل دسترسی از طریق این سامانه دارای طبقه‌بندی مجرمانه است و صرفاً با تأیید قضات منصوب رئیس قوه قضائیه به درخواست مراجع قضائی صالح یا مراجع احراکنده رأی یا مراجعت مدت ششماه استناد رسمی در اختیار آنان قرار می‌گیرد. نحوه اجرای این بند به موجب آییننامه‌ای است که ظرف مدت ششماه پس از لازم الاجراء شدن این قانون به وسیله قوه قضائیه و با همکاری وزارت‌خانه‌های دادگستری، ارتباطات و فناوری اطلاعات و امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ب- سازمان ثبت استناد و املاک کشور تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه اقدامات قانونی لازم برای الکترونیک کردن فرآیندهای اجرای معاد استناد رسمی را انجام دهد.

پ- هرینه اجرای معاد استناد لازم الاجراء صرفاً از محل اموال توقيف شده متعهد سند و پس از وصول مطالبات متعهده سند، به وسیله اجرای ثبت وصول می‌گردد.

در طول اجرای قانون برنامه بند (پ) ماده (۱۱۷) در بخش مغایرت بر ماده (۱۳۱) قانون ثبت استناد و املاک مصوب ۱۲۱۰/۱۲/۳۶ و تبصره آن حاکم است.

ت- قوه قضائیه مکلف است تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه درگاه الکترونیک ایجاد نماید که با اتصال به سامانه‌های الکترونیک دستگاههای اجرائی، کلیه استعلامات مورد نیاز مراجع قضائی به صورت الکترونیک قابل انجام و پاسخگویی باشد. کلیه دستگاههای اجرائی مکلفند در اجرای این بند با قوه قضائیه همکاری کنند و استعلامات مورد نیاز قوه قضائیه را به صورت الکترونیک و در کمترین زمان ممکن از طریق سامانه مذکور پاسخ دهند.

تبصره- آییننامه اجرائی این بند ظرف مدت ششماه پس از لازم الاجراء شدن این قانون به وسیله قوه قضائیه و با همکاری وزارت دادگستری تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ث- تا پایان سال دوم اجرای قانون برنامه ششم قوه قضائیه تمهیدات قانونی لازم مربوط به موضوع مسؤولیت مدنی را پیش‌بینی نماید.

ماده ۱۱۸- کلیه وجوهی که به عنوان جرای نقدی یا جرمیه نقدی بابت جرائم و تخلفات توسط مراجع قضائی، شبه‌قضائی، انتظامی و اداری و شرکتهای دولتی آخذ می‌شود به خزانه واریز می‌گردد. دستگاههای ذیریط حق استفاده از درآمد فوق را ندارند.

دولت موظف است اعتبار مورد نیاز دستگاههای مذکور را که از محل درآمد- هرینه تاکنون تأمین گردیده است در ردیفهای اعتبارات عمومی بودجه سنتواری مربوطه لحاظ نماید.

تبصره ۱- قوانین مغایر از جمله موارد ذیل از زمان لازم الاجراء شدن این قانون موقوف الاجراء می‌گردد:

۱- تبصره ماده (۷۷) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲/۱۰/۲ با اصلاحات و الحالات بعدی

۲- جزء (ب) بند (۴) ماده (۴۵) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۶۹/۸/۲۰ با اصلاحات و الحالات بعدی

۳- ماده (۴) قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسائل نقلیه مصوب ۱۳۹۰/۲/۲۰ (در قسمت جزای نقدی)

۴- ماده (۲۲) (در قسمت جزای نقدی) در بخش مغایرت قانون شوراهای حل اختلاف مصوب ۱۳۹۴/۹/۱۶

۵- بندهای (ب) و (د) ماده (۲۲) قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۸ و اصلاحات بعدی آن

تبصره ۲- حکم ماده (۱۱۸) در طول اجرای قانون برنامه ششم توسعه، در موارد ذیل حاکم است:

۱- بر تبصره ماده (۷۷) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲/۱۰/۲ با اصلاحات و الحالات بعدی، در بخش اختصاص سالانه تا مبلغ دویست میلیارد ریال برای مبارزه با قاچاق کالا و ارز به کاشفان دستگاههای ذیریط مراجع رسیدگی کنند

۲-بر جزء (ب) بند (۴) ماده (۴۵) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۶۹/۸/۲۰ با اصلاحات و الحالات بعدی، در بخش اختصاص سه درصد (۵۰%) از محل بنجاه درصد (۵۰%) وجود حاصل از جرایم رانندگی در هریک از شهرها (غیر از تهران) و همچنین معادل کلیه وجود حاصل از جرائم رانندگی در جاده‌ها که به حساب درآمد عمومی کشور واریز می‌شود، جهت تشویق مأمورانی که تخلف را تشخیص و اقدام به صور اخطاریه می‌کنند.

۳-بر بند (ب) ماده (۴) قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسائل نقلیه مصوب ۱۳۹۵/۲/۲۰ در بخش اختصاص صدرصد مبلغ جزای نقدی به صندوق تأمین خسارت‌های بدنی

۴-بر ماده (۲۲) قانون شوراهای حل اختلاف مصوب ۱۳۹۴/۹/۱۶ در بخش اختصاص درآمد حاصل از جریمه‌های قانونی به شوراهای حل اختلاف

ماده ۱۱۹ - دولت موظف است در طول سیوات اجرای قانون برنامه حداقل دوونه‌دهم درصد (۶۰٪) از منابع بودجه عمومی دولت را برای اجرای تکالیف و برنامه‌های قوه قضائیه و سازمان‌های وابسته در بودجه‌های سیوات بیش‌بینی و تأمین نماید.

بخش ۲۰- نظارت و ارزشیابی برنامه

ماده ۱۲۰-

الف- دولت موظف است تا پایان سال دوم اجرای قانون برنامه استناد ذیل را با رعایت قوانین و مقررات مربوطه تهیه و به تصویب هیأت وزیران برساند:

-۱-سندهای کار شایسته

-۲-سندهای راهبرد ارزی کشور

-۳-سندهای توانمندسازی و ساماندهی و توانمندسازی سکونتگاه‌های غیررسمی

ب- قوه قضائیه موظف است تا پایان سال دوم اجرای قانون برنامه سندهای امنیت قضائی را با رعایت قوانین و مقررات مربوطه تهیه و به تصویب رئیس قوه قضائیه برساند.

ماده ۱۲۱ - به منظور اجرائی نمودن جداول کمی و احکام این قانون و نظارت بر اجرای برنامه:

الف- دولت مکلف است گزارش‌های نظارتی سالانه قانون برنامه ششم شامل جگونگی تحقق اهداف کمی مندرج در جداول این قانون، احکام برنامه‌های بخشی و فرایخشی را به همراه لواح بودجه سیوات به مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

تبصره- سازمان مکلف است امکان دسترسی به شاخصهای کلیدی توسعه عملکرد برنامه پنجساله ششم و بودجه‌های سالانه را با تعریف شاخصهای مناسب و محاسبه منظم آنها، حداقل تا سال دوم اجرای قانون برنامه برای کمیسیون‌های تخصصی مجلس شورای اسلامی فراهم نماید.

ب- بهمنظور احیاء و تحکیم نظام نظارت در اجرای قانون برنامه سازمان موظف است با تعریف نظام جامع نظارت عملیاتی، گزارش‌های سه‌ماهه، شش‌ماهه و سالانه را براساس وظایف مندرج در قانون برنامه و بودجه مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۱۰، درباره اجرای قوانین بودجه‌های سیواتی و اجرای قانون برنامه ششم به مجلس شورای اسلامی تقدیم کند.

ماده ۱۲۲ - قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۳۷ و اصلاحات و الحالات بعدی آن تنفيذ و قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور مصوب ۱۳۹۵/۱۱/۱۰ و قانون الحق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوب ۱۳۹۲/۱۲/۴ و ماده (۶) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۶/۱ با اصلاحات و الحالات بعدی به عنوان بخشی از این قانون در طول اجرای قانون برنامه حاکم بوده و با لحاظ موارد زیر اعمال می‌گردد:

الف- بر احکام این قانون، حکم ماده (۱) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور مصوب سال ۱۳۹۵ حاکم است.

ب- حکم ماده (۶) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور در طول اجرای قانون برنامه ششم توسعه بر قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۳ با اصلاحات و الحالات بعدی آن حاکم است.

ماده ۱۲۳ - سیاست‌های کلی برنامه ششم و سایر سیاست‌های کلی ابلاغی مقام معظم رهبری لازم‌الاجراء است.

ماده ۱۲۴ - این قانون از تاریخ لازم‌الاجراء شدن به مدت پنج سال معتبر می‌باشد و دولت موظف است ششم ماه قبل از پایان اعتبار این قانون لایحه برنامه پنجساله هفتم را به مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

قانون فوق مشتمل بر یکصد و بیست و چهارماده و یکصد و بیست و هشت تبصره در جلسه علنی روز شنبه مورخ چهاردهم اسفندماه بهزار و سیصد و نود و پنج مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۹۵/۱۲/۲۱ از سوی مجمع تشخیص مصلحت نظام با اصلاح بند(الف) ماده(۴)، بند(ب) ماده(۱۲)، ماده(۲۰)، جزء(۱) بند(الف) ماده(۶۷) و تأیید ماده (۱۶) موافق با مصلحت نظام تشخیص داده شد.

علی لاریجانی- رئیس مجلس شورای اسلامی